Huan Apóstoles Ixtamāca'tzīnīni'n huan Xatzey Tachihuīn Ixpālacata Jesucristo

Huanca a'nchī namāstā'can Espíritu Santo

1 Icuaniyāni', Teófilo, que a'xni'ca' quit ictzo'kli
pū'la huan lakatin libro, ictzo'kli ixlīhuāk a'ntū
Jesús lītzuculh tlahua lā' māsu'yu. 2 Lā' ictzo'kli
a'ntūn tlahualh hasta a'xni'ca' a'lh nac a'kapūn.
Lā' a'xni'ca' tūna'j ixa'n nac a'kapūn, Jesús
cāmaxquī'lh lakatin līmāpa'ksīn ixapóstoles a'ntī
ixcālacsacnī't. Cāmaxquī'lh por ixlīmāpa'ksīn
Espíritu Santo. 3 A'xni'ca' Jesús lej ixpātīni'nī't,
xla' lakahuan cātasu'yuni'lh ixapóstoles. Lā' xla'
tlahualh lej lhūhua' catūhuā a'ntū māsu'yulh
que lej stu'ncua' ixuanī't Jesús xalakahuan.
Lā ixcātasu'yuni' hasta lhān chā'lh tu'pu'xam
chi'chini'. Lā' ixcāhuani ixpālacata a'nchī
māpa'ksīni'n Dios.
4 Lā' a'xni'ca' ixtatakēstoknī't xlaca'n lā' Jesús,
xla' cāhuanilh:
—Tūna'j cataxtutit de nac Jerusalén. Caka'lhī'tit
a'ntū nacāmaxquī'yāni' xaTāta'. Huā'mā' quit
iccālīkalhachihuīna'ni'nī'ta'ni'tza'. 5 Ixlīstu'ncua',
Juan ixlīmā'kpaxīni'n xcān. Pero xtunc a'nchī
na'a'kpaxā'tit. Hui'xina'n nacātamaxquī'yāni'
Espíritu Santo. Lā' palaj nacātamaxquī'yāni'
—cāhuanilh Jesús.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn

6 Lā' a'ntī ixtatakēstoknī't takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿chā chuhua'j nahui'lī'ya' ixlīmāpa'ksīni' kalhatin israelita?
7 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n tūla catica'tzītit huanmā' chi'chini' a'xni'ca' nala huā'mā'. Xmān Dios ca'tzī a'xni'ca' namacamin huā'mā' a'ntū nala. U'tza' māpa'ksī.
8 Hui'xina'n namaklhtīni'nā'tit līmāpa'ksīn a'xni'ca' huan Espíritu Santo nacālakmināni' porque naka'lhī'yā'tit Espíritu Santo. Hui'xina'n nachihuīna'nā'tit de quimpālacata nac Jerusalén lā' na ixlīhuāk estado de Judea lā' nac Samaria lā' na ixlīhuāk quilhtamacuj.
9 Lā' a'xni'ca' Jesús huankō'lh lā' xla' chu tuncan tzuculh tā'kayāhua na ixlacapūnca'n. Lā' tanūlh nac lakatin poklhnu' a'ntū cāmātzē'kni'lh.
10 Lā' xlaca'n ixtatalacayāhuayāna' a'xni'ca' Jesús ixa'mā' tālhmā'n. Lā' chu līmaktin tatāyachi kalhatu' chi'xcuhuī'n ixpajtzuca'n. Ixtaka'lhī ixlu'xu'ca'n laksmu'yonko. 11 Lā' xlaca'n tahualh:
—Chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Galilea, ¿a'chī' talacayāhuayāna'ntit? U'tza' huā'mā' Jesús, a'ntīn tā'kayāhuanī't nac a'kapūn na milacapūnca'n, ū'tza' nataspi'tpala. Chu a'nchī a'lh, namimpala hua'chi a'xni'ca' tā'kayāhualh na milacapūnca'n —cāhuanica.

Lacsacca Matías para natanū ixlaktapalh Judas

12 Lā' huan apóstoles tataxtulh de nac kēstīn a'nlhā ixuī' pū'olivo. Lā' huan kēstīn ixpajtzu Jerusalén ixlīmakat chu a'cxtim hua'chi tzē natlā'huancan lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan chu a'nchī tatzo'kni' nac ley. Lā' xlaca'n ta'a'nchokopā

nac Jerusalén. 13 Lā' a'xni'ca' tachilh xlaca'n
tatō'ca'lh hasta nac cuarto tālhmā'n a'nlhā
ixtahui'lāna'ncha' Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā'
Andrés lā' Felipe lā' Tomás lā' Bartolomé lā'
Mateo lā' Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Simón Zelote lā'
Judas ixtā'tin Jacobo. 14 Lā' ixlīhuākca'n a'cxtim
talīhui'līlh ta'orarlī lā' tasqui'ni' Dios. Lā' nā
ta'orarlīlh nā puscan lā' María a'ntī ixtzī't Jesús
lā' nā ixtā'timīn Jesús.

15 Lā' a'ntī ixtatakēstoknī't xlaca'n hua'chi
lakatin ciento ā'kalhapu'xam. Lā' huanmā'na
chi'chini' Pedro tāyalh ixlaclhpu'nanca'n huan
tā'timīn lā' cāhuanilh:

16 —Tā'timīn, chuntza' tasqui'nī que pātle'kelh
a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā David hualh
pū'la por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, ixpālacata
Judas. U'tza' huā'mā' Judas a'ntī cāpū'lani'lh
xlaca'n a'ntī tachi'palh Jesús. 17 U'tza' Judas a'ntī
ixquincātā'latlā'huanāni'. Lā' nā ū'tza' ixtā'scuja
Dios hua'chi quina'n tā'scujāuj Dios. 18 Huā'mā'
chi'xcu' tamāhualh ti'ya't. Lā' līmāpalalh huan
tumīn a'ntū tlajalh por ixpālacata a'ntūn tlahualh
a'ntūn tū' tzey. Lā' tatonkopūlh lā' tapālhkālh
lā' taxtukō'lh ixpālūhua'. 19 Lā' ixlīhuākca'n
xalanī'n nac Jerusalén ixtaca'tzī huā'mā'. U'tza'
līmāpācuhuīca ixtacuīni' huan ti'ya't Acéldama.
Chuntza' ixtachihuīnca'n a'ntū huanicu'tun
Pasakō'nī't Ka'lhni' huan Ti'ya't. 20 Chuntza'
tatzo'kni' nac libro ixtacuīni' Salmos:
Calakmaka'nca ixchic.
Lā' a'ntza' nīn tintī' catitahui'lalh.
Lā' nā tatzo'kni' chuntza':
Lā' catanūpā ā'chā'tin na ixlītlōt.

21 Lā' Pedro huampā:

—Catanūlh ixlaktapalh Judas kalhatin
a'ntī ixquincātā'latlā'huanāni' ixlīhuāk
quilhtamacuj a'xni'ca' Jesús taxtulh lā' tanūlh
na quilaclhpu'nanca'n. 22 Calalh kalhatin a'ntī
ixquincātā'latlā'huanāni' desde a'xni'ca' Juan
mā'kpaxīni'lh hasta huanmā' chi'chini' a'xni'ca'
Jesús tā'kayāhualh tālhmā'n na quilacapūnca'n.
U'tza' nala hua'chi quina'n lā' namāstū'nca a'nchī
Jesús lakahuanchokolh —hualh Pedro.

23 Lā' cālacsacca kalhatu' chi'xcuhuī'n. Lā' de
huā' kalhatu' ixtacuīni' chā'tin José a'ntī ixka'lhī ix-
tacuīni' ixlītāpātu' Barsabás lā' ixlītāpātu'tun Justo.
Lā' ā'chā'tin huampala ixtacuīni' Matías. 24 Lā
ta'orarlīlh lā' tahualh:

—QuinDiosca'n, hui'x cālakapasni'ya'
ixa'clhcunucca'n ixlīhuākca'n chi'xcuhuī'n.
Caquilāmāsu'ni'uj tichū de huā' tamā'na kalhatu'
chi'xcuhuī'n lacsacnī'ta' hui'x. 25 Lā' ū'tza'
natā'scujāni' lā' apóstol nala. Lā' nala ixlaktapalh
Judas a'ntī makxtekli de tā'scujāni' por ixpālacata
a'ntūn tlahualh a'ntūn tū' tzey, lā' ū'tza' lī'a'lh nac
pūpātīn.

26 Lā' tzo'kca ixtacuīni' José nac kalhtin ca'psnat.
Lā' ixtacuīni' Matías tzo'kpalaca nac kalhtin
ca'psnat huampala. Mojōca kalhtu' ca'psnat.
Lā' a'xni'ca' mācutuca xmān kalhtin ca'psnat lā'
ixka'lhī ixtacuīni' Matías. Lā' chuntza' tanūlh
Matías ixlītlōt. Lā' a'cchā'lh ixlīkalhacāujtu'
apóstoles.

2

Macaminca Espíritu Santo

1 Lā' a'xni'ca' chilh huan chi'chini'
a'ntū huanican Pentecostés, ixlīhuākca'n
ixtatakēstokkō'nī't. 2 Chu līmaktin macasa'nalh
de nac a'kapūn hua'chi lakatin palha' ū'ni' a'ntū
kaxmatca huāk huan nac chic a'nlhā ixtahui'lāna'.
3 Lā' cātasu'yuni'lh hua'chi si'makāt a'ntū tasu'yulh
hua'chi lamana'. Lā' tahuī'lh na ixa'cpunca'n
chā'tunu' de xlaca'n. 4 Lā' ixa'clhcunucca'n
talītatzumakō'lh Espíritu Santo. Lā' tatzuculh
tachihuīna'n xtuncnu' tachihuīn a'ntū cāmaxquī'lh
Espíritu Santo natachihuīna'n.

5 Lā' ixtahui'lāna' nac Jerusalén israelitas,
chi'xcuhuī'n a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios. Xlaca'n
xalanī'n lakachu nac cā'quilhtamacuj. 6 Lā' a'xni'ca'
takaxmatli a'ntū macasa'nalh, tatakēstokkō'lh
ixlīlhūhua'ca'n. Lā' nīn ixtalīca'tzīhui'lāna' a'nchī
ixtakaxmatli ixtachihuīnca'n chā'tunu' xalanī'n
lakatunu' cā'lacchicni'. 7 Lā' tatamakchuyīlh lā'
cālē'cnīca lā' talāhuanilh:

—¿Chu tū' xalanī'n nac Galilea huā' tamā'na
chi'xcuhuī'n a'ntīn tachihuīna'mā'na? 8 Lā'
¿chī līkaxmatāuj quilīhuākca'n huan tachihuīn
a'ntū chihuīna'nāuj desde quilīlacti'na'jca'n?
9 Makapitzīn de quina'n xalanī'n nac Partia lā'
Media lā' Elam lā' Mesopotamia lā' Judea lā'
Capadocia lā' Ponto lā' Asia. 10 A'makapitzīn
quina'n xalanī'n nac Frigia lā' Panfilia lā' Egipto
lā' ixpajtzu Cirene a'ntū lakatin cā'lacchicni'
nac Africa. Lā' ā'makapitzīn xalanī'n nac Roma
a'ntīn taminī'ta'ncha'. Xlaca'n israelitas lā' nā
a'ntī ixtatanūnī't na ixreligionca'n israelitas.
11 Lā' ā'makapitzīn quina'n xalanī'n nac Creta lā'
Arabia. Lā' quina'n cākaxmatni'yāuj huanmā'na
chi'xcuhuī'n, xalanī'n nac Galilea, a'nchī

tachihuīna'mā'na a'ntūn quintachihuīnca'n. Lā' quincātalīchihuīna'mā'ni' catūhuā lej ka'tla' a'ntū tlahualh Dios —talāhuanilh.
12 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīkō'lh lā' tū' taca'tzīlh
tuchū. Lā' talāhuanipā:

—¿Tuchū huanicu'tun huā'mā'?

13 Lā' makapitzīn talakapalalh lā' tahualh:

—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n taka'chī.

Pedro cātā'chihuīna'lh tachi'xcuhuī't

14 Lā' Pedro tāyalh ixlīkalhacāujtu' apóstoles lā' cāhuanilh palha':

—Iccāhuaniyāni' chi'xcuhuī'n israelitas lā' milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī hui'lā'na'ntit nac Jerusalén. Caca'tzītit huā'mā' lā' cakaxpa'ttit
quintachihuīn. 15 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n
tū' taka'chī hua'chi puhua'nā'tit hui'xina'n. Tū' taka'chī porque xmān maknajās cūhuīni'.
16 Huā'mā', a'ntū hui'xina'n laktzī'mpā'na'ntit
lā' kaxpa'tpā'na'ntit, ū'tza' a'ntū hualh Joel a'ntī ixa'cta'sana' Dios xala' makāntza'. Joel hualh:
17 Dios hualh chuntza':

A'xni'ca' nasputatza' quilhtamacuj na'iccāmacamini' quiEspíritu ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Lā' mi'o'kxa'nca'n lā' mintzu'ma'janca'n natahuan quintachihuīn.
Lā' mi'o'kxa'nca'n natalakachuya lā' mimpapatzīnca'n natalakahuāna'n.
18 Lā' lej ixlīstu'ncua' na'iccāmacamini' xlaca'n quiEspíritu huanmā'na chi'chini' a'ntī quintatā'scuja a'ntīn chi'xcuhuī'n lā' a'ntīn puscan.
Lā' xlaca'n natahuan quintachihuīn.

19 Lā' na'icmāsu'yu lē'cnīn tālhmā'n nac a'kapūn lā' laka'tla'n catūhuā nac ti'ya't.
Lā' natatasu'yu ka'lhni' lā' lamana' lā' mixini' a'ntū hua'chi jini'.
20 Lā' huan chi'chini' tū' naxkaka lā' huan mālhcuyu' natasu'yu hua'chi ka'lhni'.
Lā' ā'calīstān namin ixlaclhchi'chini' Māpa'ksīni' Jesucristo a'xni'ca' namimpala.
Nala lakatin chi'chini' lej xaka'tla'.
Lā' nalaktzī'ncan a'ntū napātle'ke.
21 Lā' nala chuntza': Chuxatī a'ntī nata'sani' Māpa'ksīni' para namaktāya, ū'tza' napūtaxtu.
Chuntza' Joel tzo'knulh a'nchī hualh Dios.

22 Lā' Pedro huampā:

—Chi'xcuhuī'n israelitas, cakaxpa'ttit huā'mā' tachihuīn. Dios cāmāsu'ni'ni' hui'xina'n que ū'tza' māni' macamilh Jesús xala' nac Nazaret. Lā' cāmāsu'ni'ni' huā'mā' por ixpālacata lē'cnīn a'ntūn tlahualh Jesús por ixlīmāpa'ksīn Dios na milacapūnca'n. Huā'mā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit.
23 Lā' a'xni'ca' macamāstā'ca Jesús, lā' hui'xina'n hua'ntit que caxtokohua'ca'ca lā' māmaknī'nī'ni'ntit. Lā' a'ntīn tamaknīlh Jesús, xlaca'n tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Huā'mā' pātle'kelh chuntza' hua'chi ixtapuhuān Dios a'ntū tūla taxtāpalī lā' chuntza' hua'chi ixca'tzī Dios makāntza'.
24 Dios mālakahuanīchokolh Jesús lā' māxtulh de ixlīmāpa'ksīn huan līnīn porque Jesús tūlalh tachokolh xanīn.
25 David līchihuīna'lh Jesús lā' hualh:
Pō'ktu xa'iclaktzī'n Māpa'ksīni' na quilacapūn.
Lā' huī' na quimpāxtūcāna'j.

Lā' chuntza' tū' ictitamakchuyīlh.

26 U'tza' līpāxuhualh qui'a'clhcunuc lā' icchihuīna'lh catūhuā a'ntū līpāxūj porque tū' catimakxtekca quimacni'.

27 Hui'x tū' namakxteka' quilīca'tzīn nac cā'līnīn, lā' tū' namakxteka' namasa quimacni'.

Quit mi'O'kxa' a'ntī lej tzey.

28 Quimāca'tzīnī'nī'ta' a'nchī na'iclatā'kchoko.

Na'icka'lhī tapāxuhuān na milacapūn.

Lā' chuntza' David tzo'knulh a'nchī nalakahuanchoko Jesús.

29 Lā' Pedro huampā:

—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit,
na'iccāhuaniyāni' a'ntū stu'ncua' ixpālacata
huan quimpapca'n David a'ntī ixmāpa'ksīni'ca'n
israelitas ixuanī't. Xla' nīlh lā' mā'cnūca. Lā'
huī'cus a'nlhā mā'cnūca. 30 Xla' ixa'cta'sana' Dios
ixuanī't. Lā' ixca'tzī a'nchī Dios ixuanī't que
ixlīstu'ncua' nahui'lī ixlīrey a'ntī ī'xū'yātā'nat David.
31 David ixca'tzī que Cristo nalakahuanchoko
lā' tū' natachoko nac cā'līnīn lā' tū' namasa
ixmacni' Cristo. Lā' ū'tza' chuntza' lītzo'knulh
David. 32 Dios mālakahuanīchokonī't huā'mā' Jesús.
Lā' quilīhuākca'n iclaktzī'nī'ta'uj huā'mā'. 33 Dios
līmā'ca'lh Jesús lā' hui'līlh na ixpāxtūcāna'j. XaTāta'
Dios maxquī'lh Jesús huan Espíritu Santo chuntza'
hua'chi hualh pū'la. Lā' nā Jesús macaminī't
Espíritu Santo huā'tzā'. Huā'mā' ū'tza' a'ntū
hui'xina'n laktzī'nā'tit lā' kaxpa'tā'tit chuhua'j.
34 David tū' a'lh nac a'kapūn. Pero ū'tza' māni'
hualh:

Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni':
“Catahui'la' na quimpāxtūcāna'j 35 hasta que
a'xni'ca' quit na'iccātlaja mintā'ca'tzanī'n”.
Chuntza' tzo'knulh David.
36 Lā' Pedro huampā:

—Cataca'tzīkō'lh xa'nca ixlīhuākca'n xalanī'n nac Israel que Dios hui'līlh Jesús ixlīMāpa'ksīni' lā' ixlīCristo. U'tza' huā'mā' Jesús a'ntī hui'xina'n xtokohua'ca'tit —cāhuanilh Pedro.
37 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'u'cxca'tzīlh
a'nchī lej ko'hua'jua' lalh ixa'clhcunucca'n. Lā' cāhuanica Pedro lā' ā'makapitzīn apóstoles:

—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū na'ictlahuayāuj?

38 Lā' Pedro cāhuanilh:

—Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kpaxtit milīhuākca'n hui'xina'n lā' chuntza' namāsu'yu'yā'tit que tapa'ksīyā'tit con Jesucristo. Lā' chuntza' nacātamāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'ca'n lā' nacātamaxquī'yāni' huan
lē'ksajna' a'ntū Espíritu Santo. 39 U'tza' a'ntū
Dios huanī't namāstā'. Lā' huā'mā' tzē namaklhtīni'nā'tit hui'xina'n. Lā' nā tzē natamaklhtīni'n nā mincamana'ca'n lā' nā ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n ā'lakatunu' xcānsipejni' lā' ixlīhuāk a'ntīn cāta'sani' huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n.

40 Lā' Pedro lej cāhuanilh lā' cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' hualh:

—Capūtaxtutit lā' chuntza' tū' napāstacna'nā'tit hua'chi huā'mā' tachi'xcuhuī't tū' tzey a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j —cāhuanilh Pedro.

41 Lā' a'ntīn takalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Pedro, xlaca'n ta'a'kpaxli. Lā' a'ntīn takalhlaka'ī'lhcus huā'mā' chi'chini' lakatu'tun mil tachi'xcuhuī't.

42 Lā' xlaca'n tū' ixtamakxteka ixlīmāsca'tīnca'n
apóstoles. Lā' tū' ixtamakxteka tatakēstoka lā'
tamālacpitzi pāntzi lā' ta'orarlī. Lā' ixtaka'lhī chu
lakatin ixtapuhuānca'n.

A'nchī ixtalīlatlā'huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' xapū'la

43 Lā' ixlīhuākca'n ixtajicua'n. Lā' huan
apóstoles tatlahualh lej lhūhua' laka'tla'n catūhuā
a'ntū māsu'yulh ixlīmāpa'ksīn Dios. 44 Lā'
ixlīhuāk a'ntī ixta'a'ka'ī', ixtahui'lāna' kēxtim
lā' chu lakatin ixtamākēxtimīnī't huāk a'ntū
ixtaka'lhī. 45 Lā' tastā'lh ixti'ya'tca'n lā' a'ntū
ixtaka'lhī lā' ixtalāmālacpitzini'lh ixlīhuākca'n
como hua'chi chā'tunu' ixtamaclacasqui'n.
46 Lā' lakalīyān ixtatakēstoka nac xaka'tla'
lītokpān. Lā' ixtamālacpitzi pāntzi na ixchicca'n lā'
ixtahuā'yan con tapāxuhuān. Lā' ixa'clhcunucca'n
huāk lactza'ta'ta'. 47 Lā' ixtalīchihuīna'n a'nchī
ixlēka'tla' Dios. Lā' ixcālaktzī'ncan como lej tzeyā
chi'xcuhuī'n. Lā' Māpa'ksīni' Dios ixmālhūhuī'pala
lakalīyān. Lā' lakalīyān lhūhua'ntēlhalh a'ntī
ixtapūtaxtu.

3

Mātzeyīca kalhatin a'ntī ixlū'ntū'lanī't

1 Pedro lā' Juan ixtatanū kēxtim na ixlītokpānca'n
israelitas. Lā' ixchā'n huan hora a'ntū
ixtapū'orarlī, hua'chi maktu'tun kōtanū.
2 Lakalīyān ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu' a'ntī
ixlū'ntū'lanī't desde a'xni'ca' lacatuncuīlh. Lā'
ixui'līcan lakalīyān na ixlacapūn xamākalhcha
lītokpān. Lā' huan mākalhcha ixtacuīni' Tzēhuanī't.
Lā' a'ntza' ī'squi'nīhuā'yan lā' ixcāsqui'ni' a'ntī
ixtatanū nac lītokpān. 3 Lā' xla' cālaktzī'lh Pedro lā'

Juan a'xni'ca' ixtatanūmā'na nac lītokpān lā' xla'
cāsqui'ni'lh. 4 Lā' Pedro lā' Juan talakalaktzī'hui'līlh
lā' Pedro huanilh:
—Caquilālaktzī'uj quina'n.
5 Lā' xla' cālakalaktzī'lh lā' ixpuhuan que na-
maxquī'can catūhuā. 6 Lā' Pedro hualh:
—Tū' icka'lhī plata nīn oro. Pero
na'icmaxquī'yāni' a'ntū icka'lhī. Por ixlīmāpa'ksīn
Jesucristo xala' nac Nazaret, catāya' lā' catlā'hua'.
7 Lā' makachi'palh ixpekecāna'j lā' yāhualh.
Lā' huanmā' ka'tlā'tus chu līlacapalh ixtojon lā'
ixtūpixni' lactli'hui'quilh. 8 Lā' lacapalh tāyalh lā'
tlā'hualh lā' cātā'tanūlh Pedro lā' Juan nac lītokpān.
Lā' ixtlā'huantēlha tanūlh lā' ixtā'kapūyāhua
lā' ixuan a'nchī Dios lej ka'tla'. 9 Lā' ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't talaktzī'lh a'nchī ixlatlā'huan lā'
xlaca'n tamāka'tlī'lh Dios. 10 Lā' talakapasli ū'tza'
a'ntī ī'squi'nīhuā'yamā' na ixlacapūn ixlītokpānca'n
israelitas, a'nlhā huanican huan mākalhcha
Tzēhuanī't. Lā' talē'cnīlh a'ntū ixpātle'keni'nī't
huan chi'xcu'. Lā' tū' ixtalīca'tzīhui'lāna'.

Pedro a'cta'sana'lh na ixcorredor Salomón

11 Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't lā' a'ntī
ixtzeyanī'tcus, ixcātā'lāmakachi'patlā'huan Pedro lā'
Juan. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't tatu'jnuntēlhalh
lā' cālaktakēstokca nac corredor a'nlhā huanican
ixtacuīni' ixcorredor Salomón. Lā' lej talē'cnīlh.
12 Lā' Pedro, a'xni'ca' laktzī'lh huā'mā', cāhuanilh
tachi'xcuhuī't:
—Chi'xcuhuī'n israelitas, ¿a'chī' a'cnī'yā'tit
huā'mā'? Lā' ¿a'chī' quilālakalaktzī'nāuj? Tū'
quilīmāpa'ksīnca'n a'ntū iclīmātzeyīnī'ta'uj lā'
tū' por quimpālacataca'n porque quina'n tzeyā

chi'xcuhuī'n. 13 Tlahualh huā'mā' ixDiosca'n
Abraham lā' Isaac lā' Jacob lā' quinatāta'na'ca'n.
U'tza' Dios māsu'yunī't que lej ka'lhī līmāpa'ksīn
Jesús a'ntī ixO'kxa' Dios. Lā' huā'mā' Jesús ū'tza'
a'ntī macamāstā'tit hui'xina'n lā' kalhtatzē'ktit
na ixlacapūn Pilato a'xni'ca' xla' ixlīhui'līnī't
namakxteka. 14 Lā' hui'xina'n kalhtatzē'ktit
a'ntī lej tzey lā' tlahuanī't xmān a'ntū lej
tzey. Lā' hui'xina'n squi'ntit cacātamāxtuni'ni'
lā' camakxtekca kalhatin maknīni'. 15 Lā'
māmaknīnīni'ntit Jesús a'ntī māstā' vida lā' a'ntīn
Dios mālakahuanīchokolh. Lā' quina'n icmāstū'ncāuj
a'nchī lakahuanchokolh. 16 Ickalhlaka'ī'yāuj
Jesucristo. U'tza' līmātzeyīca huā'mā' chi'xcu'
a'ntī hui'xina'n laktzī'nā'tit lā' lakapasā'tit. Jesús
quincāmaxquī'ni' ixtapuhuān. U'tza' līmātzeyīca
xa'nca na milacapūnca'n milīhuākca'n hui'xina'n.

17 ’Lā' chuhua'j chi'xcuhuī'n, quit icca'tzī que
hui'xina'n tū' ixmāchekxī'yā'tit a'ntūn tlahua'tit
a'xni'ca' māmaknīnīni'ntit Jesús. Lā' nā tū'
ixtamāchekxī mimpūchihuīna'nī'nca'n. 18 Dios
māca'tzīnīni'lh xapū'la que Cristo napātīni'n.
Chuntza' tahualh ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n
makān. Huā'mā' tlōkentaxtūlh Dios. 19 Lā' chuhua'j
hui'xina'n caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā'
caxtāpalī'tit mi'a'clhcunucca'n lā' chuntza' naxa-
pacan mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' namin huan
chi'chini' a'xni'ca' Dios nacāmāske'hui'huī'ni'yāni'
mi'a'clhcunucca'n. 20 Lā' namacamin Jesucristo
a'ntī xapū'la līhui'līlh Dios nacāmacamini'yāni'
hui'xina'n. 21 Pero Jesucristo ka'lhī natachoko nac
a'kapūn hasta a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuapalakō'
ixlīhuāk a'nchī Dios makāntza' cāmāchihuīnīlh

ixa'cta'sana'nī'n a'ntī lacuan.
22 Moisés cāhuanilh quinapapna'ca'n:

Huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n nacāmacamini'yāni' hui'xina'n kalhatin a'cta'sana', chuntza' hua'chi quimacamilh quit.
Lā' ū'tza' nala kalhatin de hui'xina'n.
Lā' hui'xina'n nakaxpa'tā'tit ixlīhuāk a'ntū xla' nacāhuaniyāni'.
23 Lā' a'ntīn tū' natakalhlaka'ī a'ntū nahuan huanmā' chi'xcu', ū'tunu'n nacāmāsputūcan lā' nacātamacaxtucan de ixlaclhni' tachi'xcuhuī't.

24 'Lā' chuntza' tahualh ixlīhuākca'n
ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n makān lā' Samuel lā' nā a'ntīn tamilh ā'calīstān. Xlaca'n tahualh que chuntza' napātle'ke.
25 Hui'xina'n ixcamana'ca'n
ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' nā mila'ca'n huan convenio a'ntū talacāxtlahualh quinDiosca'n lā' quinapapna'ca'n. Tlahuaca huan convenio a'xni'ca' Dios huanilh Abraham:

Por ixpālacata minatā'natna' nacāsicua'lanālīcan ixlīhuāk tachi'xcuhuī't xala' nac quilhtamacuj.
26 A'xni'ca' Dios macamilh ixO'kxa', cālakmacamini' hui'xina'n pū'la para que milīhuākca'n camakxtektit mintalaclē'i'ca'n lā' chuntza' nacātasicua'lanālīyāni' —hualh Pedro.

4

Pedro lā' Juan na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' Pedro lā' Juan ixtatā'chihuīna'mā'na tachi'xcuhuī't, talakmilh curasna' lā' ixcapitán tropasna' xalanī'n nac lītokpān lā' nā saduceosnu'.
2 Xlaca'n tatamakchuyīlh por ixpālacata

a'ntū ixcāmāsu'ni'can tachi'xcuhuī't lā' a'nchī
ixtamāca'tzīnīni'n que Jesús lakahuanchokolh,
lā' chuntza' nalīlakahuanchokocan. 3 Lā' cāchi'paca
Pedro lā' Juan lā' cāmānūca nac pūlāchī'n. Lā'
como kōtanūtza' ixuanī't, cāmakxtekca a'ntza'
hasta ixlīlakalī. 4 Lā' ta'a'ka'ī'lh lej lhūhua' a'ntīn
takaxmatli huan tachihuīn. Lā' ixlīlhūhua' hua'chi
lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n.
5 Lā' ixlīlakalī tatakēstokli nac Jerusalén huan
pūchihuīna'nī'n lā' xanapuxcu'nu' israelitas
lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. 6 Lā' tamilh
Anás, a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', lā' Caifás lā'
Juan lā' Alejandro lā' ixlīhuāk ixtalakapasnī'n
huan xamāpa'ksīni' curasna'. 7 Lā' a'xni'ca'
ixcāhui'līcanī'ttza' Pedro lā' Juan na ixlacapūnca'n,
cākalhasqui'nīca:
—¿Tichū ixlīmāpa'ksīn a'ntū lītlahua'tit huā'mā'?
Lā' ¿tichū ixquilhtampān tlahua'tit huā'mā'?
8 Lā' ixa'clhcunuc Pedro ixlītzuma' Espíritu Santo
lā' cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n, pūchihuīna'nī'n lā' xana-
puxcu'nu' israelitas: 9 Chuhua'j quina'n
quilāmālacapū'nī'ta'uj por ixpālacata lakatin a'ntūn
tzey ictlahuani'uj huā'mā' chi'xcu' ī'tza'ca' lā'
por ixpālacata a'nchī mātzeyīcanī't. 10 Caca'tzītit
milīhuākca'n hui'xina'n lā' cataca'tzīlh ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't israelitas huā'mā' a'ntū lalh.
Huā'mā' chi'xcu' a'ntī yā na milacapūnca'n
hui'xina'n, ū'tza' līmātzeyīlh por ixlīmāpa'ksīn
Jesucristo xala' nac Nazaret. U'tza' Jesucristo
a'ntī hui'xina'n māxtokohua'ca'nīni'ntit lā' Dios
mālakahuanīchokolh. 11 Huā'mā' Jesucristo
ū'tza' a'ntī lakmaka'ntit hui'xina'n hua'chi
tapācna'nī'n talakmaka'n lakatin chihuix. Lā'

chuhua'j huā'mā' Jesucristo hua'chi chihuix a'ntū
pū'la hui'līca ixa'katzā'stūn. 12 Lā' Jesucristo
xmān ū'tza' māpūtaxtunu'. Lā' tū' a'nampala
ā'kalhatin chi'xcu' nac cā'quilhtamacuj a'ntī tzēn
quincāmāpūtaxtūyāni' —hualh Pedro.

13 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huan pūchihuīna'nī'n
a'nchī Pedro lā' Juan tū' ixtajicua'n, xlaca'n
talē'cnīlh porque ixtaca'tzī que Pedro lā' Juan
xlaca'n catīhuāyā chi'xcuhuī'n lā' tuntū' lej
ixtaca'tzī. Lā' ū'tza' talīmāchekxīlh que xlaca'n
ixtatā'latlā'huan Jesús. 14 Lā' talaktzī'lh huan
chi'xcu' a'ntī mātzeyīca lā' ixyā ixlacapūnca'n. Lā'
tūlalh tahualh que tū' tzey a'ntūn tatlahualh Pedro
lā' Juan. 15 Lā' cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn catataxtulh
macsti'na'j Pedro lā' Juan a'nlhā ixtatakēstoknī't
a'ntī ixtatlahua justicia. Lā' takalhachihuīna'lh
xlaca'n 16 lā' talāhuanilh:

—¿Tuchū nacātlahuani'yāuj huā' tamā'na
chi'xcuhuī'n? Por ixpālacataca'n ū'tunu'n,
pātle'kenī't lakatin ka'tla' lē'cnīn. Huā'mā' taca'tzī
ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac Jerusalén. Lā'
tūlalh catikalhtatzē'kui. 17 Lā' cacāmākē'klhauj
lā' cacāhuaniuj que tū'tza' catahuanilh huan
ixtacuīni' Jesús nīn ā'chā'tin. Lā' chuntza' tū'tza'
catitalhūhua'lh huan a'ntīn takalhlaka'ī' huan
ixtachihuīnca'n —talāhuanilh.

18 Lā' cāmātayīni'nca Pedro lā' Juan lā'
cāmāpa'ksīca que tū'tza' catachihuīna'lh lā' tū'tza'
catamāsu'yulh nīn ā'maktin por ixlīmāpa'ksīn Jesús.
19 Lā' Pedro lā' Juan takalhtīni'lh lā' tahualh:

—¿Chu tzey na ixlacapūn Dios
na'iccā'a'kahuāna'ni'yāni' hui'xina'n lā' tū'
na'ica'kahuāna'ni'yāuj Dios? ¿Chichū puhua'nā'tit?

Lā' caquilāhuaniuj. 20 Quina'n tūla ictimakxtekui
de na'icuanāuj a'ntū iclaktzī'nī'ta'uj lā' a'ntū
ickaxmatnī'ta'uj —hualh Pedro.

21 Lā' a'xni'ca' ixcāmākē'klhacanī't huampala,
cāmakxtekca. Tūla ixtakaksni' a'nchī natalīcastigarlī
porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't porque,
por ixpālacata a'ntū ixpātle'kenī't, ixlīhuākca'n
ixtachihuīna'n a'nchī lej ka'tla' Dios. 22 Lā'
huan chi'xcu' a'ntī tlahuani'canī't huan lē'cnīn
ixka'lhītza' más de tu'pu'xam cā'ta.

Huan tā'timīn tasqui'ni'lh Dios que cacāmaktāyalh para que tū' natajicua'n

23 Lā' a'xni'ca' Pedro lā' Juan
ixcāmakxtekcanī'ttza', talaka'lh ixcom-
pañerosnu'ca'n. Lā' cāhuanica ixlīhuāk a'ntū
ixtahuanī't huan xanapuxcu'nu' curasna' lā'
huan xanapuxcu'nu' israelitas. 24 Lā' a'xni'ca'
takaxmatli huā'mā', ixlīhuāk a'cxtim ta'orarlīlh lā'
tahuanilh Dios lej palha':

—Māpa'ksīni', hui'x Dios lā' hui'x tla'hua'
a'kapūn lā' ti'ya't lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. 25 Lā'
por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo māchihuī'ni' David
a'ntī ixtā'scujāni'. Lā' David hualh chuntza':

¿A'chī' lej tata'sa con tā'kcha tachi'xcuhuī't a'ntīn tū'
israelitas?
¿A'chī' tapāstaca huan tachi'xcuhuī't a'ntūn tū'
tasqui'nī?
26 Lā' huan reyni' xala' nac huā' quilhtamacuj
talalh ixtā'ca'tza Dios.
Lā' huan pūchihuīna'nī'n tatakēstokli, lā'
talītalakspi'tli huan Māpa'ksīni' Dios lā' nā
Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't.

27 ’U'tza' lej stu'ncua'. Nac huā'mā' xcānsipej
tatakēstokli Herodes lā' Poncio Pilato lā' huan
israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas. Lā' talītalakspi'tli
Jesús mi'O'kxa' lacuan a'ntī lacsacui'līnī'ta'
hui'x, quinDiosca'n. 28 Xlaca'n tatakēstokli
natatlahua xmān a'ntū hui'x līhui'li' xapū'la
a'ntū nala lā' xmān a'ntū milīmāpa'ksīn lā'
mintapuhuān. 29 Lā' chuhua'j, Māpa'ksīni' Dios,
chu tū' la'ktzi' a'nchī quincātamakē'klhacu'tunāni'.
Lā' caquilāmaktāyauj quina'n a'ntī iccātā'scujāni'.
Chuntza' na'icchihuīna'nāuj mintachihuīn lā' tū'
ca'icjicua'nui. 30 Lā' camāsu'yu' milīmāpa'ksīn lā'
cacāmātzeyi' lā' calalh laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnīn
por ixlīmāpa'ksīn Jesús mi'O'kxa' lacuan.

31 Lā' a'xni'ca' ixta'orarlīnī'ttza', tachiquilh
a'nlhā ixtatakēstoknī't. Lā' ixa'clhcunucca'n
ixlīhuākca'n talītatzumalh Espíritu Santo. Lā'
tachihuīna'lh ixtachihuīn Dios lā' tū' ixtajicua'n.

Chu lakatin tamākēxtimīlh huāk a'ntū ixtaka'lhī

32 Lā' ixlīlhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't
lā' chu lakatin tapāstacna' lā' ixtaka'lhī chu
lakatin tapuhuān. Lā' nīn tintī' puhuanli que
tūla namāstā' a'ntū ixka'lhī. Lā' chu lakatin
ixtamākēxtimīnī't ixlīhuāk a'ntū ixtaka'lhī. 33 Lā'
huan apóstoles ixtaka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn.
Lā' ixtamālacstū'nca que Māpa'ksīni' Jesús
ixlakahuanchokonī't. Lā' Dios ixcāsicua'lanālī.
34 Lā' nīn tintī' ī'sputni' catūhuā porque ixlīhuākca'n
a'ntī ixtaka'lhī ixti'ya'tca'n lā' ixchicca'n, ixtastā'
lā' ixtalīmin ixtapalh a'ntū ixtastā'. 35 Lā'
ixtamaxquī' huan apóstoles. Lā' tamālacpitzilh
chā'tunu' chu a'nchī ixtamaclacasqui'n. 36 Lā'
ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' José. Lā' huan

apóstoles tamāpācuhuīlh por ixlītāpātu' ixtacuīni'
Bernabé (huā'mā' huanicu'tun māko'xamixīni').
Lā' ū'tza' levita ixuanī't xala' nac Chipre. 37 Lā' xla'
ixka'lhī ixti'ya't. Lā' stā'lh lā' cālīmini'lh ixtapalh
lā' cāmaxquī'lh huan apóstoles.

5

Tamātzē'kli macsti'na'j tumīn Ananías lā' Safira

1 Lā' nā ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Ananías.
Lā' ixka'lhī ixpuscāt a'ntī ixtacuīni' Safira. Lā'
xlaca'n tastā'lh pītzina'j ixti'ya'tca'n. 2 Lā' Ananías
māquī'lh macsti'na'j ixtapalh. Lā' nā ixpuscāt nā
ixlīca'tzī. Lā' Ananías līmilh a'ntū a'katāxtūlh lā'
cāmaxquī'lh huan apóstoles. 3 Lā' Pedro hualh:

—Ananías, ¿a'chī' mātzumanī't mi'a'clhcunuc
ko'ti'ti' lā' xtāpalīlh mintapāstacna' para
nalē'ksa'nīni'na' Espíritu Santo lā' namāquī'ya'
macsti'na'j huan tumīn ixtapalh ti'ya't? 4 ¿Chu tū'
mila' ixuanī't huan ti'ya't a'xni'ca' tūna'j ī'stā'ya'?
¿Chu tū' mila' ixuanī't huan ixtapalh a'xni'ca' stā't
huan ti'ya't? ¿A'chī' pāstacti natlahua'ya' huā'mā'?
Lā' hui'x a'ksa'nī'ni' tū' xmān na ixlacapūn
chi'xcuhuī'n. Hui'x nā a'ksa'nī'ni' na ixlacapūn
Dios —hualh Pedro.

5 Lā' a'xni'ca' Ananías kaxmatli huā'mā'
tachihuīn, a'kā'lh xanīn. Lā' lej ixtajicua'n
ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli. 6 Lā' huan o'kxa'n
tasacli Ananías lā' tamaksna'tli lā' tamāxtulh lā'
tamā'cnūlh.

7 Lā' hua'chi ixlīlakatu'tun hora ixpuscāt Ananías
tanūlh. Xla' tū' ixca'tzī a'ntū ixpātle'kenī't. 8 Tuncan
Pedro huanilh:

—Caquihua'ni', ¿lhānchula' līstā'tit huan ti'ya't?

Lā' huan puscāt huanilh chu a'cxtim chuntza' chī ixuaninī't ixkōlu'.
9 Lā' Pedro huanilh:

—Lā' ¿a'chī' chu lālīca'tzīyā'tit na'a'ksa'nī'ni'nā'tit ixEspíritu Māpa'ksīni'? Cakaxpa'tti a'nchī tatantūsa'nan kēpūn a'ntī tamā'cnūnī't minkōlu'. Lā' nā hui'x natamāxtuyāni' —hualh Pedro.

10 Lā' līlacapalh huan puscāt a'kā'lh xanīn na ixlacapūn Pedro. Lā' huan o'kxa'n tatanūchi lā' talaktzī'lh mā' xanīn. Lā' tamāxtulh lā' tamā'cnūlh ixpāxtūn ixkōlu'. 11 Lā' lej ixtajicua'n ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli huā'mā'.

Tlahuaca lhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā

12 Lā' huan apóstoles tatlahualh lhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhuī't. Lā' ixtatakēstoknī't ixlīhuākca'n na ixcorredor Salomón. 13 Nīn chā'tin de ixtalhūhuā'tca'n tū' talīhui'līlh natatā'takēxtimī con ū'tunu'n. Lā' tachi'xcuhuī't lej ta'a'cnīni'ni'lh.
14 Lā' a'ntī ixtakalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni' ā'chulā' ixtalhūhua'n chi'xcuhuī'n lā' puscan. 15 Lā' ixcālīmincan huan ī'tza'ca'nī'n nac cā'tejen a'nlhā ixtētaxtu Pedro. Lā' ixcāhui'līcan nac laklaj lā' na ī'xti'catca'n, palh tzē cahuā a'yuj xmān ixmāspilē'k Pedro ixcāmāskē'kēlh lā' chuntza' ixcāmātzeyīlh makapitzīn ī'tza'ca'nī'n. 16 Lā' nā ixtamimā'na nac Jerusalén lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n huan xcānsipejni' na ixpajtzu Jerusalén. Lā' ixtalīmin ī'tza'ca'nī'n lā' a'ntī ixtaka'lhī tlajana'nī'n. Lā' ixlīhuākca'n cāmātzeyīca.

Cāmacaputzaca Pedro lā' Juan

17 Lā' tatā'kaquī'lh huan xamāpa'ksīni'
curasna' lā' ixchi'xcuhuī'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'
ixtamākalhtō'kē'nca'n saduceosnu'. Lā' lej
ixtalakca'tzan xlaca'n. 18 Lā' cāchi'paca huan
apóstoles lā' cāmānūca nac pūlāchī'n. 19 Lā'
Dios macamilh kalhatin ángel. Lā' huan
ángel cāmālaquī'ni'lh huan pūlāchī'n cā'tzī'sa lā'
cāmāxtulh lā' cāhuanilh:

20 —Capitit lā' catāya'tit nac xaka'tla' lītokpān
lā' cacātā'chihuīna'ntit huan tachi'xcuhuī't ixlīhuāk
ixpālacata a'nchī tzē natalīka'lhī xasāsti' ixquilhta-
macujca'n.

21 Lā' a'xni'ca' ixtakaxmatnī't huā'mā', tatanūlh
nac xaka'tla' lītokpān a'xni'ca' ixtuncuīmā'tza' lā'
tamāsu'yulh.

Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' nā
ixchi'xcuhuī'n tatakēstokli. Lā' cāmākēstokca
ū'tunu'n a'ntī ixtatlahua justicia lā' ixlīhuāk
xanapuxcu'nu' xala' nac Israel. Lā' cāmacā'nca
policíasna' para natamāxtu huan tachī'nī'n de
nac pūlāchī'n lā' natalīmin. 22 Lā' a'xni'ca' huan
policíasna' tachā'lh, tū' cākaksca nac pūlāchī'n.
Tataspi'tchokolh lā' tamāca'tzīnīlh. 23 Lā' tahualh:

—Icchā'uj nac pūlāchī'n lā' iclaktzī'uj lā' ixlac-
chahua xa'nca. Lā' huan maktaka'lhna'nī'n ix-
tayāna' na ixlacapūn mākalhcha. Lā' a'xni'ca'
icmālaquī'uj, nīn tintī' ickaksui na ixchakān huan
pūlāchī'n.

24 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', xacapitán
xaka'tla' lītokpān lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'
lej lhūhua' tapāstacna'lh tuchūn chuhua'j nala.
25 Lā' chu tuncan milh kalhatin lā' cāhuanilh:

—Huan chi'xcuhuī'n a'ntī hui'xina'n cāmānū'tit nac pūlāchī'n tayāna'ncha' nac xaka'tla' lītokpān lā' tamāsu'ni'mā'na huan tachi'xcuhuī't.

26 Lā' tuncan ta'a'lh huan capitán lā' huan policíasna' lā' cāquītēpalaca Pedro lā' Juan. Lā' cālīminca lej līlacatzucu porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't que ixcāmūta'laca. 27 Lā'
a'xni'ca' ixcālīmincanī'ttza', cāhui'līca ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n. Lā' xamāpa'ksīni' curasna' cākalhasqui'nīlh:

28 —¿Chu tū' iccāmāpa'ksīni' hui'xina'n lej līpalha' que tū'tza' camāsu'yu'tit por ixquilhtampān Jesús? Lā' hui'xina'n cāmāsca'tīkō'tittza' xalanī'n nac Jerusalén huā' mintamākalhtō'kē'nca'n. Lā' hui'xina'n hua'nā'tit que quina'n iclē'nāuj cuenta por ixpālacata maknīca Jesús.

29 Lā' takalhtīni'lh Pedro lā' ā'makapitzīn apóstoles lā' tahualh:

—Lā' ¿chu tzey palh na'iccā'a'kahuāna'ni'yāuj chi'xcuhuī'n lā' tū' na'ica'kahuāna'ni'yāuj Dios?
30 IxDiosca'n quinatāta'na'ca'n mālakahuanīchokolh Jesús a'ntī hui'xina'n māmaknīnīni'ntit a'xni'ca' xtokohua'ca'ca nac cruz. 31 Lā' Dios līmā'ca'lh Jesús lā' hui'līlh na ixpāxtūcāna'j lā' hui'līlh xapuxcu' lā' māpūtaxtūnu'. U'tza' tlahualh para que xalanī'n nac Israel nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n lā' nacāmāsputūnu'ni'can a'ntū talaclē'ni' Dios.
32 Lā' quina'n icmālacstū'ncāuj huā'mā'. Lā' nā chuntza' mālacstū'nca huan Espíritu Santo a'ntī Dios cāmaxquī'nī't xlaca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Dios.

33 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kchā'lh lā' ixcāmaknīcu'tuncan. 34 Lā' kalhatin pūchihuīna',

a'ntī fariseo ixuanī't, ixtacuīni' Gamaliel. Xla'
ū'tza' kalhatin mākalhtō'kē'ni' de huan ley. Lā' lej
ixa'cnīni'ni'can. Xla' tāyalh lā' māpa'ksīni'lh que
cacāmāxtuca Pedro lā' Juan lakatin ka'tlā'tus.
35 Lā' Gamaliel cāhuanilh huan ā'makapitzīn
pūchihuīna'nī'n:

—Chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Israel,
capāstacna'ntit xa'nca a'ntū nacātlahua'ni'yā'tit
huā' tamā'na chi'xcuhuī'n. 36 Ca'tzīyā'tit que
makāntza' i'xuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni'
Teudas, a'ntī ixuan que xla' lej ka'tla'.
Lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n, como hua'chi
lakatā'ti' ciento, tastālani'lh. Xla' maknīca. Lā'
ta'a'kahuankō'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtastālani'nī't.
Lā' chuntza' līsputli a'ntū ixlītzucunī't Teudas.
37 Lā' ā'calīstān ixui'lapā Judas xala' nac
Galilea a'xni'ca' lālaktzo'kca. Xla' cācuccha'xli
makapitzīn lā' ixtastālani'. Lā' nā Judas
sputli. Lā' ta'a'kahuankō'lh a'ntī ixtastālani'nī't.
38 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' hui'xina'n, nīn
tuntū' cacātlahuani'tit huan chi'xcuhuī'n lā'
cacāmakxtektit. Palh huā'mā' tapāstacna'
lā' huā'mā' tamākalhtō'kē'n xmān ixla'ca'n
chi'xcuhuī'n, ixa'cstu nasputa. 39 Lā' palh ixla'
Dios, tū' maktin catimāpānū'tit. Tū' ixlīca'tzan
kalhtaxtoktipā'na'ntit Dios —cāhuanilh Gamaliel.

40 Lā' ta'a'ka'ī'lh ixtachihuīn Gamaliel. Lā'
cāmātayīni'ca huan apóstoles lā' cāsno'kca. Lā'
cāhuanica que tū'tza' natachihuīna'n por ixquilh-
tampān Jesús. Lā' cāmakxtekca. 41 Lā' Pedro lā'
Juan tataxtulh ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n. Lā'
tapāxuhualh porque cālaktzī'nca xlaca'n lej tzey
para natapātī a'ntū lej līmāxana' por ixpālacata
Jesucristo. 42 Lā' lakalīyān nac xaka'tla' lītokpān

lā' na ixchicca'n, tū' ixtamakxteka tamāsu'yu lā' tachihuīna'n ixpālacata Jesucristo.

6

Cālacsacca kalhatojon maktāyana'nī'n

1 Huā'mā'na chi'chini' ixtalhūhua'ntēlha huan
a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' huan chi'xcuhuī'n
griegos cāhuanilh huan hebreos que tū' xa'nca
ixcāmāpitzini'can a'ntū ixcāmaxquī'can huan
lakapūtnu' griegasna' lakalīyān. 2 Lā' huan
kalhacāujtu' apóstoles tamākēstokli ixlīhuāk a'ntī
ixtakalhlaka'ī' lā' cāhuanica:
—Tū' līmakuan na'icmakxtekāuj
na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn Dios lā'
na'icmāstā'yāuj līhua't. 3 Pues chuhua'j, tā'timīn,
cacālacsactit hui'xina'n kalhatojon chi'xcuhuī'n
de hui'xina'n. Cacālacsactit a'ntī cālakapascan huāk
lacuan lā' a'ntī talītzuma Espíritu Santo lā' a'ntī
lej xa'nca tapāstacna'n. Lā' nacāmacamaxquī'yāuj
huā'mā' lītlōt. 4 Lā' quilītlōtca'n quina'n chu
ū'tza'tza': na'icorarlīyāuj lā' na'icmāsu'yuyāuj
ixtachihuīn Dios —cāhuanica.
5 Huā'mā' cāminī'ni'lh ixlīhuāk huan
ixtalhūhuā'tca'n. Lā' lacsacca huan Esteban,
kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlītzuma Espíritu Santo
lā' a'ntī xa'nca ixkalhlaka'ī' Dios. Lā' cālacsacca
Felipe lā' Prócoro lā' Nicanor lā' Timón lā'
Parmenas lā' Nicolás xala' nac Antioquía a'ntī
ixtanūnī't na ixreligionca'n israelitas. 6 Lā'
cālīminca ixlacapūnca'n apóstoles lā' ta'orarlīlh
lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n.
7 Lā' a'kahualh ixtachihuīn Dios. Lā'
a'ntī ixtakalhlaka'ī' lej ixtalhūhua'ntēlha nac

Jerusalén. Lā' lhūhua' curasna' takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kahuāna'ni'lh ixtachihuīn Dios.

Chi'paca Esteban

8 Lā' Esteban lej ixkalhlaka'ī' lā' lej ixka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ixtlahua laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnīn ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhuī't.
9 Lā' tatā'kaquī'lh makapitzīn xalanī'n na ixlītokpānca'n israelitas a'ntī ixcāmāpācuhuīcan Libertos, lā' nā xalanī'n nac Cirene lā' Alejandría lā' Cilicia lā' Asia. Xlaca'n talālīhuanilh con Esteban. 10 Pero xlaca'n tūlalh tatā'lātlajalh por ixpālacata ixtapāstacna' Esteban lā' por ixpālacata Espíritu Santo a'ntī ixmāchihuīnī. 11 Lā' xlaca'n tamāpalalh ā'makapitzīn para natalē'ksa'nīni'n lā' natahuan que ixtakaxmatnī't a'nchī Esteban a'ksa'nli Moisés lā' Dios. 12 Lā' cācuccha'xca tachi'xcuhuī't lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Lā' chu līmaktin laktapajtzūca Esteban lā' chi'paca lā' līminca ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n. 13 Lā' cāhui'līca testigos a'ntīn tahualh a'ntūn tū' stu'ncua' lā' tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' tū' makxteka a'ksa'n huā' ley lā' huā' xaka'tla' lītokpān a'ntū sicua'lanālanī't.
14 Ickaxmatui a'xni'ca' hualh xla' que huā'mā' Jesús xala' nac Nazaret namāsputū huan xaka'tla' lītokpān lā' nataxtāpalī huan talanān a'ntū māsu'yulh Moisés natlahuayāuj.

15 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'nlhā ixtlahuacan justicia, talakalaktzī'lh Esteban. Lā' ixlacan ixtasu'yu hua'chi ixla' ángel.

7

Tamaktāyalh Esteban lā' maknīca

1 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' kalhasqui'nīlh Esteban:
—¿Chā stu'ncua' huā'mā'?
2 Lā' Esteban hualh:
—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, cakaxpa'ttit. Dios a'ntī lej ka'tla', tasu'yuni'lh quimpapca'n Abraham a'xni'ca' xla' ixuī'cus nac xcānsipej Mesopotamia. Tūna'j ixa'n tahui'la nac
Harán. 3 Dios huanilh:
Cataxtu de mi'ā'lacchicni' lā' cacāmakxtekti mintalakapasnī'n lā' capi't nac xcānsipej a'ntū na'icmāsu'ni'yāni'.
4 Lā' Abraham taxtulh de huan ī'xcānsipejca'n caldeosnu' lā' a'lh tahui'la nac Harán. Lā' a'xni'ca' ixnīnī'ttza' ixtāta' Abraham, Dios līmilh Abraham huā'tzā' nac xcānsipej a'nlhā hui'xina'n
hui'lā'na'ntit chuhua'j. 5 Lā' Dios tūna'j maxquī'lh ti'ya't ā'tzā', nīn pītzina'j a'nlhā nayāhua ixtojon. Xmān huanilh que ixtēcu' ti'ya't nala xla' lā' ixnatā'natna', a'yuj xla' tūna'j ixka'lhī ixcaman.
6 Dios tā'chihuīna'lh chuntza':
Minatā'natna' natatahui'la hua'chi xatza'nkān nac ā'lakatin xcānsipej.
Lā' a'ntza' lej nacāmāscujūcan lā' nacāmāpātīnīcan lakatā'ti' ciento cā'ta.
7 Lā' quit na'iccāmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't a'ntī nacāmāscujū minatā'natna'.
Lā' ā'calīstān natataxtu minatā'natna' lā' naquintamācā'tanī ā'tzā'.
8 Lā' Dios cāxtlahualh huan convenio a'ntū ixpālacata ixcāchu'cucan chi'xcuhuī'n israelitas para que nacālīlakapascan. Lā' tahuī'lh kalhatin

ixcaman Abraham, ixtacuīni' Isaac. Lā' ixlīlakatzeyan chi'chini' Abraham chu'culh ixcaman para nalīlakapascan hua'chi israelita. Lā' ā'calīstān tahuī'lh kalhatin ixcaman Isaac, ixtacuīni' Jacob. Lā' ā'calīstān Jacob ka'lhīlh kalhacāujtu' ixo'kxa'n a'ntīn quinapapna'ca'n.

9 ’Lā' huan quinapapna'ca'n ixtaca'tzalaktzī'n
ixtā'tinca'n José. Lā' xlaca'n tastā'lh José. Lā'
lē'nca nac Egipto. Pero Dios ixmaktaka'lha.
10 Lā' Dios māpūtaxtūlh de ixlīhuāk a'ntūn pātīlh.
Lā' Dios maxquī'lh José tapāstacna' na ixlacapūn
Faraón a'ntī rey xala' nac Egipto. Lā' Faraón
ixa'cnīni'ni' huan José. Lā' hui'līlh ixlīgobernador
nac Egipto. Lā' hui'līlh que namāpa'ksīkō' ixlīhuāk
ixchic Faraón.
11 ’Lā' milh lakatin tatzi'ncsta ixlīhuāk huanmā'
ti'ya't Egipto lā' nac Canaán. Lā' lej tapātīni'lh.
Lā' huā' quinapapna'ca'n tū' ixtakaksa a'ntū
natahua'. 12 Lā' a'xni'ca' kaxmatli Jacob que
nac Egipto ixa'nan trigo, pū'la cāmacā'lh a'ntza'
ixo'kxa'n a'ntīn quinapapna'ca'n. 13 Lā' a'xni'ca'
ta'a'mpā ixlīmaktu', José cāmāca'tzīnīlh que ū'tza'
māni' ī'stancuca'n ixuanī't. Lā' Faraón māca'tzīnīca
que ixtalakapasni' José ixtahuanī't. 14 Lā' José
mātayīni'lh Jacob a'ntī ixtāta' lā' ixlīhuākca'n
ixtā'timin lā' ixcamana'ca'n. Xlaca'n pūpitzi ciento
ā'pu'xamaquitzis tachi'xcuhuī't. 15 Lā' Jacob a'lh
tahui'la nac Egipto. A'ntza' nīlh xla' lā' nā tanīkō'lh
ixo'kxa'n a'ntī quinapapna'ca'n. 16 Lā' ā'maktin
cālē'mpalaca nac Siquem lā' a'ntza' cāmā'cnūca nac
lhu'cu' a'ntū cāmaktamāhualh Abraham ixcamana'
Hamor xalanī'n Siquem. Lītamāhualh con tumīn.
17 ’Ixtapajtzūtēlha huan chi'chini' a'xni'ca'

ixtlōkentaxtū Dios a'ntū ixuaninī't Abraham.
Lā' huan tachi'xcuhuī't israelitas lhūhua'ntēlhalh
nac Egipto. 18 Lā' hui'līpalaca kalhatin rey nac
Egipto a'ntīn tū' lakapasli José. 19 Xla' cā'a'kxokolh
quinapapna'ca'n lā' chuntza' cālītlajalh. Lā' xla'
cāmāpātīnīlh quinapapna'ca'n lā' cāmāmaka'nīlh
xanatāta'na' ixlakska'tā'nca'n para que natanī.
20 Lā' huā'mā'na chi'chinī'n tahuī'lh Moisés lā'
xla' tzēhuanī't ixuanī't na ixlacapūn Dios. Lā'
ixmaktaka'lhmā'ca lakatu'tun mālhcuyu' na
ixchic ixtāta'. 21 Lā' a'xni'ca' nā tihui'līca Moisés
kēpūn, ixtzu'ma'jāt Faraón sacli huan ska'ta' lā'
makastacli como hua'chi scana'nca ixcaman.
22 Lā' Moisés māsca'tīca ixlīhuāk tapāstacna' xala'
nac Egipto. Lā' lej xa'nca ixchihuīna'n lā' huāk tzē
ixtlahua.
23 ’Lā' a'xni'ca' ixka'lhītza' tu'pu'xam cā'ta,
puhualhtza' palh nacālaka'n ixtalakapasnī'n a'ntī
israelitas. 24 Lā' laktzī'lh a'nchī kalhatin egipcio
ixmāpātīnīmā' kalhatin israelita. Lā' Moisés
līmaktāyalh lā' mātakāhuī'lh huan egipcio. Lā'
chuntza' tapalana'ni'lh huan tī ixmāpātīnīmā'ca.
25 Moisés ixpuhuan que huan israelitas
ixtamāchekxī a'nchī Dios ixlacsacnī't nacāmaktāya
natapūtaxtu. Pero xlaca'n tū' ixtamāchekxī.
26 Lā' ixlīlakalī huampala cālakchilh Moisés
a'xni'ca' ixtalālacatāquī' kalhatu' israelitas lā'
ixcāmāko'xamixīcu'tun lā' cāhuanilh: “Chi'xcuhuī'n,
hui'xina'n lītalakapasnī'n. ¿A'chī' lālacatāquī'yā'tit?”
27 Lā' tuncan huan tī ixlacatāquī' ixtā'chic
tampi'ta'lh Moisés lā' hualh: “¿Tichū hui'līni'
hua'chi quimpuxcu'ca'n lā' quijuezca'n? 28 ¿Chā
naquimaknīcu'tuna' quit hua'chi ma'kni' kōtan
huan egipcio?” 29 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā',

Moisés tzā'lalh. Lā' chā'lh nac xcānsipej Madián
lā' a'ntza' tachokolh hua'chi xatza'nkān. Lā'
talacatuncuīlh kalhatu' ixo'kxa'n.
30 ’Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' tu'pu'xam cā'ta,
kalhatin ángel tasu'yuni'lh nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't ixpajtzu huan kēstīn ixtacuīni' Sinaí.
A'ntza' tasu'yulh nac a'katin puchuna'j qui'hui'
a'ntū ī'lhcumā'. 31 A'xni'ca' lakzī'lh Moisés tū'
ixlīca'tzīhuī'. Lā' tapajtzūlh para nalaktzī'n. Lā'
ixtachihuīn Māpa'ksīni' huanilh:

32 Quit ixDiosca'n minatāta'na' lā' ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob.

Lā' Moisés xpipilh lā' jicua'lh lā' tū' līhui'līlh nalak-
tzī'n. 33 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:

Catatūxtu mizapato porque a'nlhā yā't, ixlacapūn Dios.

34 Quit stu'ncua' iclaktzī'nī't a'nchī cāmāpātīnīmā'ca quintachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' nac Egipto.

Lā' ickaxmatnī't a'nchī tahua'ntli'jmā'na xlaca'n, lā' icyujnī'ta'nchi para na'iccāmāpūtaxtū.

Lā' chuhua'j cata't. Na'icmacā'nāni' nac Egipto.

35 ’Lā' huā'mā' chu ū'tza' Moisés a'ntī talak-
maka'lh a'xni'ca' tahualh:

¿Tichū hui'līnī'ta'ni' hua'chi quimpuxcu'ca'n lā' quijuezca'n?

Lā' Dios macamilh huā'mā' Moisés hua'chi xa-
puxcu' lā' māpūtaxtūnu'. Lā' ixmaktāya huan ángel
a'ntī tasu'yuni'lh nac a'katin puchuna'j qui'hui'.
36 Lā' Moisés cāmāxtulh quinapapna'ca'n. Xla'
tlahualh lej laka'tla'n lē'cnīn nac Egipto lā' nac mar
a'ntū huanican Spi'nenke' lā' nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't tu'pu'xam cā'ta. 37 Huā'mā' ū'tza' Moisés a'ntī
cāhuanilh israelitas:

Māpa'ksīni' quinDiosca'n nalacsaca chā'tin de mintalakapasni'ca'n chuntza' hua'chi quilacsacli quit.
U'tza' ixa'cta'sana' Dios nala.
Lā' nakaxpa'tā'tit hui'xina'n.
38 Huā'mā' Moisés ū'tza' ixuī' a'xni'ca'
ixtatakēstoknī't nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' huan
ángel tā'chihuīna'lh nac kēstīn Sinaí. Lā' Moisés
cāhuanilh quinapapna'ca'n a'ntū hualh huan
ángel. Lā' Moisés maklhtīni'lh huan tachihuīn
a'ntūn tū' maktin catisputli. Lā' huan tachihuīn
quincāmaxquī'ni'.
39 'Huā' quinapapna'ca'n tū'
ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Moisés lā' talakmaka'lh. Lā'
ixtapuhuan natataspi'ta nac Egipto. 40 Tahuanilh
Aarón:
Caquilātlahuani'uj ídolos a'ntū naquincātapū'lani'yāni'.
Tū' icca'tzīyāuj a'ntū pātle'keni'nī't huā'mā' Moisés a'ntī quincāmāxtuni' nac ti'ya't Egipto.
41 Entonces xlaca'n tatlahualh lakatin ídolo a'ntū
ixtasu'yu hua'chi ti'na'j huācax lā' tamaxquī'lh
lē'ksajuī'n huan ídolo. Lā' lej talīpāxuhualh a'ntū
ixtatlahuanī't māni' xlaca'n. 42 Lā' Dios tamakatīlh
de xlaca'n lā' cāmakxtekli que natamācā'tanī sta'cu.
Lā' nā chuntza' tatzo'kni' huan nac libro a'ntū
tzo'kli kalhatin a'ntī ixa'cta'sana' Dios. Hualh:
Lā' hui'xina'n, israelitas, ¿chu quilāmālacnūni'uj lē'ksajna' lā' animalhna' xatamaknīn ixlīhuāk huan tu'pu'xam cā'ta nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't?
43 Hui'xina'n līta'ntit ixcarpa huan ídolo Moloc a'nlhā ixtaquilhpūtani'can, lā' huan ídolo Renfán a'ntū ixtasu'yu hua'chi sta'cu.
Hui'xina'n tlahua'tit para nacāmācā'tanīyā'tit.

Lā' chuhua'j quit na'iccālē'nāni' más a'jlē'nī'ta'ncha'
de Babilonia.
Chuntza' tatzo'kni'.
44 Lā' Esteban huampā:
—Nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, quinapapna'ca'n
ixtaka'lhī huan xaka'tla' carpa a'ntū ixmāsu'yu
que Dios ixcā'o'kska'lhīlē'mā'. Lā' huan carpa
ū'tza' ixtlahuanī't Moisés chu a'nchī hua'chi
Dios ixuaninī't lā' chu a'nchī Dios ixmāsu'ni'nī't.
45 Lā' quinapapna'ca'n tamaklhtīni'lh huan
carpa. Lā' talīmilh a'xni'ca' tatanūchi con Josué
na ixti'ya'tca'n xtuncnu' chi'xcuhuī'n a'ntī
Dios cāmāxtulh ixlacapūnca'n quinapapna'ca'n.
Lā' a'ntza' tachokolh huan carpa hasta
ixquilhtamacuj David. 46 Dios līpāxuhualh David.
Xla' ixtlahuacu'tun lakatin ixchic Dios a'ntī nā
ixDios Jacob. 47 Pero huan a'ntī tlahualh huan
chic, ū'tza' Salomón. 48 Pero Dios, a'ntī lej ka'tla',
tū' tahui'la nac lakatin chic a'ntū tatlahuanī't
chi'xcuhuī'n. Lā' nā chuntza' hualh ixa'cta'sana'
Dios:
49 Quit, Dios, icmāpa'ksī nac a'kapūn lā' nac quilh-
tamacuj.
¿Tuchūyā chic naquilātlahuani'yāuj? huani
Māpa'ksīni'.
Lā' ¿lhachū na'icjaxa quit?
50 ¿Chu tū' quit ictlahualh ixlīhuāk a'ntū a'nan?
51 Lā' Esteban cāhuanipā:
—Hui'xina'n lej lacxumpi. Tū' ka'lhī'yā'tit
mi'a'clhcunucca'n para napūpāstacna'nā'tit.
Lā' tū' kaxpa'tcu'tunā'tit. Hui'xina'n pō'ktu
kalhtaxtoktīyā'tit huan Espíritu Santo. Chu
a'nchī ixtala minapapna'ca'n nā chuntza' la'yā'tit
hui'xina'n. 52 Minapapna'ca'n tamāpātīnīlh

ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tamaknīlh
a'ntīn tahualh xapū'la que namin a'ntī xatzey.
U'tza' milh lā' hui'xina'n macamāstā'tit lā'
māmaknīnīni'ntit.
53 Hui'xina'n maklhtīni'ntit
huan ley a'ntū tamacamāstā'lh ángeles. Pero tū'
a'kahuāna'ni'tit —hualh Esteban.

Maknīca Esteban

54 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kchā'lh
lā' ixtamāsā'nī ixtatzanca'n porque lej ta'a'kchā'lh.
55 Lā' ixa'clhcunuc Esteban ixlītzuma Espíritu
Santo. Lā' xla' ixtalacayāhuayā para nac a'kapūn.
Lā' laktzī'lh huan xkakana' a'nlhā ixuī' Dios. Lā'
laktzī'lh Jesús na ixpāxtūcāna'j Dios
56 lā' hualh:

—Calaktzī'ntit. Quit iclaktzī'n huan a'kapūn
laquī'yā. Lā' ixtā'tin ixlīhuāk tachi'xcuhuī't huī' na
ixpāxtūcāna'j Dios —hualh Esteban.

57 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'nlhā
ixtlahuacan justicia, xlaca'n tata'salh palha'
lā' cā'a'kachi'paca. Lā' ixlīhuākca'n tuncan
talakminkō'lh lacapalh.
58 Lā' māxtuca Esteban de
huan nac xcānsipej lā' mūta'laca. Lā' huan testigos
tahui'līlh ixlu'xu'ca'n na ixlacapūn kalhatin o'kxa'
a'ntī ixtacuīni' Saulo.
59 Lā' a'xni'ca' mūta'laca
Esteban ta'sani'lh Dios lā' huanilh:

—Māpa'ksīni' Jesús, cachi'patampāxtokchi
quilīca'tzīn.

60 Lā' tatzokostalh lā' ta'salh lej palha' lā' hualh:

—Māpa'ksīni', cacāmāsputūnu'ni' a'ntū quintat-
lahuani'mā'na.

Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Esteban nīlh.

8

Saulo ixcāmacaputza a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Lā' Saulo chu ixlīca'tzī a'nchī līmaknīca Esteban.

Lā' huanmā' chi'chini' tzucuca lej
cāmacaputzacan a'ntī ixtakalhlaka'ī' xalanī'n nac
Jerusalén. Lā' ixlīhuākca'n ta'a'kahuankō'lh hasta
nac ti'ya't Judea lā' Samaria. Lā' tatachokolh xmān
apóstoles. 2 Lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n, a'ntī
ixta'a'cnīni'ni' Dios, talē'lh Esteban lā' tamā'cnūlh.
Lā' lej talakcalhualh xla'. 3 Lā' Saulo ixlīhui'lī
ixcāmāsputūkō'lh huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'.
Tzuculh tanū nac lakatunu' chic lā' ixcāstancalē'n
chi'xcuhuī'n lā' puscan lā' ixcāmānū nac pūlāchī'n.

Māsu'yuca xatzey tachihuīn nac Samaria

4 Lā' a'ntīn ta'a'kahuankō'lh ixta'a'n lakaxtim
lā' ixtachihuīna'n huan xatzey tachihuīn. 5 Lā'
Felipe a'lh tancā'n nac xcānsipej ixtacuīni' Samaria.
Lā' ixcāmāsu'ni' ixpālacata Cristo. 6 Lā' huan
ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't ixtakaxmata a'cxtim
a'ntū ixcāhuani Felipe. Takaxmatli lā' talaktzī'lh
huan lē'cnīn a'ntū ixtlahua. 7 Lā' huan tlajana'nī'n
ixtata'sa lej palha' lā' tataxtulh de xlaca'n a'ntī
ixtaka'lhī. Lā' lhūhua' ixtalū'ntū'lanī't lā' xalacta-
jua' chi'xcuhuī'n ixcāmātzeyīcan. 8 Lā' lej ixa'nan
lhūhua' tapāxuhuān huanmā' nac xcānsipej.

9 Lā' ixuī' chā'tin chi'xcu' ixtacuīni' Simón. Xla'
xapū'la ixuanī't tlahuāna' nac huanmā' xcānsipej.
Lā' ixtalē'cnī huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac
Samaria. Lā' hualh que ū'tza' māni' lej ka'tla'.
10 Lā' xa'nca ixtakaxmatni' Simón ixlīhuākca'n a'ntī
xalacti'na'j lā' a'ntī xalaka'tla'n. Lā' ixtahuan:

—Huā'mā' chi'xcu' lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn Dios.

11 Lā' xa'nca takaxmatni'lh Simón porque
lej makān talē'cnīlh ixtatlahuān. 12 Lā' Felipe
cākalhachihuīna'ni'lh xatzey tachihuīn ixpālacata
a'nchī Dios māpa'ksīni'n lā' ixpālacata Jesucristo.

Lā' xlaca'n takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kpaxli
chi'xcuhuī'n lā' puscan. 13 Lā' nā huan Simón
nā xla' kalhlaka'ī'lh lā' a'kpaxli lā' stālani'lh Felipe.
Lā' a'xni'ca' Simón laktzī'lh huan laka'tla'n lā' lej
lhūhua' lē'cnīn, xla' lej lhūhua' ixpāstacna'n.

14 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh que xalanī'n nac
Samaria ixtamaklhtīni'nī'ttza' ixtachihuīn Dios,
huan apóstoles xalanī'n nac Jerusalén tamacā'lh
Pedro lā' Juan nac Samaria. 15 Xlaca'n tamilh
lā' ta'orarlīlh que catamaklhtīni'lh Espíritu Santo
xalanī'n nac Samaria. 16 Tūna'j ixcālakyujachi
Espíritu Santo. Xmān ixta'a'kpaxnī't lā' chuntza'
tamāsu'yulh que tatapa'ksīlh con Māpa'ksīni' Jesús.
17 Lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n lā' xlaca'n
tamaklhtīni'lh Espíritu Santo.

18 Lā' Simón laktzī'lh que huan Espíritu Santo
māstā'ca a'xni'ca' huan apóstoles ta'a'cpūmā'ca'lh
ixmacanca'n. Lā' cāmālacnūni'lh tumīn. 19 Lā'
hualh Simón:

—Nā quit caquilāmaxquī'uj huā'mā' līmāpa'ksīn
para que chuntza' chu catīhuā na'ica'cpūmā'ca'
quimacan nā tzē namaklhtīni'n huan Espíritu
Santo.

20 Lā' Pedro huanilh:

—Casputli mintumīn lā' nā hui'x casputti
porque puhuanti nalītamāhua'ya' tumīn a'ntū
ixlē'ksajna' Dios. 21 Hui'x tūla catimaklhtīni'
huanmā' lē'ksajna' porque tū' tzey mi'a'clhcunuc
na ixlacapūn Dios. 22 Camakxtekti huanmā'
ko'hua'jua' tapāstacna' lā' casqui'ni' Māpa'ksīni'
Dios lā' tzēla chuntza' namāsputūnu'ni'yāni'
Dios huanmā' tapāstacna' a'ntū ka'lhī'ya' na

mi'a'clhcunuc. 23 Iclaktzī'nāni' lej ca'tzanca'tzī'ya'.
Hui'x tūla makxteka a'ntūn tū' tzey.
24 Lā' kalhtīni'lh Simón lā' hualh:
—Casqui'ni'tit Māpa'ksīni' Dios que tū'
naquimpātle'keni' nīn tuntū' a'ntū hui'xina'n
hua'nā'tit.
25 Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixtamālacstū'ncnī'ttza' lā'
ixtachihuīna'nī'ttza' ixtachihuīn Dios, tataspi'tpā
para nac Jerusalén. Lā' tachihuīna'lh huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo nac lacalhūhua'
ixā'lacchicni'ca'n samaritanosnu'.

Felipe lā' huan chi'xcu' xala' nac Etiopía

26 Lā' tā'chihuīna'lh Felipe kalhatin ángel a'ntī
Dios macamilh lā' huanilh:
—Catā'kaqui' lā' capit nac sur. Nalacpina' xatej
Jerusalén para Gaza. A'ntza' cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
27 Lā' Felipe tā'kaquī'lh lā' a'lh. Lā' ixuī' kalhatin
eunuco xala' nac Etiopía. Xla' pūchihuīna' ixu-
anī't nac Etiopía a'nlhā ixmāpa'ksīni'n huan reina
ixtacuīni' Candace. Huā'mā' chi'xcu', xla' ū'tza'
xamaktaka'lhna' ixlīhuāk ixlīrico huan reina. Lā'
quīlachi nac Jerusalén para namācā'tanī Dios. 28 Lā'
ixtaspi'tmā'tza' lā' ixpūmimā' lakatin carro a'ntū
ī'stancalē'mā' huan cahuāyuj. Lā' ixlakapūtle'kehuī'
a'ntū tzo'kli Isaías, a'ntī ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.
29 Lā' huan Espíritu Santo huanilh Felipe:
—Catapajtzu' nac xatej a'nlhā lē'mā'ca huan
carro lā' catā'pi.
30 Lā' Felipe tu'jnulh lā' lakmilh lā' kaxmatli
a'nchī xla' ixlakapūtle'kehuī' a'ntū ixtzo'knī't
Isaías. Lā' Felipe kalhasqui'nīlh:
—¿Chā māchekxī'ya' a'ntū lakapūtle'keya'?
31 Lā' kalhtīlh:

—Tūla como tintī' a'ntī naquimāsu'ni'.

Lā' huanica Felipe que catō'ca'lh lā' capāxtūtō'lalh.

32 Lā' xla' ixlakapūtle'kehuī' ixtachihuīn Dios a'nlhā huan chuntza':

Hua'chi lē'ncan lakatin oveja a'ntū namaknīcan,
chuntza' lē'nca huan chi'xcu'; lā' como hua'chi lakatin borrego xla' kō'ko' na ixlacapūn a'ntī macsi'ta, chuntza' huan chi'xcu' nīn tuntū' hualh.
33 Lā' māmāxanī'ca lā' tū' xa'nca tlahuani'ca justicia.
Lā' nīn tintī' tūla pūtle'ke tichū ixtā'natna' huan chi'xcu', porque maknīca.

34 Lā' huan eunuco huanilh Felipe:

—Icsqui'ni'yāni' caquihua'ni', ¿tichū līchihuīna'mā' huā'mā' Isaías? ¿Chu ixa'cstu līchihuīna'ncan, o līchihuīna'n ā'kalhatin?

35 Lā' Felipe tzuculh chihuīna'n. Lā' tzuculh
xa'nca huani a'ntū ixlakapūtle'kenī't huan ixtachi-
huīn Dios lā' māsu'ni'lh ixpālacata Jesús. 36 Lā'
a'xni'ca' ixta'a'mā'na nac tej, tachā'lh a'nlhā mā' xcān. Lā' hualh huan eunuco:

—Cala'ktzi'. Huā'tzā' mā' xcān. ¿Chu a'nan a'ntū naquimāmakchuyī para que tzē na'ica'kpaxa?

37 Lā' Felipe huanilh:

—Palh hui'x kalhlaka'ī'ya' con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc, tzē na'a'kpaxa'.

Lā' xla' kalhtīni'lh:

—Quit ickalhlaka'ī' que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios.

38 Lā' chu tuncan māyāhuanīni'lh huan carro. Lā'
tatojōlh nac xcān ixtu'ca'n, Felipe lā' huan eunuco.
Lā' Felipe mā'kpaxīlh. 39 Lā' a'xni'ca' tatacutli nac

xcān, ixEspíritu Dios mā'kayāhualh Felipe. Lā' huan eunuco tū'tza' laktzī'lh. Lā' huan eunuco a'mpā lā'
lej pāxuhualh. 40 Lā' Felipe lakchā'nca nac xcānsipej Azoto. Lā' ixcākalhachihuīna'ni'tēlha xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo na ixlīhuāk xcānsipejni' hasta que chā'lh nac Cesarea.

9

Saulo xtāpalīlh ixtapāstacna'
Hch. 22.6-16; 26.12-18

1 Lā' Saulo lej ixcāmākē'klha a'ntī ixtakalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni' lā' ixcāmaknīcu'tun. Lā' lakmilh
xamāpa'ksīni' curasna' 2 lā' squi'nli lakatin
acta a'ntū nalē'n na ixlītokpānna'ca'n israelitas nac Damasco. Lā' chuntza' tzē nacāputza chi'xcuhuī'n lā' puscan a'ntī ixtastālani' Jesús
lā' tzē nacālīmin xatachī'nī'n nac Jerusalén. 3 Lā'
Saulo ixtlā'huantēlha lā' ixtapajtzūtēlhatza' nac Damasco. Lā' chu līmaktin lakatin xkakana' xala'
nac a'kapūn lītamacxti'li'lh. 4 Lā' a'kā'lh nac ti'ya't.
Lā' kaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū ixuani:

—Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'?

5 Lā' Saulo kalhasqui'nīlh:

—¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?

Lā' xla' hualh:

—Quit Jesús, chu ū'tza' a'ntī hui'x macaputzaya'. Chu tlakaj quintā'latla'hua'ya'. Hui'x hua'chi lakatin cahuāyuj a'xni'ca' chi'nta huan qui'hui' a'ntū lītlakalē'ncan.

6 Lā' Saulo ixpipi lā' ixjicua'n lā' hualh:

—Māpa'ksīni', ¿tuchū lacasqui'na' na'ictlahua quit?

Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:

—Catā'kaqui' lā' catanu' nac xcānsipej. Lā' a'ntza' nahuanica'na' a'ntū līhui'līca natlahua'ya'.

7 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtatā'latlā'huan
Saulo, takaxmatli lakatin tachihuīn pero nīn tintī'
talaktzī'lh. Lā' lej talē'cnīlh. 8 Lā' Saulo tā'kaquī'lh
de nac ti'ya't. Lā' a'xni'ca' titalakapākē'cu'tulh,
tūlalhtza' lacahuāna'lh. Lā' makachi'palē'nca lā'
līminca nac Damasco. 9 A'ntza' tahuī'lh lakatu'tun
chi'chini' lā' tūlalh lacahuāna'lh. Lā' tū' huā'yalh lā'
tū' ko'tnūlh.

10 Lā' ixuī' nac Damasco kalhatin chi'xcu' a'ntī ixkalhlaka'ī' lā' ixtacuīni' Ananías. Xla' lakachuyalh lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:

—Ananías.

Lā' xla' kalhtīni'lh:

—Lā' ā'tzā' icuī', Māpa'ksīni'.

11 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:

—Capit huan nac calle a'ntū huanican Xaslitua'. Lā' caputza na ixchic Judas kalhatin a'ntī ixtacuīni' Saulo xala' nac xcānsipej Tarso. A'ntza'
kalhtō'ka'mā'. 12 U'tza' lakachuyanī't lā' laktzī'nī't
kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Ananías a'ntī tanūlh lā' a'cpūmā'ca'lh ixmacan para que chuntza' nalacahuāna'nchokopala.

13 Pero Ananías kalhtīni'lh:

—Māpa'ksīni', lhūhua' quintahuaninī't que huā'mā' chi'xcu' lej lhūhua' a'ntūn tū' tzey cātlahuani'nī'ttza' xalanī'n nac Jerusalén a'ntīn
takalhlaka'ī' mintachihuīn. 14 Lā' huan
xanapuxcu'nu' curasna' tamaxquī'nī't līmāpa'ksīn que xla' naquincāchi'payāni' quilīhuākca'n a'ntī icchihuīna'nāuj por milīmāpa'ksīn.

15 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:

—Capit porque quit iclacsacnī't Saulo. Xla'
nacātā'chihuīna'n de quit xalanī'n nac ā'lakatunu'
xcānsipejni' lā' reyes lā' israelitas. 16 Quit
na'icmāsu'ni' līlhūhua' a'ntū napātīni'n por
quimpālacata.
17 Lā' Ananías a'lh lā' tanūlh huan nac chic a'nlhā
ixuī' Saulo. Lā' a'cpūmā'ca'lh ixmacan lā' huanilh:
—Tā'tin Saulo, quimacaminī't huan Māpa'ksīni'
Jesús a'ntī tasu'yuni'ni' nac tej a'nlhā
ixta'mpā't. U'tza' quimacaminī't para que
nalacahuāna'nchokopala'ya' lā' nalītatzumakō'
Espíritu Santo mi'a'clhcunuc.
18 Lā' tuncan yujni'lh ixlakastapun catūhuā
hua'chi xapipēks lā' lacahuāna'nchokopā. Lā'
tā'kaquī'lh lā' tuncan a'kpaxli. 19 Lā' huā'yalh
lā' tli'hui'quimpā. Lā' lātma'j ixcātā'lahuī' huan
tā'timīn nac Damasco.

Saulo a'cta'sana'lh nac Damasco

20 Lā' chu tuncan huan na ixlītokpānna'ca'n is-
raelitas, Saulo tzuculh līchihuīna'n Jesús. Lā'
ixuan que ū'tza' huā'mā' ixO'kxa' quinDiosca'n.
21 Lā' talē'cnīlh ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli lā'
talāhuanilh:
—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntī ixcāmāsputūcu'tun
nac Jerusalén a'ntī ixtatapa'ksī con Jesús? Lā'
minī't huā'tzā' lā' quincālē'ncu'tunāni' tachī'n
lā' quincāmacamaxquī'cu'tunāni' xanapuxcu'nu'
curasna'. U'tza' līmilh huā'tzā'.
22 Lā' Saulo más ixtahuixcānī. Lā' ixmālacstū'nca
que Jesús ū'tza' huā'mā' Cristo a'ntī Dios ixlac-
sacui'līnī't. Lā' ū'tza' talīlē'cnīlh huan israelitas
a'ntī ixtahui'lāna' nac Damasco.

Saulo cātzā'lani'lh israelitas

23 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kēnī'ttza' lakalhūhua'
chi'chini', huan israelitas talacchihuīna'lh para
natamaknī Saulo. 24 Lā' māca'tzīnīca Saulo
que ixmaktaka'lhmā'ca. Tintacuj lā' tintascac
ixtaka'lhītīmā'na huan lhā ixlactanūcan nac
cā'lacchicni' porque ixtamaknīcu'tun. 25 Lā' cā'tzī'sa
huan tā'timīn talē'lh Saulo lā' tamāyujūlh nac
lakatin canasta de na ixa'cpān taxaka de huan
cā'lacchicni'. Lā' chuntza' līpūtaxtulh.

Saulo a'lh nac Jerusalén

26 Lā' Saulo a'lh nac Jerusalén lā'
ixcātā'tanūcu'tun huan tā'timīn a'ntza'. Lā'
xlaca'n ixtajicua'ni'. Tū' ta'a'ka'ī'lh que xla'
ixkalhlaka'ī'nī't. 27 Lā' Bernabé cālīmini'lh Saulo
huan apóstoles. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Saulo
ixlaktzī'nī't nac tej huan Māpa'ksīni' Jesucristo
a'ntīn tā'chihuīna'lh. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Saulo
ixchihuīna'nī't nac Damasco por ixlīmāpa'ksīn
Jesús, lā' tū' ixlacapuhuan. 28 Lā' Saulo
ixcātā'latlā'huan nac Jerusalén. 29 Lā' ixchihuīna'n
por ixlīmāpa'ksīn Dios lā' tū' ixlacapuhuan. Lā'
ixcātā'lāhuani huan israelitas a'ntī ixtachihuīna'n
griego. Lā' ixtamaknīcu'tun Saulo. 30 Lā' a'xni'ca'
huan tā'timīn taca'tzīlh huā'mā', talē'lh Saulo nac
Cesarea lā' tamacā'lh para nac Tarso.

31 Lā' cā'cacsuatza' ixtahui'lāna' a'ntī
ixtatakēxtimī na ixlīhuāk ixlēka'tla' Judea lā'
Galilea lā' Samaria. Lā' ā'chulā' ixtakalhlaka'ī'.
Lā' ixtajicua'ni'tēlha Māpa'ksīni'. Lā' huan Espíritu
Santo ixcāmāko'xamaka'tlī. Lā' ixtalhūhua'ntēlha.

Eneas mātzeyīca

32 Lā' Pedro lakaxtim ixlatlā'huan lā' cālakmilh
a'ntī ixtakalhlaka'ī' xalanī'n nac Lida. 33 A'ntza'

pāxtokli kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Eneas.
Xla' ixmā' na ī'xti'cat lakatzeyan cā'ta. Ixchēkēnī'n
ixtalū'ntū'lanī't. 34 Lā' Pedro huanilh:

—Jesucristo mātzeyīyāni'. Catā'kaqui' lā' camā'kaqui' mixti'cat.

Lā' chu tuncan tā'kaquī'lh Eneas. 35 Lā'
ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' nac Lida lā'
Sarón talaktzī'lh que ixtzeyanī'ttza'. Lā' xlaca'n
tatzuculh tastālani' huan Māpa'ksīni' Jesucristo.

Dorcas lakahuanchokolh

36 Ixuī' nac Jope kalhatin puscāt a'ntī ixkalh-
laka'ī'. Lā' ixtacuīni' Tabita lā' nā Dorcas ix-
tacuīni' griego. Huā'mā' puscāt ixtlahua lhūhua'
catūhuā lej tzey. Lā' ixmāstā' lhūhua' limosna.
37 Lā' huā'mā'na chi'chini' xla' ī'tzaca'lh lā' nīlh.
Lā' ixmāpaxīcanī'ttza' lā' ixcāxmāpī'canī'ttza' nac
lakatin cuarto tālhmā'n. 38 Lā' huan tā'timīn
nac Jope takaxmatli que Pedro ixuī' nac Lida,
como pajtzu ixuanī't. Lā' cālakmacā'nca kalhatu'
chi'xcuhuī'n. Lā' xlaca'n tahuanilh Pedro:

—Capit lacapalh hasta lhā icui'lāna'uj.

39 Lā' tuncan Pedro cātā'a'lh. Lā' a'xni'ca'
xla' cālakchā'lh, lā' lē'nca nac cuarto tālhmā'n.
Lā' ixlīhuākca'n huan lakapūtnu' talītakēxtimīlh
a'nlhā ixmāpī'canī't Dorcas lā' tacalhualh.
Lā' tamāsu'ni'lh huan takēnu' lā' huan lu'xu'
a'ntū ixtlahua Dorcas a'xni'ca' lakahuancus
ixlahuī'. 40 Pero Pedro cāmāxtulh ixlīhuākca'n lā'
tatzokostalh lā' orarlīlh. Lā' laktalakspi'tli huan
sputni' lā' huanilh:

—Tabita, catā'kaqui'.

Lā' talakapāke'lh lā' laktzī'lh Pedro lā'
tā'kxpāquī'lh. 41 Lā' Pedro makachi'palh lā'
mā'kaquī'lh. Lā' a'xni'ca' Pedro cāta'sani'lh huan

a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' huan lakapūtnu' lā'
cāmāsu'ni'lh Dorcas xalakahuan.
42 Huā'mā'
ca'tzīkō'ca na ixlīhuāk Jope. Lā' lhūhua'
takalhlaka'ī'lh Māpa'ksīni' Jesucristo.
43 Lā' Pedro
tachokolh lātma'j nac Jope na ixchic kalhatin
chi'xcu' ixtacuīni' Simón a'ntī māmasījūnu'.

10

Pedro lā' Cornelio

1 Ixuī' nac Cesarea kalhatin chi'xcu' ixtacuīni'
Cornelio. Xla' capitán ixuanī't. Lā' huan compañía
a'ntū ixmāpa'ksī ixtacuīni' Italiana.
2 Cornelio lej
ixa'cnīni'ni' lā' ixtajicua'ni' Dios, lā' nā chuntza'
ixlīhuāk xala' na ixchic. Lej ixmaxquī' limosna
huan tachi'xcuhuī't lā' pō'ktu ixorarlīni' Dios.
3 Lakatin chi'chini' hua'chi maktu'tun kōtanū, Cor-
nelio lakachuyalh. Lā' xa'nca laktzī'lh kalhatin
ángel a'ntī Dios macamilh. Lā' huan ángel tanūlh
lā' huanilh:

—¡Cornelio!

4 Lā' Cornelio lakalaktzī'lh lā' jicua'lh lā'
kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū, Māpa'ksīni'?

Lā' huan ángel huanilh:

—Dios pāstacmā'chāni' a'nchīn tlahua'ya'
mi'oración lā' a'nchī māstā'ya' limosna.
5 Lā'
chuhua'j cacāma'capi chi'xcuhuī'n nac Jope lā'
camātayī'ni' Simón a'ntī ka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni'
Pedro.
6 Xla' tētachokonī't na ixchic Simón huan
māmasījūnu' a'ntī ka'lhī ixchic na ixquilhtūn mar.
U'tza' nahuaniyāni' a'ntū natla'hua'ya'.

7 Lā' a'xni'ca' huanikō'lh huan ángel lā' chu
tuncan a'lh. Lā' Cornelio cāta'sani'lh kalhatu'

ixtasācua'nī'n lā' kalhatin tropa a'ntī ixta'a'cnīni'ni'
Dios lā' a'ntī ixtascuja na ixchic. 8 Lā' a'xni'ca'
ixcāpūtle'keni'kō'nī'ttza' a'ntū ixuaninī't huan
ángel, cāmacā'lh nac Jope.

9 Lā' ixlīlakalī xlaca'n ixtatlā'huamā'na lā' ixtata-
pajtzūtēlha para huan nac xcānsipej. Lā' hua'chi
tastu'nūta Pedro tō'ca'lh huan na ixlītanca'cstu'
chic para na'orarlī. 10 Lā' lej tzi'ncstāyalh lā'
ixuā'yancu'tun. Lā' līhuan ixcāxtlahuamā'ca huan
līhua't, Pedro lakachuyalh. 11 Lā' laktzī'lh huan
a'kapūn laquī'yā lā' hua'chi lakatin ka'tla' sábana
chī'canī't ixa'katzā'stūtā'ti'. Lā' yujli na ixlacapūn.
12 Huā'mā' a'ntza' ixtatojōmā'na ixlīhuāk animal-
hna' a'ntū makakantā'ti' lā' lūhua' lā' spunnu'.
13 Lā' kaxmatli a'nchī tā'chihuīna'nca lā' huanica:

—Catā'kaqui', Pedro, cama'kni' lā' cahua't.

14 Lā' Pedro hualh:

—Tū', Māpa'ksīni'; porque tū' maktin icua'nī't
a'ntūn tū' līmakuan hua'can lā' a'ntū ko'hua'jua'.

15 Lā' chu kaxmatpā ixlīmaktu' tā'chihuīna'nca lā'
huanica:

—Tū' cahua'nti ko'hua'jua' a'ntū Dios huan que
xacanī't.

16 Huā'mā' pātle'kelh maktu'tun lā' huan
sábana lē'nchokopalaca nac a'kapūn. 17 Lā' Pedro
lej ixpāstacna'huī' porque tū' ixca'tzī a'ntū
ixuanicu'tun huan a'ntū mālakachuyīlh. Lā'
huan chi'xcuhuī'n, a'ntī ixcāmacaminī't Cornelio,
takalhasqui'nīlh lhachū ixchic Simón. Lā' tuncan
tachilh na ixlacapūn mākalhcha. 18 Lā' tata'sani'lh
lā' takalhasqui'nīni'lh lā' tahualh palh tū' lahuī'
kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Simón a'ntī
ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. 19 Lā' a'xni'ca'

Pedro ixpāstacna'huī' a'nchī lakachuyanī't, huan Espíritu Santo huanilh:

—Kalhatu'tun chi'xcuhuī'n taputzayāni'.
20 Catā'kaqui' lā' cayujti lā' cacātā'pi xlaca'n. Lā' tū' napuhua'na' catūhuā porque quit iccāmacaminī't.

21 Lā' Pedro cālakyujli huan chi'xcuhuī'n lā' hualh:

—Quit a'ntī putza'yā'tit hui'xina'n. ¿Tuchū lakta'nī'ta'ntit?

22 Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Ixpālacata huan capitán Cornelio. Xla' lej tzeyā chi'xcu' lā' jicua'ni' Dios. Lā' ixlīhuākca'n israelitas talaktzī'n por tzeyā chi'xcu'. Kalhatin ángel a'ntī lej tzey huanilh Cornelio que namāta'satīnīni'nāni' lā' xla' nakaxmata a'ntū hui'x nahua'na'.

23 Lā' Pedro cāmānūlh na ixchic lā' cāhuanilh que catatachokolh huā'mā' tzī'sa. Lā' ixlīlakalī cātā'a'lh. Lā' nā cātā'a'lh makapitzīn tā'timīn xalanī'n nac Jope.

24 Lā' ixlīlakalī huampala tachā'lh nac Cesarea. Lā' Cornelio ixcāka'lhīmā' lā' ixcāmākēstokkō'nī't ixtalakapasnī'n lā' ixamigos a'ntī más ixcālakapasa.
25 Lā' a'xni'ca' Pedro ixtanūmā', Cornelio lakchilh. Lā' chu tuncan tatzokostani'lh lā' taquilhpūtani'lh.
26 Lā' Pedro mā'kaquī'lh lā' hualh:

—Catā'kaqui'. Nā quit nā chu xmān chi'xcu'.

27 Lā' a'xni'ca' Pedro ixtanūtēlha lā' ixtā'chihuīna'ntēlha lā' cākaksli ixtalhūhuā't a'ntī ixtatakēstoknī't. 28 Lā' Pedro cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que kalhatin israelita tūla catitā'takēxtimīlh con a'ntīn tū' israelita. Lā' tūla catitanūlh na ixchic. Chuntza' tatzo'kni' na ixleyca'n israelitas. Pero Dios quimāsu'ni'nī't que tūla ictihualh que ā'chā'tin chi'xcu' ko'hua'jua'

lā' ū'tza' xmān catīhuā.
29 U'tza' iclīmilh a'xni'ca' quimātayīni'nca lā' tū' icpuhualh catūhuā. Lā' iccākalhasqui'nīyāni' ¿tuchū ixpālacata quilālīmātayīni'uj hui'xina'n?

30 Lā' tuncan Cornelio hualh:

—Tā'ti'majatza' quit xa'ictascajamā' lā' tū' icuā'yalh. Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū quit xa'icorarlīmā' na quinchic. Lā' chā'tin chi'xcu' tāyalh na quilacapūn lā' ixka'lhī ixlu'xu' lej slamama.
31 Lā' quihuanilh: "Cornelio, Dios kaxmatnī't mi'oración lā' pāstacmā' a'nchī māstā'ya' limosna.
32 Cacāmacapi chi'xcuhuī'n nac Jope lā' camātayī'ni' Simón a'ntī ka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. Xla' tētachokomā' na ixchic Simón huan māmasījūnu' na ixquilhtūn mar. Xla' namin lā' natā'chihuīna'nāni'", quihuanica.
33 Lā' ū'tza' quit iclīmātayīni'ni' tuncan. Lā' hui'x quintlahua'ni' talakalhu'mān quila'kta'. Pues chuhua'j quilīhuākca'n icui'lāna'uj huā'tzā' na ixlacapūn Dios. Lā' ickaxmatcu'tunāuj ixlīhuāk a'ntū Dios māpa'ksīnī'ta'ni' nahua'na' —hualh Cornelio.

Pedro tzuculh chihuīna'n na ixchic Cornelio

34 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' hualh:

—Ixlīstu'ncua' quit icmāchekxī que Dios puhuan que chu a'cxtimni' ixlīhuākca'n chi'xcuhuī'n.
35 Lā' xalanī'n chu calhāhuā xcānsipej, a'ntīn tajicua'ni' Dios lā' tatlahua a'ntūn tzey ū'tunu'n tamāpāxuhuī' Dios.
36 Dios cāmacā'ni'lh huan israelitas ixtachihuīn. Lā' cāmāsu'ni'lh que tzē natala ixamigos Dios por ixpālacata Jesucristo a'ntī cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n.
37 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī māca'tzīnīni'nca huan xatzey

tachihuīn pū'la nac Galilea lā' ā'calīstān na
ixlīhuāk Judea a'xni'ca'tza' Juan ixmāsu'yunī'ttza'
lā' ixmā'kpaxīnī'ttza'. 38 Dios maxquī'lh Jesús,
xala' nac Nazaret, ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo.
Lā' Jesús ixtlahuatlā'huan a'ntū lej lacuan lā'
ixcāmātzeyītlā'huan ixlīhuāk a'ntī ixtapātīni'n
por ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'. Huā'mā' tzēn tlahualh
Jesús porque Dios ixmaktāyamā'. 39 Lā' quina'n
icmālacstū'ncāuj ixlīhuāk a'ntūn tlahualh Jesús
na ī'xcānsipejca'n israelitas lā' nac Jerusalén. Ū'tza'
a'ntī xtokohua'ca'ca nac cruz lā' chuntza' maknīca.
40 Lā' Dios mālakahuanīchokolh ixlīlakatu'tun
chi'chini' lā' Dios lej xa'nca quincāmāsu'ni'ni'
Jesús. 41 Tū' cāmāsu'ni'lh ixlīhuāk tachi'xcuhuī't.
Dios quincāmāsu'ni'ni' Jesús xmān quina'n a'ntī
quincālacsacnī'ta'ni' para na'icmālacstū'ncāuj
ixtachihuīn. Quina'n ictā'huā'yauj Jesús lā'
ictā'ko'tnūj a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza'.
42 Lā' Dios quincāhuanini' que na'iccāmāsu'ni'yāuj
tachi'xcuhuī't lā' na'icuanāuj que Jesús ū'tza'
a'ntī Dios hui'līlh ixlīJuezca'n xalakahuan lā'
xanīn. 43 Lā' ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios,
xalanī'n makān, tamālacstū'ncli que ixlīhuāk a'ntīn
talīpāhuan Jesús, xlaca'n nacāmāsputūnu'ni'can
ixtalaclē'i'ca'n por ixpālacata Jesús.

Takalhlaka'ī'lh a'ntīn tū' israelitas

44 Lā' Pedro ixchihuīna'huī'cus lā' huan
Espíritu Santo cālakyujchi ixlīhuākca'n a'ntī
ixtakaxmatni'mā'na Pedro. 45 Lā' lej talē'cnīni'lh
huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' ixcātā'minī't
Pedro. Talē'cnīlh porque huan lē'ksajna' a'ntū
Espíritu Santo, nā ixcāmaxquī'mā'ca huan tīn tū'
israelitas. 46 Cālē'cnīca porque ixcākaxmatcanī't

a'nchī ixtachihuīna'n ā'tāpātin tachihuīn lā' nā
tachihuīna'mpā ixlēka'tla' Dios. [47] Lā' Pedro
cāhuanipā:

—¿Chā a'nan catīhuā a'ntī nacāmāmakchuyī
nata'a'kpaxa huā' tamā'na? Xlaca'n tamaklhtīni'n
chuntza' hua'chi quina'n huan lē'ksajna' a'ntū
huan Espíritu Santo.

[48] Lā' Pedro cāhuanilh que cata'a'kpaxli porque
tatapa'ksīlh con Jesucristo. Lā' squi'ni'ca Pedro
que catachokolh lātma'j.

11

Pedro cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac lītokpān nac Jerusalén

[1] Huan apóstoles lā' tā'timīn a'ntī ixtahui'lāna'
nac Judea cāmāca'tzīnīca que ixtakalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas.
[2] Lā' a'xni'ca' Pedro chā'lh nac Jerusalén,
tatā'lāhuanilh huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī'.
[3] Takalhasqui'nīlh Pedro:

—¿A'chī' maktanūnī'ta' a'nlhā tahui'lāna'
chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' israelitas? Lā' ¿a'chī'
cātā'huā'ya'nī'ta'?

[4] Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' cāhuanikō'lh
xa'nca lā' hualh:

[5] —Xa'icui'lācha' quit nac xcānsipej Jope lā'
xa'icorarlīmā'. Lā' iclakachuyalh. Lā' iclaktzī'lh
hua'chi ka'tla' sábana a'ntū yujchi de nac a'kapūn.
Chī'canī't ixa'katzā'stūtā'ti' lā' quilakchilh. [6] Lā'
lej xa'nca iclaktzī'lh. Lā' iclaktzī'lh huan ani-
malhna' a'ntū makakantā'ti' lā' animalhna' a'ntū
tahua'nan lā' lūhua' lā' spunnu'. [7] Lā' ickaxmatli
lakatin tachihuīn a'ntūn quihuanilh: “Pedro,

catā'kaqui' lā' cama'kni' lā' cahua't". 8 Lā' icuanilh:
"Tū', Māpa'ksīni'. Tū' maktin icua'nī't a'ntū xmān
catūhuā lā' a'ntūn ko'hua'jua'". 9 Lā' huan tachi-
huīn quinkalhtīpā ixlīmaktu' de nac a'kapūn. Lā'
quihuanilh: "Tū' cahua'nti que ko'hua'jua' a'ntū
Dios huan que xacanī't". 10 Huā'mā' pātle'kelh
maktu'tun lā' tēpalacancha' tālhmā'n ixlīhuāk nac
a'kapūn. 11 Lā' chu līlacapalh tachilh nac chic
a'nlhā xa'iclahui'lāna'uj kalhatu'tun chi'xcuhuī'n
a'ntī ixquilakmacamincanī't de nac Cesarea. 12 Lā'
Espíritu Santo quihuanilh: "Cacātā'pi ū'tunu'n lā'
tū' capāstacti catūhuā". Lā' quintatā'a'lh huā'
kalhachāxan tā'timīn. Lā' ictanūj na ixchic Cor-
nelio. 13 Lā' xla' quincāhuanini' a'nchī laktzī'lh
na ixchic kalhatin ángel a'ntī tasu'yuni'lh lā'
huanilh: "Cacāmacapi chi'xcuhuī'n nac Jope lā'
calīminca Simón a'ntī ka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pe-
dro. 14 Xla' nahuaniyāni' a'nchīn tzē napūtaxtuya'
hui'x lā' ixlīhuāk xala' na minchic", huanilh huan
ángel.

15 Lā' Pedro cāhuanipā:

—Lā' a'xni'ca' ictzuculh icchihuīna'n, huan
Espíritu Santo cālakmilh ū'tunu'n chuntza' hua'chi
quincālakmini' pū'la. 16 Lā' quit icpāstacli a'nchī
hualh Māpa'ksīni' Jesús: "Juan ixlīmā'kpaxīni'n
xcān pero xtunc a'nchī na'a'kpaxā'tit. Hui'xina'n
namaklhtīni'nā'tit Espíritu Santo". 17 Dios
cāmaxquī'lh xlaca'n huā'mā' lē'ksajna' nā
chuntza' hua'chi quincāmaxquī'ni' quina'n a'ntī
kalhlaka'ī'nī'ta'uj Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' ¿chu
quit tzē xa'icmāmakchuyīlh Dios? —hualh Pedro.

18 Lā a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', taquil-
hca'cslalh. Lā' tuncan tatzuculh tachihuīna'n

a'nchī ixlēka'tla' Dios lā' tahualh:
—Dios lacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas lā' nā chuntza' natalatahui'la para pō'ktu.

Takalhlaka'ī'lh xalanī'n nac Antioquía

19 Lā' a'xni'ca' maknīca Esteban, lā tzucuca
cāmacaputzacan a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā'
xlaca'n tatzā'lalh lā' ixta'a'kahuankō'nī't. Lā'
ixtatachokoyācha' nac Fenicia lā' nac Chipre
lā' nac Antioquía. Lā' cāhuanica huan xatzey
tachihuīn xmān huan israelitas. 20 Pero
makapitzīn de xlaca'n xalanī'n nac Chipre lā'
nac Cirene lā' xlaca'n tachā'lh nac Antioquía.
Lā' cātā'chihuīna'nca a'ntīn tū' israelitas. Lā'
cāmāsu'ni'ca huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Māpa'ksīni' Jesús. 21 Lā' huan Māpa'ksīni'
cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn lā' chuntza' lej lhūhua'
takalhlaka'ī'lh lā' tastālani'lh Māpa'ksīni'.
22 Lā' cāmāca'tzīnīca a'ntī ixtakalhlaka'ī' xalanī'n
nac Jerusalén a'ntū ixpātle'kemā' nac Antioquía.
Lā' macā'nca Bernabé a'ntza'. 23 Lā' a'xni'ca' xla'
chā'lh lā' laktzī'lh a'nchī Dios ixcāsicua'lanālīnī't,
lā' lej pāxuhualh xla'. Lā' Bernabé cāmaxquī'lh
tapāstacna' lā' cāhuanilh ixlīhuākca'n:
—Calīhui'lī'tit stālani'yā'titcus Māpa'ksīni'.
24 Lā' Bernabé tzeyā chi'xcu' ixuanī't lā'
ixa'clhcunuc ixlītzuma Espíritu Santo lā' lej
ixkalhlaka'ī'. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't tatzuculh
tatapa'ksī con Māpa'ksīni' Jesucristo.
25 Lā' ā'calīstān Bernabé a'lh putza Saulo nac
Tarso. 26 Lā' a'xni'ca' kaksli, līmilh nac An-
tioquía. Lā' ixlīhuāk lakatin cā'ta Bernabé lā'
Saulo ixtatā'takēstoka a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā'
ixcāmāsu'ni'can lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' a'ntza'

nac Antioquía tzucuca pū'la cāmāpācuhuīcan cris-
tianos xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'.
27 Huan tamā'na chi'chini' tataxtulh de nac
Jerusalén makapitzīn ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā'
tachā'lh nac Antioquía. 28 Lā' kalhatin de xlaca'n,
a'ntī ixuanican Agabo, tā'kaquī'lh na ixlacapūnca'n
lā' cāmāca'tzīnīlh. Lā' Espíritu Santo maktāyalh.
Lā' hualh que na'a'nan lakachu lakatin ka'tla'
tatzi'ncsta. Lā' chuntza' pātle'kelh a'xni'ca' Claudio
ixmāpa'ksīni'n. 29 Lā' huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'
talīhui'līlh tamacā'ni' lē'ksajna' huan tā'timīn a'ntī
ixtahui'lāna' nac Judea. Tapāstacli tamāstā' chu
a'nchī macā'cchā'n chā'tunu'. 30 Lā' chuntza' tat-
lahualh. Lā' Bernabé lā' Saulo talē'ni'lh huan
lē'ksajna' huan xanapuxcu'nu' līṫokpān.

12

Maknīca Jacobo lā' chi'paca Pedro

1 Lā' huanmā' quilhtamacuj huan rey, a'ntī
ixtacuīni' Herodes, tzuculh cāchi'pa lā' cāmāpātīnī
a'ntī ixtakalhlaka'ī'. 2 Lā' māmaknīnīni'lh con
cuchilu Jacobo ixtā'tin Juan. 3 Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh
Herodes que huan israelitas talakatīlh a'ntūn
tlahualh, ā'chulā' cātlahuani'lh. Lā' māchi'panīni'lh
nā huan Pedro. Huā'mā' pātle'kelh a'xni'ca'
ixlamā' huan cā'tani' a'xni'ca' tahua'lh pāntzi
a'ntūn tū' ixka'lhī levadura. 4 Lā' a'xni'ca' Herodes
ixmāchi'panīni'nī't huan Pedro lā' māmānūnīni'lh
nac pūlāchī'n. Lā' cāmacamaxquī'lh kalhacāujchāxan
tropasna' a'ntī natamaktaka'lha līka'tla'tā'ti'
līkalhatā'ti'. Lā' Herodes ixpuhuan ixlīmilh
ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't a'xni'ca' na'a'ksputa
huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. 5 Lā'

chuntza' Pedro ixmānūcanī't nac pūlāchī'n lā'
ixmaktaka'lhmā'ca. Lā' huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'
tū' tajaxli ta'orarlī lā' lej tasqui'ni'lh Dios por
ixpālacata Pedro.

Dios māxtulh Pedro nac pūlāchī'n

6 Lā' lakatin tzī'sa Pedro ī'lhtatamā' nac
pūlāchī'n. Lā' Herodes ixmāxtucu'tun ixlīlakalī.
Lā' ī'lhtatamā' huan Pedro na ixpāxtūnca'n huan
kalhatu' tropasna' lā' ixcāmacachī'maxquī'canī't
chā'tunu' tropa con cadenas. Lā' ā'kalhatu'
tropasna' ixtayāna' ixlacapūn huan mākalhcha lā'
ixtamaktaka'lha huan pūlāchī'n. 7 Lā' chu līmaktin
tasu'yulh kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh. Lā'
lakatin xkakana' māxkakēlh huan pūlāchī'n. Lā'
huan ángel tāpāxakā'līlh Pedro lā' mālakahuanīlh lā'
huanilh:

—Catā'kaqui' lacapalh.

Lā' huan cadenas taxcutli na ixmacan Pedro.
8 Lā' huan ángel huanilh:

—Calha'kā'na' lā' catatūnu' mihuarache.

Lā' chuntza' tlahualh Pedro. Lā' huanipā huan
ángel:

—Calha'ka' mintakēnu' lā' caquistāla'ni'.

9 Lā' Pedro taxtulh lā' ī'stālani'tēlha. Lā' tū'
ixca'tzī palh ixlīstu'ncua' a'ntū ixtlahua huan ángel.
Ixpuhuan que ixlakachuya. 10 Tapātle'kelh huan
xapū'la tropa a'ntī ixmaktaka'lhmā' lā' ā'calīstān
tapātle'kepā ā'kalhatin. Lā' tachilh nac mākalhcha de
līcā'n a'nlhā lactanūcan nac xcānsipej. Lā' ixa'cstu
talaquī'lh. Lā' xlaca'n tataxtulh lā' tapātle'kelh
lakatin calle. Lā' chu tuncan lacapalh huan ángel
makxtekli Pedro. 11 Lā' a'xni'ca' Pedro tzeyā
ca'tzīlh lā' hualh:

—Chuhua'j icca'tzī xa'nca que huan Māpa'ksīni' macaminī't ixángel lā' quimāpūtaxtūnī't de na ixlīmāpa'ksīn huan rey Herodes. Lā' quimāpūtaxtūnī't de ixlīhuāk a'ntū ixtapuhuanī't ixquintatlahuani'lh huan israelitas.

12 Lā' a'xni'ca' ixpāstacnī'ttza' huā'mā', Pedro
chā'lh na ixchic María a'ntī ixtzī't Juan a'ntī
ixka'lhī ixtacuīni' ixlītāpātu' Marcos. A'ntza'
līlhūhua' ixtastokcanī't lā' ixta'orarlīmā'na. 13 Lā'
Pedro lacatucsli huan mākalhcha a'nlhā lactanūcan
para nachā'ncan na ixtanquilhni' huan chic. Lā'
kalhatin tzu'ma'jāt, a'ntī ixtacuīni' Rode, milh
kalhasqui'nī tichū xla'. 14 Lakapasli ixtachihuīn
Pedro lā' lej tapāxuhualh. Lā' ū'tza' tū' līmālaquī'lh
lā' tuncan tu'jnuntēlha tanūlh ixchakān chic. Lā'
cāhuanilh a'ntī ixtatakēstoknī't:

—Yā Pedro kēpūn.

15 Lā' xlaca'n tahuanilh:

—Chuya'ya'.

Lā' Rode ā'chulā' cāhuanilh ixlīstu'ncua'. Lā' tuncan tahualh:

—Tū' ū'tza'. Xmān huan ángel a'ntī maktaka'lha Pedro.

16 Lā' Pedro ā'chulā' lacatucsli huan mākalhcha.
Lā' a'xni'ca' tamālaquī'lh, talaktzī'lh Pedro lā'
talē'cnīlh. 17 Lā' Pedro cāmacahuani'lh para que
cataquilhca'cslalh. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī
Māpa'ksīni' līmāxtulh nac pūlāchī'n. Lā' cāhuanilh:

—Camāca'tzīnī'tit Jacobo lā' huan tā'timīn huā'mā' a'ntū pātle'kelh.

Lā' Pedro taxtulh lā' a'lh ā'lacatin.

18 Lā' chu tuncan a'xni'ca' tuncuīlh, huan
tropasna' lej tatamakchuyīlh por ixpālacata
a'nchī lītzā'lalh Pedro. 19 Lā' a'xni'ca' Herodes

māputzanīni'lh huan Pedro lā' tū' kaksca lā' cākalhasqui'nīlh huan tropasna' a'ntī ixcāyāhuacanī't para natamaktaka'lha Pedro lā' cāmāmaknīnīni'lh. Lā' Herodes taxtulh de nac Judea lā' a'lh tancā'n nac Cesarea lā' a'ntza' tachokolh.

Nīlh Herodes

20 Lā' Herodes ixcātā'lāmaka'kchā'nī't con
xalanī'n nac Tiro lā' Sidón. Lā' makapitzīn
de xlaca'n talacchihuīna'lh para natalaka'n.
Lā' lī'amigos talātlahualh con Blasto a'ntī
ixmaktaka'lhna' a'nlhā ī'lhtata huan rey. Lā'
xlaca'n ixtamāko'xamixīcu'tun porque ixlīhua'tca'n
xalanī'n nac Tiro lā' Sidón līmincancha' de na
ī'xcānsipej huan rey. 21 Lā' chilh huan chi'chini'
a'ntū ixcālhcāni'nī't Herodes. Lā' ixlhakā'nī't
ixlu'xu' a'ntū ixtasu'yu que rey ixuanī't. Lā'
tahuī'lh nac trono lā' a'cta'sana'lh. 22 Lā'
tachi'xcuhuī't tata'salh lā' tahualh:

—Tū' chi'xcu' a'ntī a'cta'sana'n. U'tza' kalhatin dios.

23 Lā' chu līmaktin kalhatin ixángel Dios mātakāhuī'lh Herodes porque cāmakxtekli tamācā'tanīlh como hua'chi Dios. Lā' huan tzapūla' tahua'lh lā' nīlh.

24 Lā' ixtachihuīn Māpa'ksīni' a'kahualh lā' cālakchā'lh ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n.

25 Lā' a'xni'ca' Bernabé lā' Saulo ixtatlahuakō'nī't ixlītlōtca'n nac Jerusalén, xlaca'n tataspi'tchokolh nac Antioquía. Lā' cātā'a'lh Juan a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Marcos.

13

Bernabé lā' Saulo tatzuculh talē'n makat xatzey tachihuīn

1 Chu lī'ū'tunu'n xalanī'n a'ntza' ixtatakēstoka
nac Antioquía, ixa'nan a'cta'sana'nī'n lā'
mākalhtō'kē'ni'nī'n. Makapitzīn ixtacuīni'ca'n
Bernabé lā' Simón (a'ntī ixuanican Negro)
lā' Lucio xala' nac Cirene lā' Manaén (a'ntīn
tā'stacli rey Herodes) lā' Saulo. 2 Lā' xlaca'n
ixtataquilhpūtani'mā'na Dios lā' ixtalīhui'līnī't
tuntū' natahua'. Lā' Espíritu Santo hualh:

—Caquilāmāxtunquīni'uj Bernabé lā' Saulo.
Lā' xlaca'n natatlahua huan ixlītlōtca'n a'ntū
na'iccāmaxquī'.

3 Lā' xlaca'n tūna'j ixtahua' nīn tuntū' lā'
ta'orarlīlh lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n. Lā'
cāmacā'nca.

Huan apóstoles tamāsu'yulh nac Chipre

4 Lā' huan Espíritu Santo cāmacā'lh Bernabé
lā' Saulo. Lā' xlaca'n ta'a'lh tancā'n nac Seleu-
cia. Lā' tuncan tapū'a'lh barco nac Chipre a'ntū
pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. 5 Lā' a'xni'ca'
tachilh nac xcānsipej Salamina, talī'a'cta'sana'lh ix-
tachihuīn Dios na ixlītokpānna'ca'n huan israeli-
tas. Lā' talē'lh Juan ixmaktāyana'ca'n. 6 Lā'
a'xni'ca' tatētaxtulh ixlīhuāk huan Chipre, tachilh
nac xcānsipej ixtacuīni' Pafos. Lā' tapāxtokli chā'tin
chi'xcu' israelita ixtacuīni' Barjesús. Xla' tlahuāna'
ixuanī't lā' a'cta'sana', pero tū' ixla' Dios. Xmān
ixcālī'a'kxoko. 7 Lā' huan tlahuāna' ixmaktāya huan
gobernador Sergio Paulo a'ntī lej skalalh ixuanī't.
Lā' huan gobernador cāmātayīni'lh Bernabé lā'
Saulo lā' ixkaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios. 8 Pero

cātā'lāhuanilh huan tlahuāna' a'ntī ixuanican nā Elimas. Xla' tū' ixlacasqui'n nīn cakalhlaka'ī'lh huan gobernador.
9 Lā' Saulo, a'ntī nā ixtacuīni' Pablo, ixlītzuma Espíritu Santo na ixa'clhcunuc. Xla' lakalaktzī'lh Elimas.
10 Lā' huanilh:

—Hui'x lej a'kxokonu'na' lā' lej ca'tzanca'tzīya'. Hui'x ixcaman ko'ti'ti' lā' hui'x nīn tuntū' lakatīya' a'ntūn tzey. ¿Lhānīn namakxteka' lactlahua'ya' a'ntū xastu'ncua' ixlīmāpa'ksīn Dios?
11 Lā' chuhua'j huan Māpa'ksīni' namāpātīnīyāni'. Lakatzī'n nala'ya' lā' tūlalh catila'ktzi' chi'chini' lātma'j.

Lā' chu līmaktin lakapoklhuana'lh lā' tūlalhtza' lacahuāna'lh lā' ixputzatlā'huan a'ntī ixmakachi'palē'lh.
12 Lā' a'xni'ca' huan gobernador laktzī'lh a'ntū pātle'kelh, xla' kalhlaka'ī'lh porque lē'cnīlh a'ntū ixmāsu'yucan ixpālacata Māpa'ksīni'.

Pablo lā' Bernabé nac Antioquía

13 Lā' Pablo lā' nā a'ntī ixtatā'a'n tataxtulh de nac Pafos lā' tapū'a'lh barco lā' tachā'lh nac Perge ixlēka'tla' nac Panfilia. Lā' a'ntza' Juan cāmakxtekli lā' taspi'tchokolh nac Jerusalén.
14 Lā' Pablo lā' Bernabé tataxtulh de nac Perge lā' tachā'lh nac Antioquía ixlēka'tla' nac Pisidia. Lā' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, xlaca'n tatanūlh na ixlītokpānca'n israelitas lā' tatahui'lalh.
15 Lā' lakapūtle'keca ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley lā' a'nlhā huanican profetas. Lā' huan xanapuxcu'nu' xalanī'n nac lītokpān tamacamilh kalhatin a'ntī cāhuanilh Pablo lā' Bernabé:

—Chi'xcuhuī'n, palh cāmaxquī'cu'tunā'tit tapāstacna' huan tachi'xcuhuī't, cacāhuani'tit.

16 Lā' Pablo tāyalh lā' cāmacahuani'lh para
nataquilhca'csla lā' hualh:

—Cakaxpa'ttit chi'xcuhuī'n israelitas lā'
hui'xina'n a'ntī jicua'ni'yā'tit Dios. 17 Huan
quinDiosca'n quina'n israelitas cālacsacli a'ntī
quinapapna'ca'n. Lā' Dios lej laka'tla'n cātlahualh
a'xni'ca' xlaca'n xatza'nkān ixtahui'lāna' nac
ti'ya't Egipto. Lā' Dios ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn
lā' ū'tza' tzē cālīmāxtulh de huanmā' ti'ya't.
18 Lā' Dios ixcāpātīni' tu'pu'xam cā'ta a'xni'ca'
ixtalatlā'huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 19 Lā' Dios
cāmāsputūlh tachi'xcuhuī't xalanī'n lakatojon
xcānsipej nac ti'ya't a'nlhā ixuanican Canaán.
Lā' cāmālacpitzini'lh huan quinapapna'ca'n
huan ti'ya't a'nlhā natalatahui'la. 20 Lā' Dios
cāhui'līni'lh ixjuezca'n a'ntī nacāmāpa'ksī lakatā'ti'
ciento ā'pūpitzi cā'ta. Lā' huan a'cta'sana'
Samuel ū'tza' ā'xmān juez lalh. 21 A'calīstān
huan quinapapna'ca'n israelitas tasqui'nli
kalhatin ixreyca'n. Lā' Dios hui'līlh ixlīrey
Saúl, ixcaman Cis. Lā' ixtalakapasni' Benjamín
ixuanī't. Xla' ixmāpa'ksīni'n tu'pu'xam cā'ta.
22 Lā' a'xni'ca' Dios māpānūlh huan Saúl, lā'
hui'līpā David ixlīrey. Dios līchihuīna'lh ixpālacata
David lā' hualh: “Quit iclakapasa David, ixo'kxa'
Isaí. Lā' iclaktzī'n ū'tza' kalhatin chi'xcu' a'ntī
pāstacna'n hua'chi icpāstacna'n quit. Xla' natlahua
ixlīhuāk quintapuhuān”, hualh Dios. 23 Lā' Dios
cāmaxquī'lh huan israelitas kalhatin māpūtaxtūnu'
chuntza' a'nchī hualh Dios xapū'la. Lā' huan
māpūtaxtūnu' ū'tza' Jesús, ī'xū'yātā'nat David.
24 A'xni'ca' Jesús tūna'j i'xmin, Juan ixcāhuani
ixlīhuāk tachi'xcuhuī't israelitas: “Caxtāpalī'tit

mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kpaxtit”. 25 Lā'
a'xni'ca' ī'sputmā'tza' ixquilhtamacuj Juan a'ntū
ixlīmā'kpaxīni'n, xla' ixuan: “Quit tū' a'ntī
puhua'nā'tit. A'calīstān namimpala ā'chā'tin a'ntī
lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ū'tza' tū' līminī'ni' nīn
na'ickalhxcuta ixlīkalhtza'pa'can ī'zapato”.

26 Lā' Pablo huampā:

—Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī ī'xū'yātā'natna'
Abraham, hua'chi quit, lā' hui'xina'n a'ntī
jicua'ni'yā'tit Dios. Chuhua'j cātamacamini'nī'ta'ni'
huan tachihuīn a'ntū nalīpūtaxtucan. 27 Lā'
xalanī'n nac Jerusalén lā' nā ixpūchihuīna'nī'nca'n
tū' ixtaca'tzī tichū Jesús. Lā' tū' tamāchekxīlh
ixtachihuīnca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios a'ntū
lakapūtle'kecan pō'ktu huan chi'chinī'n a'ntū
pūjaxcan. U'tza' līmāpa'ksīni'nca que Jesús
namaknīcan. Lā' chuntza' tatlōkentaxtūlh chu
a'nchī tahualh huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n
makān. 28 Lā' a'yuj tūlalh takaksni'lh ixpālacata
chichū natalīmaknī Jesús, xlaca'n tasqui'ni'lh huan
Pilato que camaknīca. 29 Lā' a'xni'ca' xlaca'n
ixtatlōkentaxtūnī'ttza' ixlīhuāk a'ntū ixtatzo'kni'
natatlahuani' Jesús, māyujūca Jesús xanīn de
huan nac cruz lā' mānūca nac lhu'cu'. 30 Lā' Dios
mālakahuanīchokolh. 31 Lā' lej lātma'j ixcātasu'yuni'
a'ntī ixcātā'taxtunī't de nac Galilea lā' ixcātā'a'nī't
nac Jerusalén. Lā' huā'mā'na chi'xcuhuī'n
ū'tunu'n a'ntī tamāstū'ncmā'na chuhua'j huan
tachi'xcuhuī't ixpālacata Jesús.

32 ’Lā' chuhua'j quina'n iccāhuaniyāni' hui'xina'n
xatzey tachihuīn ixpālacata a'ntū cāhuanilh
Dios quinapapna'ca'n que namāstā'. 33 Lā'
ū'tza' Dios quincātlōkentaxtūni'ni' quina'n, a'ntī
ī'xū'yātā'natna'ca'n, a'xni'ca' mālakahuanīchokolh

Jesús. Chuntza' tatzo'kni' huan nac libro Salmos capítulo lakatu':

Hui'x qui'O'kxa'. Chuhua'j icmāsu'yu que hui'x qui'o'kxa'.

34 Lā' Dios mālakahuanīchokolh Jesús de nac cā'līnīn.
Lā' tū' ā'maktin cati'a'lh nac cā'līnīn. Lā' Dios
hualh chuntza': "Na'iccāmaxquī'yāni' a'ntūn
quilīsicua'lanālīn chuntza' a'nchī huanica David".
35 Lā' tatzo'kni' nac libro Salmos ā'lakatin capítulo:

Hui'x tū' catimakxtekti namasa ixmacni' mi'O'kxa' a'ntī lej tzey.

36 Lā' David ixtlahuanī'ttza' ixtapuhuān Dios
ixlacapūnca'n xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'xni'ca'
xla' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj. Lā' xla' nīlh lā'
mā'cnūca a'nlhā ixcāmā'cnūcanī't ixnatāta'na'.
Lā' ixmacni' David masli. 37 Pero tū' masli
ixmacni' Jesús a'ntī Dios mālakahuanīchokolh.
38 Camāchekxī'tit hui'xina'n a'ntī israelitas
hua'chi quit. Por ixpālacata huā'mā' chi'xcu',
cātamāca'tzīnīyāni' hui'xina'n que mintala-
clē'i'ca'n tzē nacāmāsputūnu'ni'yāni'. 39 Jesús
cāmāsputūnu'ni' ixlīhuāk ixtalaclē'i'ca'n a'ntīn
talīpāhuan Jesús. Lā' huan ley a'ntū maxquī'ca
Moisés, ū'tza' tūlalh catimāsputūlh talaclē'i'.
40 Caskalalhla'tit que tū' nacāpātle'keni'yāni' a'ntū
tahualh huan a'cta'sana'nī'n. Tahualh:
41 Cakaxpa'ttit hui'xina'n a'ntī lakmaka'nā'tit.

Ca'a'cnī'tit lā' casputtit; porque quit, Dios, na'ictlahua lakatin catūhuā a'xni'ca' hui'xina'n hui'lāna'ntit.

Lā' palh ixcātapūtle'keni'ni' a'ntū quit na'ictlahua, hui'xina'n tū' ixkalhlaka'ī'tit.

42 Lā' Pablo lā' Bernabé tataxtulh de
na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huan

tachi'xcuhuī't, a'ntīn tū' israelitas, tasqui'ni'lh que
natahuanipala huā'mā' tachihuīn ixlīmixtzeyan.
43 Lā' tataxtulh a'ntī ixtatakēstoknī't nac lītokpān.
Lā' tastālani'lh Pablo lā' Bernabé lhūhua' israelitas
lā' ā'makapitzīn a'ntī ixtanūnī't na ixreligionca'n
israelitas lā' lej ixta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' Pablo
cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh que tū'
catamakxtekli huan xatzey tachihuīn a'ntū
māsu'yu ixlītzey Dios.

44 Lā' ixlīmixtzeyan, a'xni'ca' ixchā'n huan
chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan, ixlīhuāk xalanī'n
nac xcānsipej tatakēstokli para natakaxmata
ixtachihuīn Dios. 45 Lā' a'xni'ca' huan israelitas
talaktzī'lh ixtalhūhuā't huan tachi'xcuhuī't,
xlaca'n lej talakca'tzalh lā' tatā'lāhuanilh Pablo
lā' talakapalalh. 46 Lā' Pablo lā' Bernabé
tachihuīna'lh lā' tū' talacapuhualh lā' cāhuanica:

—Lej tasqui'nī que cātahuanini' xapū'la
hui'xina'n, israelitas, i'xtachihuīn Dios. Pero
como hui'xina'n lakmaka'ntit, chuntza'
tasu'yu que tū' ka'lhīcu'tunā'tit xasāsti'
minquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Chuhua'j
quina'n na'iccālaka'nāuj huan a'ntīn tū' israelitas.
47 Chuntza' quinDiosca'n quincāmāpa'ksīni' lā'
hualh:

Quit iclacsacnī'ta'ni' para nacāmāca'tzīnī'ya'
a'nchī natalīpūtaxtu xalanī'n nac ā'lakatunu'
xcānsipejni' na ixlīhuāk quilhtamacuj.

Chuntza' hui'x hua'chi lakatin pūmaksko a'nchī na-
makskoya' ixlīhuāk.

48 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lej
tapāxuhualh a'ntīn tū' israelitas. Lā'
tahualh que lej tzey ixtachihuīn Dios. Lā'

takalhlaka'ī'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixcāhui'līcanī't
para natamaklhtīni'n xasāsti' ixquilhtamacujca'n
para pō'ktu. 49 Lā' māca'tzīnīni'nca ixtachihuīn
Māpa'ksīni' lakachu a'nlhā ixmāpa'ksī Antioquía.
50 Pero huan israelitas tachihuīna'maxquī'lh huan
xalaka'tla'n puscan a'ntī lej ixta'a'cnīni'ni' Dios lā'
nā huan xanapuxcu'nu' de huan xcānsipej. Lā'
tacuccha'xli cāmacaputzaca Pablo lā' Bernabé
lā' cātlakamacā'nca de na ī'xcānsipejca'n lā' nā
a'nlhā ixtamāpa'ksī. 51 Lā' huan Pablo lā' Bernabé
tatincxli huan pokxni' de ixtojonca'n lā' chuntza'
cāmāca'tzīnīca que huan xalanī'n huan xcānsipej
ixtalē'n cuenta. Lā' ta'a'lh nac Iconio. 52 Lā' huan
tā'timīn lej tapāxuhualh. Lā' ixa'clhcunucca'n
i'xlītzuma Espíritu Santo.

14

Pablo lā' Bernabé nac Iconio

1 Lā' Pablo lā' Bernabé lacapūxtim tatanūlh
huan na ixlītokpānca'n israelitas nac Iconio
lā' ta'a'cta'sana'lh. Lā' takalhlaka'ī'lh lej
lhūhua' israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.
2 Pero huan israelitas a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī'
tachihuīna'maxquī'lh huan a'ntīn tū' israelitas.
Lā' cāmāpuhuanīca que huan tā'timīn tū' tzey
ixtahuanī't. 3 Lā' Pablo lā' Bernabé tatachokolh
lātma'j nac Iconio lā' ixta'a'cta'sana'n lā' tū'
talacapuhualh porque ixtalīpāhuan huan
Māpa'ksīni'. Lā' por ixlīmāpa'ksīn Dios ixtatlahua
laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnīn. Lā' ū'tza' līmāsu'yulh
Dios que lej stu'ncua' a'ntū ixtachihuīna'n
Pablo lā' Bernabé ixpālacata Jesucristo. 4 Pero
huan tachi'xcuhuī't xala' huan nac xcānsipej

tū' a'cxtimni' ixtapāstacna'n. Makapitzīn ixtapāstacna'n hua'chi huan israelitas lā' ā'makapitzīn ixtapāstacna'n hua'chi huan apóstoles.
5 Lā' huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas lā' nā huan xanapuxcu'nu' talacchihuīna'lh para natalacatāquī'nin lā' natamūta'lana'n. 6 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh huā'mā', Pablo lā' Bernabé tatzā'lalh. Lā' ta'a'lh nac estado de Licaonia nac xcānsipejni' Listra lā' Derbe lā' ā'lakatunu' cā'lacchicni'. 7 Lā' a'ntza' ixtalī'a'cta'sana'n xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

Mūta'laca Pablo nac Listra

8 Ixuī' kalhatin chi'xcu' nac Listra. Tū' tzey ixuanī't ixtojon. Ixlū'ntū'lanī't desde a'xni'ca' lacatuncuīlh. Tū' maktin ixtlā'huan. 9 Ixuī' ixkaxmatmā' Pablo. Lā' Pablo lakalaktzī'lh lā' ca'tzīlh que ixkalhlaka'ī' que tzē namātzeyīcan. 10 Lā' Pablo lej palha' hualh:

—Caxlittāya'.

Lā' huan chi'xcu' tachā'yāhualh lā' latā'kchokolh.

11 Lā' a'xni'ca' huan ixtalhūhuā't talaktzī'lh a'ntū tlahualh Pablo, xlaca'n tata'salh lā' tahualh ixtachihuīnca'n xalanī'n nac Licaonia. Lā' tahualh:

—¡Tayujnī'ta'nchi dioses a'ntīn tatasu'yu hua'chi chi'xcuhuī'n!

12 Lā' tahualh que Bernabé ixuanī't ixdiosca'n Júpiter. Lā' tahualh que Pablo ixuanī't ixdiosca'n Mercurio porque ū'tza' a'ntī ixa'cta'sana'nī't. 13 Lā' huan lītokpān a'nlhā ixtaquilhpūtani'can huan a'ntī dios Júpiter, ixyā ixlacapūn huan xcānsipej. Lā' huan ixcura Júpiter līmilh toros lā' xa'nat nac tanquilhni'. Lā' huan cura lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalakachi'xcuhuī'cu'tun. 14 Lā' a'xni'ca' huan apóstoles, Bernabé lā' Pablo, tamāchekxīlh a'ntū

ixcātlahuani'cu'tuncan, xlaca'n taxtī'tli ixa'cstuca'n ixlu'xu'ca'n porque lej tatamakchuyīlh. Lā' tatu'jnulh ixlaclhpu'nan huan tachi'xcuhuī't lā' tata'salh lā' tahualh:
15 —¡Tachi'xcuhuī't! ¿A'chī' tlahua'yā'tit
huā'mā'? Quina'n nā chi'xcuhuī'n a'cxtim hua'chi hui'xina'n. Iccālīmini'yāni' xatzey tachihuīn para que nalītalakspi'tā'tit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū nīn tuntū' lītasqui'nī a'ntūn tlahua'yā'tit, lā' para naputzayā'tit Dios a'ntī lakahuan. U'tza' a'ntī tlahuanī't a'kapūn lā' ti'ya't lā' mar lā'
ixlīhuāk a'ntū a'nan. 16 Kōtan tū'xama'ntza' Dios cāmakxteknī't ixlīhuāk tachi'xcuhuī't natatlahua
chu a'ntūn talacasqui'n. 17 Pō'ktu Dios ixcāmacā'ni'
a'ntū ixmāsu'yu que a'nan Dios. Dios tlahua a'ntūn tzey. U'tza' līla xcān lā' lej līla a'ntū tzē hua'can. Lā' quincāmaxquī'yāni' quina'n tapāxuhuān lā' a'ntū hua'yāuj hasta līpāxūj lahui'lāna'uj —hualh Pablo.
18 A'yuj Pablo cāhuanilh huā'mā', yosca'tzī cāmāpānūni'ca ixtapāstacna'ca'n huan tachi'xcuhuī't para natalakachi'xcuhuī' Pablo la' Bernabé.
19 Lā' tachilh makapitzīn israelitas xalanī'n nac Antioquía lā' Iconio. Lā' tachihuīna'maxquī'lh tachi'xcuhuī't. Lā' ū'tza' līmūta'laca Pablo lā' xu-akaca lā' māxtuca de huan xcānsipej lā' makx-tekca. Tapuhualh que xanīntza' ixuanī't. 20 Pero
huan tā'timīn talītamacxti'li'lh lā' Pablo tā'kaquī'lh lā' tanūlh nac xcānsipej. Lā' ixlīlakalī ta'a'lh Pablo lā' Bernabé nac Derbe.
21 Lā' ixta'a'cta'sana'n huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo nac huanmā' xcānsipej lā' lhūhua' takalhlaka'ī'lh. Lā' tuncan xlaca'n tataspi'tchokopā nac Listra lā' nac Iconio lā' nac

Antioquía. 22 A'ntza' ixcāmaxquī' tahuixcān huan
a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' lej ixcāmaxquī' tapāstacna'
que natakalhlaka'ī' para pō'ktu. Lā' cāhuanica:

—Tasqui'nī napātīni'nāuj a'xni'ca' tūna'j tanūyāuj a'nlhān Dios māpa'ksīni'n.

23 Lā' cālacsacca xanapuxcu'nu' nac lakatunu'
lītokpān. Lā' pū'la ta'orarlīlh lā' tū' tahuā'yalh.
Lā' tasqui'ni'lh Māpa'ksīni' Jesucristo a'ntī
ixtakalhlaka'ī'nī't que cacāmaktaka'lhli huan
xanapuxcu'nu'.

Pablo lā' Bernabé tataspi'tchokopā nac Antioquía

24 Lā' tuncan Pablo lā' Bernabé tatētaxtulh
huan nac Pisidia lā' tamilh nac Panfilia. 25 Lā'
a'xni'ca' ixtalī'a'cta'sana'nī't huan xatzey tachihuīn
nac Perge, lā' ta'a'lh tancā'n nac Atalia. 26 Lā' de
a'ntza' tapū'a'lh barco nac Antioquía. Lā' huanmā'
xcānsipej ixuanī't a'nlhā xapū'la ī'squi'ni'canī't Dios
que cacāmaktāyalh Bernabé lā' Pablo ixlītlōtca'n
a'ntū chū'cus tatlahuakō'nī't.
27 Lā' a'xni'ca' tachā'lh Pablo lā' Bernabé
nac Antioquía, tamākēstokli ixlīhuākca'n a'ntī
ixtakalhlaka'ī'. Lā' cāhuanica ixlīhuāk a'ntū Dios
ixcāmaktāyanī't que natatlahua. Lā' cāhuanica
a'nchī Dios ixcāmāsu'ni'nī't que ixlacasqui'n nā
ixtakalhlaka'ī'lh nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas.
28 Lā' a'ntza' Pablo lā' Bernabé tatā'tachokolh huan
tā'timīn makān.

15

Tatakēstokli nac Jerusalén

1 Lā' tamilh nac Antioquía makapitzīn
chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Judea. Lā' tatzuculh tamāsu'ni' huan tā'timīn. Lā' tahualh:

—Tasqui'nī nacircuncidarla'yā'tit chu a'nchī ixmāsu'yu Moisés. Lā' palh tū' circuncidarla'nī'ta'ntit, tūla catipūtaxtutit.

2 Lā' Pablo lā' Bernabé talālīhuanilh xlaca'n lā'
lej talālacatāquī'lh. Lā' ā'calīstān cālacsacca Pablo lā' Bernabé lā' ā'makapitzīn huampala a'ntī natalaka'n huan apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' lītokpān nac Jerusalén lā' natakalhasqui'nīni'n a'nchī nalīlacāxtlahuacan.
3 Lā' chuntza' huan tā'timīn xalanī'n nac huan
lītokpān nac Antioquía tamacā'lh Pablo lā' Bernabé. Lā' xlaca'n ta'a'lh lā' ixtatētaxtutēlha lakaxtim nac estado de Fenicia lā' Samaria. Lā' ixtapūtle'keni' a'nchī ixtakalhlaka'ī' huan a'ntīn tū' israelitas. Lā' ū'tza' talīpāxuhualh huan tā'timīn.

4 Lā' a'xni'ca' Pablo lā' Bernabé tachā'lh nac
Jerusalén lā' tapāxtokli con tapāxuhuan huan tā'timīn lā' apóstoles lā' xanapuxcu'nu' lītokpān. Lā' Pablo lā' Bernabé tahuanilh ixlīhuāk a'ntū
Dios cāmaktāyalh que tzē natatlahua. 5 Lā' tatāyalh
makapitzīn a'ntī ī'stālani' ixtamāsca'tīnī'nca'n fariseosnu' lā' ixtakalhlaka'ī'. Lā' tahualh:

—Lā' tasqui'nī que nataka'lhī ixlīlakapascanca'n israelitas nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. Lā' nā tasqui'nī que nata'a'kahuāna'ni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés.

6 Lā' huan apóstoles lā' xanapuxcu'nu'
tatakēstokli para que xa'nca natalacāxtlahua
huā'mā'. 7 Lā' ixtalacchihuīna'mā'nacus lā' tāyalh
Pedro lā' cāhuanilh:

—Tā'timīn, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que makāntza' Dios lacsacli kalhatin de quina'n. Quit quilacsacli para que na'iccāhuani xatzey tachihuīn a'ntīn tū' israelitas lā' chuntza' tzē natakalhlaka'ī' nā xlaca'n.
8 Lā' Dios, a'ntī lakapasa ixa'clhcunucca'n tachi'xcuhuī't, ū'tza' cāmaxquī'lh xlaca'n huan Espíritu Santo chuntza' a'nchī quincāmaxquī'nī'ta'ni'. Lā' chuntza' māsu'yulh que Dios lacasqui'n que natakalhlaka'ī' nā xalanī'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni'.
9 A'cxtim Dios xacalh ixa'clhcunucca'n xlaca'n lā' qui'a'clhcunucca'n por ixpālacata līpāhuanāuj Dios.
10 ¿A'chī' pāstacna'nā'tit hui'xina'n que tū' tzey a'nchī Dios lacasqui'n natakalhlaka'ī' nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas? Lā' ¿a'chī' lacasqui'nā'tit hui'xina'n que xlaca'n natatlōkentaxtū huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés? U'tza' quinatāta'na'ca'n tūlalh tatlōkentaxtūlh. Lā' nā quina'n tūlalh catitlōkentaxtūj.
11 Pero ickalhlaka'ī'yāuj que xapūtaxtuni' quina'n chuntza' hua'chi nā xlaca'n porque quincāmāpūtaxtūcu'tuni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús —hualh Pedro.

12 Lā' tuncan ixlīhuāk ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't taquilhca'cslalh. Lā' xlaca'n takaxmatli a'xni'ca' Bernabé lā' Pablo tapūtle'kelh huan lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā a'ntū Dios cāmaktāyalh que tzē tatlahua na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn tū' israelitas.
13 Lā' a'xni'ca' xlaca'n tachihuīna'nkō'lh, Jacobo kalhtīni'lh:

—Tā'timīn, caquilākaxmatui.
14 Pūtle'kenī'ttza' Simón Pedro a'nchī Dios xapū'la cālacsacli makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' israelitas. Dios cālacsacli para natala ixcamana'.
15 Lā' huan

a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza' tahualh chu ū'tza'. Lā' chuntza' tatzo'kni':

16 A'calīstān na'ictaspi'ta lā' na'ictlahuapala huan ixchic David a'ntū laclalh.
Lā' na'iccāxtlahuapala a'nlhā laclanī't, lā' na'icyāhuapala.
17 Lā' chuntza' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n nataputza Māpa'ksīni'.
Lā' nā nataputza nā ixlīhuākca'n xalanī'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni' a'ntīn cālakapascan quintachi'xcuhuī't.
18 Huā'mā' hualh huan Māpa'ksīni' a'ntī māsu'yulh huā'mā' desde a'xni'ca' lacatuncuīlh huan quilhtamacuj.

19 Lā' Jacobo huampā:

—U'tza' quit quintapāstacna' que tū' cacāmāmakchuyīuj a'ntīn tatā'a'n Dios xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. 20 Icpuhuan que natzo'kāuj lā' nacāhuaniyāuj que tū' catahua'lh a'ntū cā'a'ksajuī'canī't huan ídolos lā' nā tū' catamakpuscātīni'lh lā' tū' cataka'lhīlh huan puscan ixmakchi'xcu'ca'n lā' nā tū' catahua'lh ixquinīt huan animalhna' a'ntū a'kpixchī'canī't lā' nā tū' catahua'lh ka'lhni'. 21 Chuntza' icpuhuan porque lejtza' makān na ixlīhuāk cā'lacchicni', pō'ktu chi'chini' a'ntū pūjaxcan, a'cta'sana'ncan lā' lakapūtle'kecan a'ntū hualh Moisés —cāhuanilh Jacobo.

22 Lā' huan apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' lā' ixlīhuākca'n talīhui'līlh talacsaca makapitzīn chi'xcuhuī'n chu lī'ū'tunu'n lā' nacāmacā'ncan con Pablo lā' Bernabé nac Antioquía. Lā' macā'nca huan Judas, a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu'

ixtacuīni' Barsabás, lā' ā'chā'tin ixtacuīni' Silas.
Huan tamā'na kalhatu' chi'xcuhuī'n xalaka'tla'
ixtahuanī't huan lītā'timīn. 23 Lā' tzo'kca lakatin
carta a'ntū talē'lh Judas lā' Silas. Lā' ixtatzo'kni'
nac carta lā' tahualh:

"Quina'n apóstoles lā' xanapuxcu'nu' lā'
tā'timīn iccāsaludarlīyāni' hui'xina'n tā'timīn
a'ntīn tū' israelitas xalanī'n nac xcānsipej
Antioquía lā' nac estado de Siria lā' Cilicia.
24 Ickaxmatnī'ta'uj que makapitzīn de
quina'n tataxtunī't de ā'tzā' a'yuj quina'n tū'
iccāmaxquī'uj xlaca'n līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n
cātalīmāmakchuyīnī'ta'ni' con a'ntū ixtamāsu'yu
lā' cātamāpātza'nkāni'nī'ta'ni'. Lā' tahualh
que tasqui'nī que hui'xina'n natlahuayā'tit
ixtalanānca'n israelitas. 25 A'xni'ca' quina'n
ictakēstokui, iclīhui'līuj iclacsacāuj chi'xcuhuī'n
a'ntī na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n con
Bernabé lā' Pablo a'ntīn cāpāxquī'yāuj. 26 Huan
kalhatu' chi'xcuhuī'n tatanūnī't a'nlhā lej
cā'lījicua' por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. 27 Lā' iccāmacā'nī'ta'nchāuj Judas lā'
Silas. Xlaca'n nacāhuaniyāni' chu ū'tza' a'ntū
ictzo'knumā'nauj. 28 Na'iccāmaxquī'yāni' hui'xina'n
lakatin līmāpa'ksīn chuntza' a'nchī ixtapuhuān
Espíritu Santo lā' nā quintapuhuānca'n. Chu xmān
huā'mā' tasqui'nī: 29 que hui'xina'n tū' catihua'tit
quinīt a'ntū līlakachi'xcuhuī'canī't ídolo, lā' tū'
cahua'tit ka'lhni', lā' tū' cahua'tit ixquinīt animalh
a'ntū a'kpixchī'canī't, lā' tū' camakpuscātīni'ntit
lā' tū' cataka'lhīlh ixmakchi'xcu'ca'n puscan.
Palh hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit huā'mā',
natlahuayā'tit a'ntūn tzey. Xmān huā'mā'

iccāhuaniyāni'”.
30 Lā' cāmacā'nca Bernabé lā' Pablo lā' ā'makapitzīn. Lā' xlaca'n ta'a'lh tancā'n nac Antioquía. Lā' a'ntza' cāmākēstokca huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' cāmaxquī'ca huan carta. 31 Xlaca'n talakapūtle'kelh lā' tapāxuhualh por ixpālacata cāmāko'xamāka'tlī'ca.
32 Lā' Judas lā' Silas nā xlaca'n a'cta'sana'nī'n ixtahuanī't. Xlaca'n lej tahualh lā' cāmaxquī'ca tapāstacna' huan lītā'timīn lā' cāmaxquī'ca tahuixcān. 33 Lā' a'xni'ca' ixtahui'lāna'tza' makān a'ntza', cāmakxtekca huan tā'timīn lā' cāhuanica: “Dios cacālē'ni'”. Lā' talakminchokopā a'ntī ixcāmacā'nī't. 34 Lā' puhuanli Silas natachoko a'ntza'. 35 Lā' nā Pablo lā' Bernabé tatachokolh nac Antioquía. Xlaca'n lā' lhūhua' ā'makapitzīn huampala ixtamāsu'yu lā' ixtalē'cta'sana'n ixtachihuīn Māpa'ksīni'.

Pablo a'lh ixlīmaktu' para nalē'n makat xatzey tachihuīn

36 A'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' lātma'j chi'chini', Pablo huanilh Bernabé:
—Cacālaka'mpalauj huan quintā'timīnca'n na ixlīhuāk xcānsipejni' a'nlhā māca'tzīnīnī'ta'uj ixtachihuīn Māpa'ksīni'. Cāhui laktzī'nāuj a'nchī tataxtokō'.
37 Lā' Bernabé ixlē'ncu'tun Juan, a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Marcos. 38 Pero Pablo tū' ixlē'ncu'tun porque Marcos ixcāmakxteknī't xlaca'n a'xni'ca' ixtahui'lāna' nac Panfilia. Lā' tū' a'lh cātā'scuja. 39 Lā' lej talālacatāquī'lh Bernabé lā' Pablo. Lā' ū'tza' talītaxtunquīlh. Bernabé lē'lh Marcos lā' tapū'a'lh barco nac Chipre. 40 Lā'

Pablo lacsacli Silas lā' tataxtulh. Lā' huan tā'timīn ixtasqui'ni'nī't huan Māpa'ksīni' camaktaka'lhli.
41 Lā' Pablo lā' Silas ixtatētaxtutēlha nac estado de Siria lā' Cilicia lā' ixcāmaxquī' tahuixcān huan tā'timīn a'ntī a'ntza' ixtatakēstoka nac lakatunu' cā'lacchicni'.

16

Timoteo cātā'a'lh Pablo lā' Silas

1 Lā' Pablo lā' Silas tachā'lh nac xcānsipejni'
Derbe lā' Listra. Lā' tapāxtokli kalhatin chi'xcu' a'ntī ixkalhlaka'ī' lā' ixtacuīni' Timoteo. Xla' ixo'kxa' ixuanī't kalhatin puscāt israelita a'ntī ixkalhlaka'ī'. Lā' ixtāta' Timoteo tū' israelita
ixuanī't. 2 Huan tā'timīn nac Listra lā' nac Iconio ixtaca'tzī palh tzeyā chi'xcu' Timoteo.
3 Lā' Pablo ixlē'ncu'tun Timoteo. Lā' huan israelitas ixtaca'tzī que ixtāta' Timoteo tū' israelita ixuanī't. Lā' ū'tza' Pablo līmāchu'cunīni'lh Timoteo para que naka'lhī ixlīlakapascan como hua'chi israelitas. Pablo tlahualh huā'mā' porque tū' cāmaka'kchā'ncu'tulh huan israelitas
a'ntza'. 4 Lā' xlaca'n ixtatētaxtutēlha huan lakatunu' xcānsipejni'. Lā' ixcāmāca'tzīnīcan huan līmāpa'ksīn a'ntū ixtahuanī't apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' nac Jerusalén. 5 Lā' chuntza'
huan a'ntī ixtatakēstoka nac lakatunu' cā'lacchicni' tatahuixcānīlh lā' ā'chulā' takalhlaka'ī'lh. Lā lakalīyān talhūhua'ntēlhalh.

Pablo lakachuyalh lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu' xala' nac Macedonia

6 Lā' huan Espíritu Santo tū' cāmakxtekli tachihuīna'n xatzey tachihuīn nac Asia. Lā' Pablo lā' a'ntī ixtatā'a'n tatētaxtulh na ixlēka'tla' Frigia lā' Galacia.
7 Lā' a'xni'ca' tachā'lh na

ixlītapitzi a'nlhā ixmāpa'ksī Misia, lā' ta'a'ncu'tulh
nac Bitinia. Pero huan ixEspíritu Jesús tū'
cāmakxtekli nata'a'n. 8 Lā' tatētaxtulh nac
Misia lā' ta'a'lh tancā'n nac xcānsipej Troas.
9 A'ntza' cā'tzī'sa Pablo lakachuyalh lā' laktzī'lh
kalhatin chi'xcu' xala' nac Macedonia a'ntī
tāyalh ixlacapūn. Lā' huan chi'xcu' lej ī'squi'ni'
lā' huanilh: "Caquilālaka'uj nac Macedonia lā'
caquilāmaktāyauj". 10 Lā' a'xni'ca' lakachuyakō'lh,
tuncan quina'n ictzucūj ictacāxāuj para na'ica'nāuj
nac estado de Macedonia. Chu tuncan icpāstacui
que ixlīstu'ncua' Dios quincālacsacnī'ta'ni'
na'iccākalhachihuīna'ni'yāuj xalanī'n nac
Macedonia huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo.

Pablo lā' Silas nac Filipos

11 Ictaxtūj nac Troas lā' icpū'a'uj barco lā' stu'nc
icmiuj nac Samotracia. Lā' ixlīlakalī huampala
ica'uj nac Neápolis. 12 Lā' ictaxtūj de a'ntza' lā'
icchā'uj nac Filipos a'ntū tapa'ksī nac Roma. U'tza'
más xaka'tla' xcānsipej ixlīhuāk huan estado de
Macedonia. Ictachokouj huā'mā' xcānsipej lātma'j.
13 Lā' lakatin chi'chini' a'ntū tapūjaxa israelitas,
ictaxtūj de huan xcānsipej. Lā' icchā'uj na ixquil-
htūn pūxka a'nlhā icpuhuáuj que chō'la a'ntza'
lanān ixtakēstokcan ixtlahuacan oración. Lā' ic-
tahui'lauj lā' iccātā'chihuīna'uj huan puscan a'ntī
ixtatakēstoknī't. 14 Lā' chā'tin de xlaca'n, a'ntī
ixquincākaxmatni'yāni', kalhatin puscāt ixtacuīni'
Lidia. Xla' xala' nac Tiatira ixuanī't lā' ī'stā' lu'xu'
xasmumonko'. Lā' lej ixa'cnīni'ni' Dios. Lā' huan
Māpa'ksīni' mākaxmatīcu'tulh a'ntū hualh Pablo.

Lā' a'kahuāna'lh. 15 Lā' a'kpaxli lā' nā a'ntī ix-
tahui'lāna' na ixchic. Lā' Lidia quincāsqui'ni'ni' lā'
quincāhuanini':

—Palh puhua'nā'tit hui'xina'n que quit stu'ncua' ickalhlaka'ī' Māpa'ksīni', capintit na quinchic lā' natachokoyā'tit a'ntza'.

Lā' lej quincāhuanini'.

16 Lā' lakatin chi'chini' a'xni'ca' xa'ica'mā'nauj
a'nlhā ixtlahuacan oración, icpāxtokui kalhatin
tzu'ma'jāt a'ntī ixka'lhī tlajana' a'ntū ixuan a'ntū
napātle'ke. Lā' huan chi'xcuhuī'n, a'ntī ixtēcu'nī'n
de huan tzu'ma'jāt ixtahuanī't, lej lhūhua' ixtat-
lajamā'na por ixpālacata ixuan a'ntū napātle'ke.
17 Lā' huan tzu'ma'jāt ixquincāstālani'yāni' a'xni'ca'
xa'iclatlā'huanāuj con Pablo. Lā' palha' ixta'sa lā'
ixuan:

—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tatā'scuja Dios a'ntī lej ka'tla'. Xlaca'n cātahuaniyāni' a'nchīn tzē nalīpūtaxtucan.

18 Lā' chuntza' ixtlahua huā'mā' lātma'j
chi'chini'. Lā' Pablo jiclhualh lā' talakspi'tli
lā' huanilh huan tlajana' a'ntū ixtanūni'ma' na
ixa'clhcunuc huan tzu'ma'jāt:

—Por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo icuaniyāni' cataxtu de huan tzu'ma'jāt.

Lā' chu tuncan lacapalh taxtulh.

19 Pero a'xni'ca' huan ixtēcu'nī'n taca'tzīlh
que tūlalhtza' ixtatlaja, lā' cāchi'paca Pablo lā'
Silas lā' cālīminca nac pūchihuīn. 20 Lā' a'xni'ca'
ixcālīmincanī't ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n lā'
cāhuanica:

—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n israelitas
cāmāmakchuyī xalanī'n na quixcānsipejca'n. 21 Lā'

tamāsu'yu xtunc talanān a'ntū quina'n tūla kalhlaka'ī'yāuj porque quina'n romanos. Lā' tūla catitlahuáuj porque tū' chuntza' huan ley.

22 Lā' chuntza' huan tachi'xcuhuī't tatā'kaquī'lh
lā' talalh ixtā'ca'tzaca'n Pablo lā' Silas. Lā' huan pūchihuīna'nī'n tamāpa'ksīni'lh que cacāxtī'tpūxtuca ixlu'xu'ca'n lā' cacākēsno'kca con qui'hui'.
23 Lā' a'xni'ca' lejtza' ixcākēsno'kcanī't lā' nā cāmānūca nac pūlāchī'n. Lā' nā māpa'ksīca
huan chī'ni' que xa'nca cacāmaktaka'lhli. 24 Lā'
como chuntza' māpa'ksīca, ū'tza' cālīmānūlh más na ixtankētzā'n lā' cāmānūni'ca ixtojonca'n a'nlhā ixlaclhu'cu'canī't kentu' qui'hui' lā' ixmāpīstuccanī't.

25 Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa, Pablo lā' Silas
ixta'orarlītanūmā'na lā' ixtatlī'tanūmā'na lā' nā ixtamācā'tanīmā'na Dios. Lā' huan tachī'nī'n
ixtakaxmattanūmā'na. 26 Lā' chu līmaktin lej
tzuculh tachiqui huan ti'ya't. Lā' ixtūtzā'n taxaka de huan pūlāchī'n taxakā'līlh. Lā' chu tuncan lacapalh huan pūlāchī'n talaquī'lh. Lā' huan qui'hui' a'nlhā ixcāmānūcanī't ixtojonca'n
ixlīhuākca'n tachī'nī'n chu tuncan talakxtulh. 27 Lā'
chu tuncan lacapalh huan chī'ni' lakahualh lā' laktzī'lh laquī'yā huan pūlāchī'n. Lā' maxtulh ixcuchilu lā' ixa'cstu ixmaknīcu'tuncan porque xla'
puhualh huan tachī'nī'n ixtatzā'lanī'ttza'. 28 Pero
Pablo ta'salh palha' lā' huanilh:

—Tuntū' catlahua'ni'ca mē'cstu. Quilīhuākca'n ictanūmā'nauj huā'tzā'.

29 Lā' huan chī'ni' squi'nli lakatin pūmaksko
lā' tanūlh lacapalh lā' ī'xpipitēlha cātatzokostani'lh
Pablo lā' Silas. 30 Lā' cāmāxtulh lā' cākalhasqui'nīlh:

—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū tasqui'nī na'ictlahua quit para na'icpūtaxtu?

31 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Cakalhlaka'i' huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' napūtaxtuya' hui'x lā' nā chuntza' xalanī'n na minchic.

32 Lā' cāhuanica ixtachihuīn Dios huan chī'ni'
lā' ixlīhuākca'n xalanī'n na ixchic. 33 Lā' tuncan
lacapalh huan cā'tzī'sa, huan chī'ni' cālē'lh Pablo
lā' Silas lā' cāche'kē'ni'lh a'nlhā ixcāsno'kcanī't.
Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' na ixchic
ta'a'kpaxkō'lh tuncan. 34 Lā' huan chī'ni' cālē'lh
na ixchic lā' cāmāhuī'lh. Lā' lej tapāxuhualh xla' lā' ixlīhuāk xala' na ixchic porque ixtakalhlaka'ī'nī't Dios.

35 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan pūchihuīna'nī'n
tamacā'lh mayūlhnu' natahuani huan chī'ni':

—Cacāmakxte'kti huan tamā'na chi'xcuhuī'n.

36 Lā' huan chī'ni' māca'tzīnīli Pablo a'ntū
huanica lā' hualh:

—Huan pūchihuīna'nī'n tamāpa'ksīni'lh que na'iccāmakxtekāni'. Chuhua'j cataxtutit lā' capintit lā' Dios cacālē'ni'.

37 Lā' Pablo cāhuanilh huan mayūlhnu':

—Quincātakēsno'knī'ta'ni' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā' quincātamānūni' nac pūlāchī'n lā' tū' quincātatlahuani'ni' justicia, a'yuj quina'n ictapa'ksīyāuj nac Roma lā' ū'tza' iclīka'lhīyāuj quintachihuīnca'n. Lā' chuhua'j lakatzē'k quincātatlakamacā'ncu'tunāni'. Tū' tzey. Chuhua'j catamilh māni' ū'tunu'n lā' caquincātamāxtuni'.

38 Lā' huan mayūlhnu' tamāca'tzīnīpā huan
pūchihuīna'nī'n huanmā' tachihuīn. Lā' xlaca'n
tajicua'lh a'xni'ca' takaxmatli que huan tachī'nī'n

ixtatapa'ksī nac Roma lā' tū' chu catīhuāya
chi'xcuhuī'n ixtahuanī't xlaca'n. 39 Lā' cālakminca
Pablo lā' Silas lā' cāsqui'ni'ca tamāsputūn. Lā'
cāmaxtuca lā' cāsqui'ni'ca que catataxtulh de
nac xcānsipej. 40 Lā' Pablo lā' Silas, a'xni'ca'
ixtataxtunī'ttza' nac pūlāchī'n, tatanūlh na ixchic
Lidia. Lā' cālaktzī'nca huan tā'timīn. Lā' Pablo lā'
Silas tamaxquī'lh tapāstacna' lā' ta'a'lh.

17

Tatā'kaquī'lh nac Tesalónica

1 Pablo lā' Silas tatētaxtulh nac xcānsipejni'
Anfípolis lā' Apolonia. Lā' tachā'lh nac xcānsipej
Tesalónica a'nlhā ixyā lakatin ixlītokpānca'n
israelitas. 2 Lā' como Pablo ixlīsmanīnī't tanū
nac lītokpān, cātā'tanūlh. Lā' lakatin chi'chini'
a'ntū pūjaxcan, Pablo cākalhachihuīna'ni'lh por
ixpālacata ixtachihuīn Dios. Lā' chuntza' tlahuapā
ixlīmixtzeyan lā' ixlīcāujquitzisma'j. 3 Lā' Pablo
cāmāsu'ni'lh lā' cāmāca'tzīnīlh a'nchī huan
ixtachihuīn Dios que tasqui'nī napātīni'n lā'
nalakahuanchoko Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't.
Lā' cāhuanilh:

—Huā'mā' Jesús, a'ntī iccāhuaniyāni', xla' ū'tza'
Cristo.

4 Lā' ā'makapitzīn de ū'tunu'n ta'a'ka'ī'lh a'ntū
hualh Pablo. Lā' tatā'tā'cxtimīlh Pablo lā'
Silas. Lā' nā chuntza' tatā'tā'cxtimīlh lhūhua'
a'ntīn tū' israelitas lā' lej ixta'a'cnīni'ni' Dios.
Lā' huan makapitzīn puscan xalaka'tla'n nā
xlaca'n tatā'tā'cxtimīlh Pablo lā' Silas. 5 Pero
huan israelitas a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī',
xlaca'n talakca'tzalh lā' talē'lh ā'makapitzīn
a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n lā' a'ntī chu

xmān ixtalatlā'huan. Lā' tamākēstokli lhūhua'
tachi'xcuhuī't lā' lej tatā'kaquī'lh nac huan
xcānsipej. Lā' ixtasātanūcu'tun huan na ixchic
Jasón. Lā' ixtamāxtucu'tun huan Pablo lā'
Silas lā' ixcālīmincu'tuncan na ixlacapūnca'n
huan tachi'xcuhuī't. 6 Lā' como tū' cākaksca lā'
stancalē'nca huan Jasón lā' makapitzīn huampala
tā'timīn. Lā' talē'ni'lh huan pūchihuīna'nī'n lā' lej
cālīmāta'sīca lā' cāhuanica:
—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tamāmakchuyīnī't
ixlīhuāk tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj. Lā' nā
taminī't huā'tzā'. 7 Lā' Jasón cāmakxtekli tatanūlh
na ixchic. Lā' xlaca'n tū' ta'a'cnīni'ni' ixlīmāpa'ksīn
César. Xlaca'n tahuan que a'nampala kalhatin rey
ixtacuīni' Jesús. Lā' xlaca'n talacasqui'n que ū'tza'
huā'mā' na'a'cnīni'ni'can.
8 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tata-
makchuyīlh huan tachi'xcuhuī't lā' huan
pūchihuīna'nī'n. 9 Lā' a'xni'ca' lacāxtlahuaca
con lakatin fianza, makxtekca Jasón lā' huan
makapitzīn.

Pablo lā' Silas nac Berea

10 Lā' chu tuncan lacapalh huan cā'tzī'sa
huan tā'timīn tamacā'lh huan Pablo lā' Silas nac
xcānsipej Berea. Lā' a'xni'ca' tachā'lh, xlaca'n
tatanūlh na ixlītokpānca'n israelitas. 11 Lā'
huan tamā'na israelitas xalanī'n nac Berea lej
xa'nca ixtapāstacna'n lā' tū' hua'chi xalanī'n nac
Tesalónica. Lā' lej ixtakaxmatcu'tun huan xatzey
tachihuīn lā' lakalīyān ixtaputza na ixtachihuīn
Dios a ver ilh stu'ncua' a'ntū hualh Pablo. 12 Lā'
chuntza' takalhlaka'ī'lh lhūhua' a'ntī israelitas
lā' nā a'ntīn tū' israelitas. Lā' huan ixtalhūhuā't
a'ntīn tū' israelitas, lhūhua' puscan xalaka'tla'n

lā' lhūhua' chi'xcuhuī'n. 13 Lā' a'xni'ca' huan
israelitas xalanī'n nac Tesalónica taca'tzīlh que
Pablo ixcākalhachihuīna'ni' nac Berea ixpālacata
ixtachihuīn Dios, lā' xlaca'n ta'a'lh a'ntza'. Lā'
cāchihuīna'maxquī'ca huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
nac Berea a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī'. Lā' xlaca'n
tatā'kaquī'lh. 14 Lā' tuncan lacapalh huan tā'timīn
tamacā'lh Pablo na ixquilhtūn mar. Lā' Silas
lā' Timoteo tatachokolh nac Berea. 15 Lā' a'ntīn
tatā'a'lh Pablo talē'lh nac xcānsipej Atenas lā'
tataspi'tli para nacāmāca'tzīnīcan Silas lā' Timoteo
que catalaka'lh Pablo lacapalh.

Pablo nac Atenas

16 Pablo ixcāka'lhīmā' Silas lā' Timoteo nac
Atenas. Lā' tamakchuyīlh porque laktzī'lh huan
xcānsipej ixlītzumakō' ídolos. 17 Lā' lakalīyān
ixcātā'lāhuani' nac lītokpān con huan israelitas
lā' a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' lakalīyān
ixcātā'lāhuani' nac lītamāuj con a'ntī ixtachā'n
a'ntza'. 18 Lā tatā'chihuīna'lh ā'makapitzīn a'ntī lej
lakskalalhna' chi'xcuhuī'n. Makapitzīn de ū'tunu'n
ixtastālani' ixlīmāsca'tīnca'n a'ntī ixuanican
epicúreosnu'. Lā' ā'makapitzīn ixtastālani'
ixlīmāsca'tīnca'n estoicosnu'. Lā' makapitzīn
tahualh:

—¿Tuchū huanicu'tun ixtachihuīn huā' a'ntī lej
chihuīna'n?

Lā' ā'makapitzīn tahualh:

—Huā'mā' māsu'yumā' ixdiosesca'n
makatiyātī'n.

Tahualh huā'mā' porque Pablo ixcāmāsu'ni'
ixpālacata Jesús lā' ixpālacata a'nchī lakahuan-
chokocan. 19 Lā' chi'paca Pablo lā' lē'nca

nac Areópago a'nlhā ixtatakēxtimī makapitzīn pūchihuīna'nī'n lā' tahuanilh:

—Quina'n icca'tzīcu'tunāuj huā'mā' xasāsti' tachihuīn a'ntū māsuyu'ya'.
20 Hui'x ta'na' lā' quilāmākaxmatīyāuj a'ntūn tū' maktin ickaxmatāuj. Lā' icca'tzīcu'tunāuj tuchū huanicu'tun huā'mā'.

21 Ixlīhuākca'n xalanī'n nac Atenas lā' huan xatza'nkān a'ntī ixtahui'lāna' a'ntza', xlaca'n nīn tuntū' ixtatlahuacu'tun xmān ixtahuancu'tun lā' ixtakaxmatcu'tun a'ntū xalacsāsti'.
22 Lā' Pablo ixyā na ixlacapūnca'n a'ntī ixtatakēstoknī't nac Areópago lā' cāhuanilh:

—Tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Atenas, lej a'cnīni'ni'yā'tit mindiosesca'n. Chuntza' tasu'yu.
23 Lā' a'xni'ca' ictētaxtulh, iclaktzī'lh a'ntūn taquilhpūtani'yā'tit hui'xina'n. Lā' a'ntza' ickaksli lakatin altar a'nlhā tatzo'kni' huanmā' tachihuīn: "Ixla' huan quindiosca'n a'ntīn tūna'j iclakapasāuj". Quit iccātā'chihuīna'mā'ni' hui'xina'n por ixpālacata huā'mā' Dios a'ntīn taquilhpūtani'yā'tit a'yuj tūna'j lakapasā'tit.

24 'Dios tlahualh huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' xla' māpa'ksīkō' huan a'kapūn lā' huan quilhtamacuj. Xla' tū' maclacasqui'n que catatlahuani'lh chi'xcuhuī'n lakatin lītokpān para naka'lhī a'nlhā natahui'la.
25 Xla' tū' maclacasqui'n que huan tachi'xcuhuī't catamaktāyalh. Xla' nīn tuntū' sputni'. Por ixquilhtampān hui'lāna'uj lā' jaxāna'nāuj lā' huāk ka'lhīyāuj.

26 'Dios līmātzumalh tachi'xcuhuī't ixlīhuāk quilhtamacuj por huan kalhatin chi'xcu' a'ntī ixpapca'n ixlīhuāk tachi'xcuhuī't ixuanī't.

Lā' Dios cāhui'līlh hasta lhānīn nasputa
huan lakatunu' xcānsipej lā' cāhui'līlh hasta
lhān chā'n ixlītapitzica'n.
27 Xla' lacasqui'n
naputzayāuj lā' namacaputzayāuj a ver ilh
nakaksāuj Dios a'yuj huī' quimpajtzuca'n.
28 Por
ixquilhtampān līhui'lāna'uj quina'n lā' tlā'huanāuj
lā' latā'kchokoyāuj. Lā' kalhatin de hui'xina'n
a'ntī más lactzēhuanī't ixtachihuīn, ū'tza' hualh
chuntza': "Nā quina'n ixcamana'".
29 Lā' palh
quina'n ixcamana' Dios, tū' capuhuáuj que Dios
hua'chi oro lā' plata lā' chihuix a'ntū cāxtlahualh
kalhatin chi'xcu' xmān chu a'nchī māni'
ixtapāstacna'.
30 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtaca'tzī huan
tachi'xcuhuī't nīn tuntū', Dios xmān cālaktzī'lh
lā' tuntū' cātlahuani'lh. Pero chuhua'j cāmāpa'ksī
Dios que cataxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't chuxalhā cahuā nac cā'quilhtamacuj.
31 Porque Dios laclhcāhui'līnī't lakatin chi'chini'
a'xni'ca' lej xa'nca nacājuzgarlī ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā'
Dios lacsacui'līnī't kalhatin chi'xcu', Jesucristo,
a'ntī nacājuzgarlī huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac
quilhtamacuj. Huā'mā' xa'nca ca'tzīcan porque
Dios mālakahuanīchokolh Jesucristo —cāhuanilh
Pablo.

32 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli
que lakahuanchokocan, makapitzīn tatzuculh talakapala. Lā' ā'makapitzīn tahualh:

—Na'iccākaxmatni'yāni' ā'maktin ixpālacata
huā'mā'.

33 Lā' Pablo cāmakxtekli.
34 Pero ā'makapitzīn
tatā'tā'cxtimīlh lā' takalhlaka'ī'lh. Lā' nā
kalhlaka'ī'lh Dionisio, kalhatin pūchihuīna' a'ntī
ixtatakēxtimī nac Areópago. Lā' nā kalhlaka'ī'lh

kalhatin puscāt a'ntī ixtacuīni' Dámaris lā' ā'makapitzīn huampala.

18

Pablo nac Corinto

1 Lā' ā'calīstān Pablo taxtulh de Atenas lā' a'lh
nac Corinto. 2 Lā' tā'lāpāxtokli kalhatin israelita ixtacuīni' Aquila xala' nac Ponto. Xla' lā' ixpuscāt, a'ntī ixtacuīni' Priscila, ixtataxtunī'tcus nac Italia. Claudio ixcāmāpa'ksīnī't que ixlīhuākca'n israelitas catataxtukō'lh de huan nac Roma. Lā' ū'tza' talītaxtulh Aquila lā' Priscila. Lā' Pablo cālaka'lh.
3 A'ntza' cātā'tachokolh como chu lakatin ixlītlōtca'n ixuanī't. Lā' ixtascuja lā' ixtatlahua carpas.
4 Lā' Pablo ixcāmāsu'ni' nac lītokpān tzeyama'jān ixlīhuāk huan chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan. Lā' ixcāmākalhlaka'ī'nīcu'tun israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.
5 Lā' Silas lā' Timoteo tataxtulh de nac Macedonia lā' tachā'lh nac Corinto. Lā' xlaca'n a'xni'ca' tachā'lh, Pablo lej ixmāsu'yumā' ixtachihuīn Dios. Lā' ixcāhuanimā' huan tachi'xcuhuī't israelitas que Jesús ū'tza' Cristo a'ntī Dios ixlacsacui'līnī't. 6 Lā'
xlaca'n takalhtaxtoktīlh lā' talakapalalh. Lā' Pablo tincxli ixlu'xu' na ixlacapūnca'n lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n līpinā'tit cuenta a'ntū nacāpātle'keni'yāni'. Quit tū'tza' quimaca'tzi. Chuhua'j na'iccālaka'n a'ntīn tū' israelitas.

7 Lā' a'lh lā' chā'lh na ixchic a'ntī ixuanican Justo. Xla' ixa'cnīni'ni' Dios. Ixka'lhī ixchic ixpajtzu ixlītokpānca'n israelitas. 8 Lā' kalhlaka'ī'lh
Māpa'ksīni' huan Crispo, xapuxcu' lītokpān. Lā' nā takalhlaka'ī'kō'lh ixlīhuāk xala' na ixchic. Lā'

chuntza' kalhalhūhua' xalanī'n nac Corinto takax-
matli a'ntū hualh Pablo lā' takalhlaka'ī'lh lā'
ta'a'kpaxli. 9 Lā' Pablo lakachuyalh huanmā' tzī'sa.
Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:

—Tū' caji'cua'. Tū' camakxte'kti chihuīna'na'.
10 Quit icmaktaka'lhāni'. Lā' a'yuj cachi'paca
hui'x, nīn tuntū' catitlahua'ni'ca. A'nan lhūhua'
tachi'xcuhuī't nac huā'mā' xcānsipej a'ntī naquin-
tastālani'.

11 Lā' Pablo tachokolh lakatin cā'ta ā'pūpitzi. Lā'
ixcāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios.

12 Lā a'xni'ca' huan Galión ixlīgobernador ixuanī't
nac Acaya, lā' huan israelitas ixlīhuākca'n talalh
ixtā'ca'tza Pablo. Lā' talē'lh a'nlha ixtlahuacan
justicia. 13 Tahuanilh huan gobernador:

—Huanmā' chi'xcu' chihuīna'maxquī' huā'
tachi'xcuhuī't. Lā' xtunc a'nchī cāhuanī que
catamācā'tanīlh Dios, lā' tū' a'nchī tatzo'kni' nac
ley.

14 Lā' a'xni'ca' Pablo ixchihuīna'ncu'tun, Galión
cāhuanilh huan israelitas:

—Palh tlahuanī't cahuā lakatin a'ntūn tū' tzey, o
palh maknīni'nī't cahuā, quit na'iccākaxmatni'yāni'
hui'xina'n, israelitas, līlacatzucu. 15 Pero como
līmālacapū'yā'tit xmān a'ntū māsu'yu lā' lakatin
tacuīni' a'ntū māpācuhuī lā' a'ntū huan mileyca'n
hui'xina'n, calacāxtlahua'tit hui'xina'n. Quit tū'
iclacāxtlahuacu'tun huā'mā'.

16 Lā' cāmāxtulh a'nlhā ixtlahuacan justicia.
17 Lā' ixlīhuākca'n talhūhuā'chi'palh huan Sóstenes,
a'ntī xapuxcu' lītokpān, lā' talactucsli na ixla-
capūn huan gobernador. Pero Galión nīn tuntū'
cāhuanilh.

Pablo a'lh i'xlīmaktu'tun para nalē'n makat xatzey tachihuīn

18 Pablo tachokopā ā'lātma'j. Lā' ā'calīstān
cāmakxtekli huan tā'timīn lā' pū'a'lh barco nac Siria.
Lā' nā Priscila lā' Aquila tatā'a'lh. Lā' como
tlōkentaxtūlh ixpromesa, takoksitli nac cā'lacchicni'
Cencrea. 19 Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac Efeso,
Pablo a'ntza' cāmakxtekli. Lā' tanūlh nac lītokpān
lā' ixcākalhachihuīna'ni' huan israelitas a'ntī ix-
tatakēstoknī't a'ntza'. 20 Lā' lej tasqui'ni'lh Pablo
ixtachokolh ā'chulā' a'ntza'. Pero Pablo tū'tza'
lacasqui'lh. 21 Lā' a'xni'ca' cātā'lāmakxtekli Pablo
cāhuanilh:

—Lej tasqui'nī quit na'ica'n nac Jerusalén a'nlhā
nala huan cā'tani'. Na'ictaspi'tpala palh Dios la-
casqui'n.

Lā' Pablo taxtulh de nac Efeso lā' pū'a'lh barco.

22 Lā' Pablo chā'lh nac Cesarea lā' a'lh
nac Jerusalén lā' cātā'chihuīna'lh huan a'ntī
ixtakalhlaka'ī'nī't, lā' a'lh tancā'n nac Antioquía.
23 Tachokolh lātma'j lā' taxtulh lā' a'lh lā'
tētaxtutēlhalh nac lakatunu' cā'lacchicni' nac
xati'ya't Galacia lā' Frigia. Lā' ixcāmāhuixcānī
ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't.

Apolos a'cta'sana'lh nac Efeso

24 Ixuī' kalhatin chi'xcu' israelita xala' nac
Alejandría a'ntī ixtacuīni' Apolos. Xla' chā'lh
nac Efeso. Huā'mā' chi'xcu' xa'nca ixchihuīna'n
hua'chi a'ntī lej ī'sca'tnī't. Lā' xa'nca ixca'tzī
ixtachihuīn Dios. 25 Xla' ī'sca'tnī't ixlīmāpa'ksīn
Dios. Lā' chihuīna'lh con tahuixcān. Lā' lej
xa'nca ixmāsu'yu ixpālacata Jesús a'yuj ixca'tzī
xmān ixlīmā'kpaxīn Juan. 26 Lā' Apolos tzuculh

chihuīna'n na ixlītokpānca'n israelitas lā' tū' ixla-
capuhuan. Lā' Priscila lā' Aquila takaxmatli
lā' talē'lh ā'lacatin lā' ā'chulā' xa'nca tamāsu'ni'lh
ixpālacata Dios. 27 Lā' Apolos ixa'ncu'tun nac
Acaya. Lā' huan tā'timīn tahuanilh que tzē
na'a'n. Lā' cāmacā'ni'ca lakatin carta huan tā'timīn
xalanī'n nac Acaya lā' cāhuanica que catamānūlh
Apolos na ixchicca'n. Lā' a'xni'ca' chā'lh Apo-
los, lej lhūhua' cāmaktāyalh a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't
por ixpālacata ixlītzey Dios. 28 Lā' con lhūhua'
līmāpa'ksīn Apolos ixcātā'lāhuanī israelitas ixla-
capūnca'n ixlīhuākca'n. Lā' ixcātlaja. Lā' ixmāsu'yu
por ixpālacata ixtachihuīn Dios que Jesús ū'tza'
Cristo a'ntī Dios ixlacsacui'līnī't.

19

Pablo nac Efeso

1 Lā' a'xni'ca' Apolos ixuī' nac Corinto, Pablo
ixtētaxtunī'ttza' nac lacti'na'j cā'lacchicni' lhā
ā'xmāntza' ixtahui'lāna'ncha' lā' chā'lh nac
Efeso. Lā' a'ntza' cāpāxtokli ā'makapitzīn a'ntī
ixtakalhlaka'ī'nī't 2 lā' cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chā maklhtīni'ntit huan Espíritu Santo
a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Nīn ickaxmatnī'ta'uj palh māstā'ca Espíritu
Santo.

3 Lā' Pablo cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū cāmāsu'ni'ni' na'a'kpaxā'tit?

Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Quina'n ica'kpaxui chuntza' a'nchī
ixquincāmāsu'ni'yāni' Juan.

4 Lā' Pablo cāhuanilh:

—A'xni'ca' ixmā'kpaxīni'n Juan ixcāhuanī huan tachi'xcuhuī't: “Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' cakalhlaka'ī'tit a'ntī namin ā'calīstān”. U'tza' huanicu'tun Jesús —hualh Pablo.

5 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kpaxli
porque tatapa'ksīlhtza' con Māpa'ksīni' Jesús. 6 Lā'
a'xni'ca' Pablo cā'a'cpūmā'ca'lh ixmacan, huan
Espíritu Santo tanūlh na ixa'clhcunucca'n. Lā'
xlaca'n tachihuīna'lh ā'tāpātin tachihuīn a'ntūn
tū' ixtasca'tnī't, lā' tachihuīna'lh ixtachihuīn Dios.
7 Lā' ixlīhuākca'n xlaca'n hua'chi kalhacāujtu'
chi'xcuhuī'n.

8 Lā' lakatu'tun mālhcuyu' Pablo ixtanū na
ixlītokpānca'n israelitas lā' ixmāsu'yu lā' tū'
ixlacapuhuan. Lā' ixcākalhachihuīna'ni' lā'
ixcāmākalhlaka'ī'nīcu'tun a'nchī māpa'ksīni'n Dios.
9 Lā' makapitzīn lej lacxumpi ixtahuanī't lā'
tū' ixtakalhlaka'ī'ni'. Lā' ixtalakapala huan
xasāsti' tamāsca'tīn na ixlacapūnca'n xalanī'n nac
lītokpān. Lā' Pablo cā'a'kxtekmaka'lh lā' cālē'lh
a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' ixchihuīna'n pō'ktu
lakalīyān na ixpūscuela Tiranno. 10 Chuntza' hasta
tlahualh lakatu' cā'ta. Chuntza' takaxmatli huan
ixtachihuīn Māpa'ksīni' ixlīhuākca'n xalanī'n nac
Asia, a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.
11 Lā' Dios mātlahuīlh Pablo lej laka'tla'n lē'cnīn.
12 Lā' huan pāyu lā' huan pātō'cat a'ntū talīxakā'līlh
Pablo, a'xni'ca' talē'ni'lh huan ī'tza'ca'nī'n,
cātapānūni'lh ixta'jatatca'n. Lā' cāmāxtuni'ca
tlajana'nī'n de xlaca'n a'ntī ixtaka'lhī.

13 Lā' ixtahui'lāna' makapitzīn tlahuāna'nī'n is-
raelitas a'ntī ixtalatlā'huan lakatunu' cā'lacchicni'.

Lā' xlaca'n, por ixtacuīni' Jesús, talīmāxtucu'tulh tlajana'nī'n. Lā' cāhuanica huan tlajana'nī'n:

—Iccālīmāpa'ksīyāni' hui'xina'n por ixtacuīni' Jesús, a'ntū māsu'yumā' Pablo, cataxtutit.

14 Lā' a'ntī ixtatlahua huā'mā', xlaca'n kalha-
tojon ixo'kxa'n kalhatin israelita a'ntī ixtacuīni'
Esceva a'ntī xapuxcu' cura. 15 Lā' a'xni'ca' huanica
chuntza', huan tlajana' cākalhtīlh:

—Iclakapasa Jesús lā' icca'tzī tichū Pablo. Pero hui'xina'n tū' iccālakapasāni'. ¿Tichū hui'xina'n?

16 Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
lakkosli lā' lej ixka'lhī tahuixcān lā' cātlajalh huan
tlahuāna'nī'n. Lā' xlaca'n tataxtulh huan nac
chic lā' tatzā'lalh laklhka'lo'ko' lā' tatakāhuī'nī't.
17 Lā' taca'tzīkō'lh huā'mā' ixlīhuākca'n xalanī'n nac
Efeso, a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. Lā'
tajicua'nkō'lh. Lā' chuntza' ā'chulā' tamāka'tlī'lh
Māpa'ksīni' Jesús.

18 Lā' lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī'tcus tamilh
lā' tatako'xaspi'tni'lh Dios lā' tahuanilh a'ntū
ixtatlahuanī't ko'hua'jua'. 19 Lā' lhūhua' de
ū'tunu'n, a'ntī ixtatlahuāna'n, tamākēstokli
ixlibroca'n lā' talhcuyulh na ixlacapūnca'n
ixtalhūhuā't. Lā' tatlahualh ixcuentaca'n lā'
i'xtamāpalanī't cincuenta mil tumīn de plata. 20 Lā'
ā'chulā' a'kahualh ixtachihuīn Māpa'ksīni' lā' más
ixtasu'yutēlha ixlīmāpa'ksīn Dios.

21 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huā'mā', huan
Espíritu Santo māpāstaquīlh Pablo natētaxtu nac
estado de Macedonia lā' nā Acaya lā' na'a'n nac
Jerusalén. Lā' Pablo hualh:

—A'xni'ca' icui'lācha' nac Jerusalén nā lej tasqui'nī nā na'ica'n nac Roma.

22 Lā' cāmacā'lh nac Macedonia kalhatu' ix-
maktāyana' a'ntī Timoteo lā' Erasto. Lā' Pablo
tachokolh lātma'j nac Asia.

Tatā'kaquī'lh xalanī'n nac Efeso

23 Lā' huā'mā' quilhtamacuj, tatamakchuyīlh
huan tachi'xcuhuī't por ixpālacata huan xatzey
tachihuīn. 24 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni'
Demetrio. Xla' platero ixuanī't. Ixcātlahua
lacti'na'j lītokpān de plata lā' a'ntza' ixmānūcanī't
lakatin ídolo a'ntū ixtacuīni' Diana. Demetrio lā'
a'ntī ixtatā'scuja lej lhūhua' ixtalītlaja. 25 Demetrio
cāmākēstokkō'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtatlahua
xalacti'na'j lītokpān. Lā' cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que
huā'mā' lītlōt lej xa'nca lītlajayāuj. 26 ¿Chu tū'
ca'tzīyā'tit o tū' kaxpa'tā'tit a'ntū pātle'kemā' nac
Efeso lā' na ixlīhuāk nac Asia? Huā'mā' Pablo
cāmākalhlaka'ī'nīnī't lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā'
cāxtāpalīni'lh ixtapāstacna'ca'n. Cāhuanī que a'ntū
ixtamacanī'tlaujca'n chi'xcuhuī'n ū'tza' tū' dios.
27 Quit icjicua'n que huā' quilītlōtca'n nasputa lā'
tū'tza' na'a'cnīni'ni'can ixlītokpān huan xaka'tla'
quimpāxca'ttzī'tca'n Diana. Tū'tza' catihuanca
palh lej ka'tla' Diana a'ntū tamācā'tanī chuhua'j
xalanī'n nac Asia lā' ixlīhuāk quilhtamacuj
—cāhuanilh Demetrio.
28 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lej ta'a'kchā'lh
lā' lej ta'a'cta'sana'lh lā' tahualh:

—¡Lej ka'tla' Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n quina'n
a'ntī xalanī'n nac Efeso!
29 Lā' chu tuncan lacapalh ta'a'kchā'lh.
Ixtatu'jnuntēlha lā' tatakēstokli nac pū'a'cta'san.
Lā' cāchi'paca huan Gayo lā' Aristarco lā'

cāstancalē'nca a'nlhā ixtatakēstokmā'na. Huā'
kalhatu' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Macedonia
ixtatā'scuja Pablo. 30 Lā' Pablo ixtanūcu'tun
na ixlaclhpu'nan tachi'xcuhuī't. Pero huan
tā'timīn tū' tamakxtekli. 31 Lā' makapitzīn
pūchihuīna'nī'n xala' nac estado de Asia, xlaca'n
ixamigos Pablo ixtahuanī't. Tahuanilh que
tū' ca'a'lh nac pū'a'cta'san. 32 Lā' makapitzīn
a'nlhā ixtatakēstoknī't tata'salh palha' lā' tahualh
catūhuā. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuampā
xtunc. Lā' chuntza' līlapā tatamakchuyīkō'lh
ixlīhuākca'n a'nlhā ixtatakēstoknī't. Tū' ixtaca'tzī
ixtalhūhuā't tuchū ixpālacata ixtalītakēstoknī't.
33 Lā' māxtuca Alejandro ixlaclhpu'nanca'n
ixtalhūhuā't. Lā' huan israelitas tatampi'talē'lh
na ixlacapūnca'n. Alejandro cāmacahuanilh que
cataquilhca'cslalh. Xla' ixtamaktāyacu'tun ixa'cstu
na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't. 34 Lā' a'xni'ca'
ca'tzīca palh xla' israelita ixuanī't, tata'salh kēxtim
hua'chi lakatu' hora lā' tahualh:

—¡Lej ka'tla' huan Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n
quina'n a'ntī xalanī'n nac Efeso!

35 Lā' a'xni'ca' huan secretario
ixcāmāca'cslīnī'ttza' huan ixtalhūhuā't, xla' hualh:

—Iccāhuaniyāni' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Efeso.
Huā' quixcānsipejca'n ū'tza' xamaktaka'lhna' huan
ixlītokpān xaka'tla' Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n,
lā' nā ixídolo a'ntū mincha' nac a'kapūn. ¿Chu
a'nan a'ntīn tū' ca'tzī huā'mā'? 36 Tūla catihuanca
que tū' stu'ncua' huā'mā'. Lā' chuntza' hui'xina'n
caquilhca'csla'tit lā' caxa'ncapāstacna'ntit a'ntū
tla'hua'yā'tit. 37 Hui'xina'n cālīta'nī'ta'ntit ā'tzā'
huā' tamā'na chi'xcuhuī'n. Xlaca'n nīn tuntū'
tatlahuani'nī't huā' quimpāxca'ttzī'tca'n lā' tū'

talīchihuīna'nī't. 38 Palh Demetrio lā' a'ntīn
tatā'scuja talāmaka'kchā'n con ā'makapitzīn, ū'tza'
lī'a'nan pūchihuīn lā' juez. Catamālacapū'lh.
39 Lā' palh ā'catūhuā talacasqui'n xlaca'n,
catalacāxtlahualh a'xni'ca' tatakēstokkō' huan
pūchihuīna'nī'n para natlahuacan justicia. 40 Quit
icjicua'n porque naquincātalē'ksa'nīni'nāni'
de huan tā'kaquī'uj por ixpālacata a'ntū
pātle'kelhcus. ¿Chichū nakalhtīni'nāuj quina'n palh
naquincātakalhasqui'nīyāni' a'chī' takēstoknī'ta'ntit
lā' lej a'cta'sapā'na'ntit chihuīna'nā'tit?
41 Lā' chuntza' lī'a'ksputli chihuīna'n huan secretario lā' cāmacā'lh na ixchicca'n.

20

Pablo a'lh nac Macedonia lā' nac Grecia

1 Lā' a'xni'ca' taquilhca'cslalhtza', Pablo
cāmātayīni'lh huan tā'timīn. Lā' a'xni'ca'
ixcāmaxquī'nī'ttza' tapāstacna', cāmakxtekli lā'
taxtulh lā' a'lh nac Macedonia. 2 Lā' a'xni'ca'
ixlatlā'huan nac Macedonia, lej ixcāmaxquī'
tapāstacna' huan tā'timīn. Lā' ā'calīstān chā'lh
a'nlhā ixmāpa'ksīni'ntza' Grecia. 3 A'ntza'
tachokolh lakatu'tun mālhcuyu'. Lā' ixpāstacna'huī'
na'a'n nac barco para nac Siria. Lā' huan
israelitas ixtalacchihuīna'nī'ttza' de natamaknī
Pablo. Lā' ū'tza' Pablo līhui'līpā napātle'kepala
nac Macedonia. 4 Lā' tatā'a'lh nac Asia, Sópater
xala' nac Berea, lā' Aristarco lā' Segundo xalanī'n
nac Tesalónica, lā' Gayo xala' nac Derbe lā'
nā Timoteo. Lā' nā ta'a'lh Tíquico lā' Trófimo
xalanī'n nac Asia. 5 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n
xapū'la tachā'lh nac xcānsipej Troas lā' a'ntza'
quincātaka'lhīni'. 6 Quina'n ictaxtūj de nac Filipos

a'xni'ca' a'ksputli huan cā'tani' a'xni'ca' ixua'can pāntzi a'ntūn tū' ixka'lhī levadura. Lā' icpū'a'uj barco lā' ixlīlakaquitzis chichini' iccālakchā'uj nac Troas. A'ntza' ictachokouj lakatojon chi'chini'.

Pablo ixuī' nac Troas

7 Lā' huan xapū'la chi'chini' a'xni'ca' tanūlh semana, tatakēstokli a'ntīn ixtakalhlaka'ī' para natamālacpitzi huan pāntzi. Lā' Pablo cātā'chihuīna'lh. Xla' ixpuhuan palh na'a'n ixlīlakalī. Lā' mālaklhmā'nīlh ixtachihuīn hasta i'tāt
tzī'sa. 8 Lā' a'nlhā xa'ictakēstoknī'ta'uj tālhmā'n na
ixlītanca'cstu'tun huan chic. Lā' lhūhua' pūmaksko
ixua'ca'. 9 Lā' kalhatin o'kxa' a'ntī ixuanican
Eutico ixuī' nac ventana. Lā' ī'lhtatacu'tun porque Pablo lej lhūhua' chihuīna'lh. Lā' ā'calīstān lhtatatahuī'lh lā' mincha' de ixlītanca'cstu'tun. Lā'
quīsacca xanīn. 10 Lā' Pablo yujli lā' taquilhpūtalh
laktzī'n lā' pūsko'ka'lh. Lā' cāhuanilh huan tā'timīn:
—Tū' catamakchu'yī'tit. Xla' lakahuan.
11 Lā' Pablo tō'ca'lh lā' mālacpitzilh huan pāntzi lā'
hua'lh. Lā' cākalhachihuīna'ni'pā hasta tuncuīlh. Lā'
ā'calīstān a'lh. 12 Lā' lē'nca huan o'kxa' xalakahuan
lā' lej tapāxuhualh.

Ica'uj nac Mileto

13 Lā' quina'n icpū'lauj lā' icpū'auj barco nac Asón a'nlhā Pablo ixtanūcu'tun nac barco. Chuntza' iclacchihuīna'uj como xla' ixa'ncu'tun
nac cā'ti'ya'tna' hasta Asón. 14 Lā' a'xni'ca'
quincākaksni' nac Asón, tanūlh con quina'n nac barco. Lā' ā'calīstān icchā'uj nac Mitilene.
15 Ictaxtūj de a'ntza' nac lakatin barco. Lā' ixlīlakalī icchā'uj ixlacapūn Quío. Lā' ixlīlakalī huampala ictapajtzūj Samos. Lā' ā'calīstān icchā'uj

nac Trogilio. Lā' ixlīlakalī icchā'uj nac Mileto.
16 Pablo lej ixlacapala porque ixtahui'lacu'tun
nac Jerusalén huanmā' chi'chini' a'ntū huanican
Pentecostés. Lā' ū'tza' tū' lītanūcu'tulh nac Efeso lā'
tū' tachokocu'tulh makān nac Asia.

Pablo a'cta'sana'lh nac Efeso

17 Lā' a'xni'ca' xa'icui'lāna'nchāujcus nac Mileto,
Pablo cāmātayīni'lh huan xanapuxcu'nu' xalanī'n
nac lītokpān nac Efeso. 18 Lā' a'xni'ca' talakchā'lh,
Pablo cāhuanilh:
—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī xa'iclīlatlā'huan
na milacapūnca'n pō'ktu quilhtamacuj desde
huan xapū'la chi'chini' a'xni'ca' icmilh nac
Asia. 19 Quit xa'ictā'scuja Māpa'ksīni'. Quit tū'
maktin icka'tla'jca'tzīlh. Lā' lej icpātīni'lh lā'
lej lhūhua' a'ntū ixquimpātle'keni' porque huan
israelitas ixquintalīlacchihuīna'nī'ttza'. 20 Quit
xa'nca iccāmāsu'ni'ni' ixlīhuāk a'ntū hui'xina'n
maclacasqui'nā'tit. Iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' na
ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā' na minchicca'n.
21 Lā' huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas
xa'iccāhuani: "Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n
lā' ca'a'kahuāna'ni'tit Dios lā' calīpāhua'ntit
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo".
22 'Chuhua'j ica'mā' nac Jerusalén. Huan
Espíritu Santo quimacā'n. Quit tū' icca'tzī a'ntū
naquimpātle'keni'yācha' a'ntza'. 23 Xmān quē'cstu
icca'tzī que nac lakatunu' cā'lacchicni' a'nlhā
ica'n, huan Espíritu Santo quimāca'tzīnī que
naquinchī'can lā' na'icpātīni'n. 24 Pero huāk
huanmā' tū' quimpāta'la. Quit tū' iclakpuhuan
quinquilhtamacuj. Xmān icmāsputūcu'tun quilītlōt
con tapāxuhuān lā' ictlōkentaxtūcu'tun a'ntū

quilīmāmacū'lh Māpa'ksīni' Jesús. Quilīmāmacū'lh que na'icchihuīna'n xatzey tachihuīn a'ntū quincāhuaniyāni' ixlītzey Dios.

25 ’Lā' quit icca'tzī que tū'tza' quin-
tilālaktzī'uj milīhuākca'n hui'xina'n, a'ntī xa'iccāhuanitlā'huanāni' a'nchī māpa'ksīni'n Dios.
26 Lā' ū'tza' quit chuhua'j iccāhuanicu'tunāni' que quit ictlōkentaxtūnī'ttza' a'ntū ixquilīmāmacū'canī't mimpālacataca'n. Tū'tza' iclē'n cuenta. 27 Quit
iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' ixlīhuāk a'ntū ixtapuhuān
Dios. Nīn tuntū' icmātzē'kli. 28 Chuhua'j
cacuentatlahua'tit a'nchī nalatā'kchokoyā'tit. Lā' nā cacāmaktaka'lhtit a'ntī ixlakska'tā'n Dios. Huan Espíritu Santo cālīmāmacū'nī'ta'ni' para que nacāmaktaka'lhā'tit hua'chi maktaka'lhna'nī'n ovejas. Huan Māpa'ksīni' cālītamāhualh ixa'cstu ixka'lhni' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.
29 Quit icca'tzī que a'xni'ca' na'ica'n de huā'tzā',
nacātalaclhpu'na'tanūyāni' chi'xcuhuī'n. Xlaca'n hua'chi misinī'n lej lījicua'nī't a'ntū tamāsputū huan ovejas. Nīn macsti'na'j natalakalhu'man
ixlakska'tā'n Dios. 30 Lā' nā makapitzīn
de hui'xina'n natatzucu cāta'a'kxokoyāni' lā' nacātamāxtucu'tunāni' makapitzīn de hui'xina'n para que nacāstālani'yā'tit ū'tunu'n. 31 Skalalh
cala'tit lā' capāstactit a'nchī xa'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' tzī'sa lā' tuncuj lakatu'tun cā'ta hasta iccalhualh.

32 ’Lā' chuhua'j quit icsqui'ni' Dios que ū'tza'
cacāmaktaka'lhni' hui'xina'n. Hui'xina'n ka'lhīyā'tit huan tachihuīn a'ntū quincātahuaniyāni' ixlītzey Dios. Lā' huan tachihuīn tzē nacāmaxquī'yāni' tahuixcān lā' tzē nacāmaxquī'yāni' hui'xina'n a'ntū

natamaklhtīni'n ixlīhuākca'n a'ntī Dios cātlahuanī't
xalacuan. 33 Quit tū' iclakca'tzanī't ixtumīn
lā' ixoro lā' ixlu'xu' ā'kalhatin. 34 Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit a'nchī xa'icscuja con quimacan
lā' chuntza' xa'iclītapātle'keni' lā' nā chuntza'
xa'iccālīmāpātle'keni' a'ntī ixquintatā'lahui'lāna'.
35 Lā' nā chuntza' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n
cascujtit lā' cacāmaktāya'tit a'ntīn tamaclacasqui'n.
Capāstactit a'nchī hualh Māpa'ksīni' Jesús:
“A'chulā' līpāxuhuacan a'xni'ca' māstā'can lā' tū'
a'xni'ca' maklhtīni'ncan”.
36 Lā' a'xni'ca' Pablo chihuīna'nkō'lh,
tatzokostalh lā' orarlīlh con ixlīhuākca'n. 37 Lā'
tacalhuankō'lh ixlīhuākca'n lā' tapūsko'ka'lh Pablo
lā' tamu'sulh. 38 Pablo ixcāhuaninī't que tū'tza'
maktin catitalaktzī'lh. Lā' ū'tza' lej ixtalīlakaputza.
Lā' ā'calīstān taquīxtekli hasta nac barco.

21

Pablo a'lh nac Jerusalén

1 Iccāmakxtekui huan tā'timīn lā' ictanūj nac
barco lā' stu'nc ica'uj hasta pītzina'j ti'ya't na
ixpu'nan mar. Lā' ixtacuīni' Cos. Lā' ixlīlakalī
icchā'uj nac Rodas lā' ā'calīstān icchā'uj nac Pátara.
2 A'ntza' ickaksui lakatin barco a'ntū ixa'mā' nac
Fenicia. Ictojōuj nac barco lā' ica'uj. 3 A'xni'ca'
ictētaxtūj de makat, iclaktzī'uj quimpāxtūxucca'n
huan pītzina'j ti'ya't Chipre na ixpu'nan mar.
Lā' ica'uj hasta nac Siria. Lā' ā'calīstān ic-
tanūj nac Tiro porque huan barco natēxteka ix-
tacu'ca'. 4 A'ntza' iccākaksui a'ntīn ixtakalhlaka'ī'
lā' ictachokouj con ū'tunu'n lakatojon chi'chini'.
Huan Espíritu Santo ixcāhuaninī't a'ntū napātle'ke.

Lā' ū'tza' huan tā'timīn talīhuanilh Pablo que tū'
ca'a'lh nac Jerusalén. 5 Lā' ixlīlakatojon chi'chini'
ictaxtūj. Lā' quincātatā'a'ni' hasta iclaclhtax-
tukō'uj huan xcānsipej, ixlīhuāk a'ntī ixtakalh-
laka'ī' con ixpuscātca'n lā' con ixcamana'ca'n. Lā'
a'xni'ca' icchā'uj na ixquilhtūn mar, ictatzokostauj
lā' icorarlīuj. 6 Lā' ā'calīstān iclāpūsko'ka'uj lā'
iclāmakxtekui. Quina'n ictojōuj nac barco lā'
xlaca'n tataspi'tpā na ixchicca'n.

7 Ictaxtūj de nac Tiro lā' icchā'uj nac Tolemaida.
A'ntza' ica'ksputui iclatā'kchokoyāuj nac mar. Lā'
iccākaksui huan tā'timīn a'ntza' lā' ictachokouj
con ū'tunu'n lakatin chi'chini'. 8 Lā' i'xlīlakalī
huampala i'ctaxtūj quina'n con Pablo. Lā' icchā'uj
nac xcānsipej Cesarea. A'ntza' ictanūj na ixchic
Felipe a'ntī ixmāsu'yu xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo. Xla' kalhatin ixlīkalhatojonca'n
maktāyana'nī'n xalanī'n nac lītokpān. Lā'
ictachokouj con ū'tza'. 9 Xla' ixka'lhī kalhatā'ti'
ixtzu'ma'jan a'ntīn tūna'j ixtatapūchahua. Xlaca'n
ixtachihuīna'n a'ntū Dios ixcāmāca'tzīnī. 10 A'ntza'
ictachokouj lātma'j. Lā' chilh kalhatin chi'xcu'
xala' nac Judea a'ntī ixuanican Agabo. U'tza'
ixuan a'ntū napātle'ke. 11 Xla' quincālakchini' lā'
tayalh huan ī'cinturón Pablo lā' lītantūchī'ca lā' nā
līmacachī'ca lā' hualh:

—Huan Espíritu Santo hualh: “Chuntza' nac
Jerusalén huan israelitas nā natachī' ixtēcu'
huā'mā' cinturón lā' nacāmacamaxquī'can a'ntīn
tū' israelitas”.

12 Lā' a'xni'ca' ickaxmatui huā'mā', quina'n lā'
nā xalanī'n nac Cesarea lej icuaniuj Pablo que tū'

ca'a'lh nac Jerusalén. 13 Lā' Pablo kalhtīni'lh lā'
quincākalhasqui'nīni':
—¿A'chī' ca'lhua'nā'tit hui'xina'n? ¿A'chī'
quilāmāmakchuyīyāuj? Quit iclīhui'līnī't
naquinchī'can lā' nā naquimaknīcan nac Jerusalén
por ixpālacata Māpa'ksīni' Jesús.
14 Lā' a'xni'ca' tūlalh icmā'a'ka'ī'nīuj que tū'
ca'a'lh, tū'tza' ā'chulā' icuaniuj. Xmān huā'mā'
icuáuj:
—Calalh chu a'ntū ixtapuhuān Māpa'ksīni'.
15 Lā' ā'calīstān ictacāxui lā' ica'uj nac Jerusalén.
16 Quincātatā'a'ni' makapitzīn tā'timīn xalanī'n nac
Cesarea lā' quincātalē'ni' na ixchic Mnasón xala'
nac Chipre. Xla' lejtza' makān ixkalhlaka'ī'nī't. Lā'
a'ntza' na ixchic ictētachokouj.

Pablo laka'lh Jacobo

17 Lā' a'xni'ca' icchā'uj nac Jerusalén, huan
tā'timīn lej tapāxuhualh a'xni'ca' quincātapāxtokni'.
18 Lā' ixlīlakalī quina'n lā' Pablo iclaka'uj Ja-
cobo. Lā' a'ntza' ixtahui'lāna'nkō' ixlīhuākca'n
xanapuxcu'nu' lītā'timīn. 19 Pablo cātā'chihuīna'lh
lā' ā'calīstān cāpūtle'keni'lh ixlīhuāk a'nchī Dios
maktāyalh tlahualh na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn tū'
israelitas. 20 Lā' a'xni'ca' takaxmatli xlaca'n tachi-
huīna'lh a'nchī lej ka'tla' Dios. Lā' tahuanilh Pablo:
—Tā'tin, hui'x ca'tzīya' lhankalhalāt miles
de israelitas takalhlaka'ī'nī't. A'cxtim
ta'a'kahuāna'ni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés.
21 Cāmāca'tzīnīcanī'ttza' que hui'x cāmāsu'ni'ya'
huan israelitas, a'ntīn tahui'lāna'ncha' na
ī'xcānsipejni'ca'n makatiyātī'n, lā' cāhuani'ya' que tū'
cata'a'kahuāna'ni'lh Moisés. Lā' tahuan que hui'x
cāmāsu'ni'ya' que tū' tasqui'nī que ixo'kxa'nca'n

nataka'lhī ixlīlakapascanca'n israelitas lā' tū'
tasqui'nī que natatlahua ixtalanānca'n israelitas.
22 Lā' chuhua'j ¿tuchū natlahuayāuj? Huā'
tachi'xcuhuī't natatakēstoka a'xni'ca' nataca'tzī
palh ta'nī'ta'. 23 Lā' chuntza' hui'x catla'hua' a'ntū
na'iccāhuaniyāni'. A'nan kalhatā'ti' chi'xcuhuī'n
na quilaclhpu'nanca'n. Xlaca'n natatlōkentaxtū
a'ntūn tamālacnūnī't. 24 Cacālī'pi lā' catalacpa'lhtit
lā' namāpala'ya' por ū'tunu'n. Lā' ā'calīstān xlaca'n
tzē natatakoksita. Lā' chuntza' naca'tzīkō'can que
tū' stu'ncua' a'ntū līchihuīna'ncan de hui'x. A'chulā'
nā nalaktzī'ncan que nā hui'x a'kahuāna'ni'ya'
huan ley. 25 Quina'n iccāmacā'ni'nī'ta'uj lakatin
carta huan tīn tū' israelitas a'ntīn takalhlaka'ī'nī't.
Lā' iccāhuaniuj a'ntū icpuhuanāuj quina'n.
Iccāhuaniuj: "Catlōkentaxtūtit xmān huā'mā': Tū'
tihua'yā'tit quinīt a'ntū lī'a'ksajui'canī't huan ídolos
lā' tū' tihua'yā'tit ka'lhni' nīn quinīt ixla' animal
a'ntū ta'a'kpixchī'nī't. Lā' tū' timakpuscātīni'nā'tit
lā' tū' tika'lhīyā'tit mimakchi'xcu'ca'n". Chuntza'
iccāhuaniuj xlaca'n.

Chi'paca Pablo nac xaka'tla' lītokpān

26 Lā' Pablo cālē'lh huan kalhatā'ti' chi'xcuhuī'n
lā' ixlīlakalī cātā'tapa'lhli. Lā' tanūlh nac
lītokpān xaka'tla' para nacāmāca'tzīnī a'xni'ca'
natamā'ksputū huan chi'chini'nī'n a'ntū
napūtapa'lhcan a'xni'ca' ixlīhuākca'n natalīmin
ixlē'ksajna'ca'n.
27 Lā' xmān macsti'na'j ī'sputa para ixlīlakatojon
chi'chini' lā' huan israelitas xalanī'n nac Asia ta-
laktzī'lh Pablo nac xaka'tla' lītokpān. Lā' tachi-
huīna'maxquī'lh huan tachi'xcuhuī't lā' chi'paca
huan Pablo. 28 Lā' lej palha' tahualh:

—¡Chi'xcuhuī'n israelitas, caquilāmaktāyauj!
Huā'mā' chi'xcu' lakaxtim cāmāsu'ni'tlā'huan
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Xla' cālīchihuīna'n
quixcānsipejca'n lā' quileyca'n lā' huā'mā' xaka'tla'
lītokpān. Lā' nā cāmānūnī't nac xaka'tla' lītokpān
a'ntīn tū' israelitas. Lā' chuntza' talactlahualh
a'nchī ixlītzey ixuanī't.

29 Lā' chuntza' tahualh porque laktzī'nca Pablo
con Trófimo xala' nac Efeso. Lā' tapuhualh que
Pablo ixmānūnī't nac xaka'tla' lītokpān.

30 Ixlīhuāk tachi'xcuhuī't xala' nac Jerusalén
tatā'kaquī'lh lā' tatu'jnuntēlha tatakēxtimīlh.
Chi'paca huan Pablo lā' stancaxtuca de
nac xaka'tla' lītokpān. 31 Lā' a'xni'ca'
ixmaknīcu'tuncantza', māca'tzīnīca xapuxcu'
tropa que ixlīhuāk xalanī'n nac Jerusalén
ixta'a'kchā'nkō'nī't lā' ixtatā'kaquī'kō'nī't. 32 Lā'
chu tuncan lacapalh xapuxcu' tropa cālē'lh
ixtropasna' lā' capitanes. Lā' tatu'jnulh lā'
tachā'lh a'nlhā ixtatakēstoknī't. Lā' a'xni'ca'
xlaca'n talaktzī'lh huan tropasna' lā' huan
capitanes, tū'tza' tatucsli Pablo. 33 Huan xapuxcu'
tropa tapajtzūlh lā' tuncan māchi'panīni'lh
Pablo lā' līmāchī'nīni'lh con kantu' cadenas.
Kalhasqui'nīni'lh tichū xla' lā' tuchū ixtlahuanī't.
34 Makapitzīn tachi'xcuhuī't lej palha' tahualh
catūhuā lā' ā'makapitzīn xtunc tahuampā. Chuntza'
huan xapuxcu' tropa tūlalh xa'nca ca'tzīlh a'ntū
ixpātle'kemā' porque lej ixtamāta'sīmā'na. Lā'
mālē'nīni'nca Pablo nac cuartel. 35 Lā' a'xni'ca'
tachā'lh lhā ixlactō'ca'can nac cuartel, huan
tropasna' tacu'ca'lē'lh Pablo por ixpālacata
ixtahuixcānca'n tachi'xcuhuī't. 36 Ixlīhuākca'n
ixtastālani'tēlha lā' ixtata'satēlha lā' ixtahuan:

—¡Canīlh!

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn tachi'xcuhuī't

37 Lā' a'xni'ca' ixmānūtēlhacantza' nac cuartel,
Pablo huanilh xapuxcu' tropa:

—Icuanicu'tunāni' catūhuā.

Lā' huan xapuxcu' hualh:

—¿Chā tzē chihuina'na' griego? 38 ¿Chu tū' hui'x
huan chi'xcu' xala' nac Egipto a'ntī tā'kaquī'lh
makāntza' lā' cālē'nca nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
lakatā'ti' mil maknīni'nī'n?

39 Lā' Pablo kalhtīni'lh:

—Quit israelita xala' nac xaka'tla' xcānsipej
Tarso nac estado de Cilicia. Icsqui'ni'yāni'
caquimakxtekti na'iccātā'chihuīna'n huā'
tachi'xcuhuī't.

40 Huan xapuxcu' maxquī'lh talacasqui'.
Lā' Pablo tāyalh nac līta'sna' lā' cāmacahuani'lh
para cataquilhca'cslalh huan tachi'xcuhuī't.
Lā' a'xni'ca' taquilhca'cslalh, cātā'chihuīna'lh
tachihuīn hebreo lā' hualh:

22

1 —Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit,
cakaxpa'ttit a'nchī na'icchihuīna'n para
na'iclītamaktāya na milacapūnca'n.

2 Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'nchī
cātā'chihuīna'ncan tachihuīn hebreo, ā'chulā'
taquilhca'cslalh. Lā' Pablo cāhuanilh:

3 —Quit israelita. Iclacatuncuīlh nac
xcānsipej Tarso nac estado de Cilicia. Lā' ā'tzā'
quimakastacca nac Jerusalén. Quimākalhtō'kē'ni'
ixuanī't Gamaliel. Xa'nca quimāsu'ni'ca ixleyca'n
quinatāta'na'ca'n. Quit xa'iclīhui'lī na'ictlahua
a'ntū ixla' Dios chuntza' hua'chi hui'xina'n

tlahua'yā'tit chuhua'j. 4 Quit xa'iccāmacaputza a'ntī
ixtatā'a'n Jesús lā' xa'iccāmaknīcu'tun. Xa'iccālē'n
tachī'n chi'xcuhuī'n lā' puscan lā' xa'iccāmānū nac
pūlāchī'n. 5 Huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' huan
xanapuxcu'nu' israelitas tzē natamālacstū'nca que
stu'ncua' a'ntū icuan. U'tunu'n quintamaxquī'lh
huan acta para na'iccālē'ni' huan israelitas nac
Damasco. Lā' por huanmā' acta tzē xa'iccāchi'palh
a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesús a'ntza' lā' xa'iccālīmilh
tachī'n nac Jerusalén a'nlhā ixcāmāpātīnīca.

Pablo cāhuanilh a'nchī līxtāpalīlh ixtapāstacna'
Hch. 9.1-19; 26.12-18

6 'Quit xa'ica'mā' nac tej lā' xa'icchā'ntēlhatza',
hua'chi tastu'nūta, nac Damasco lā' chu līmaktin
quilītaxti'li'lh lakatin xkakana' a'ntū mincha' nac
a'kapūn. 7 Lā' ica'kā'lh nac ti'ya't lā' ickaxmatli
lakatin tachihuīn a'ntū quihuanilh: "Saulo,
Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'?" 8 Lā' quit
ickalhasqui'nīlh: "¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?" Lā'
quihuanilh: "Quit Jesús xala' nac Nazaret a'ntī
hui'x macaputzaya'". 9 Lā' a'ntī ixquintatā'a'mā'na
nā xlaca'n talaktzīlh huan xkakana' lā' tajicua'lh
porque tū' tamāchekxīlh a'ntū quihuanilh
huan tachihuīn. 10 Lā' quit icuanilh: "¿Tuchū
na'ictlahua, Mapa'ksīni'?" Lā' huan Māpa'ksīni'
quihuanilh: "Catā'kaqui' lā' capit nac Damasco.
A'ntza' nahuanica'na' ixlīhuāk a'ntū līhui'līca
natla'hua'ya'". 11 Lā' huanmā' xkakana'
quimālakatzī'lh. Lā' quintamakachi'palē'lh a'ntī
ixquintatā'a'mā'na. Lā' chuntza' icchā'uj nac
Damasco.
12 'A'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī
ixtacuīni' Ananías. Xla' lej ixa'cnīni'ni' Dios

lā' ixa'kahuāna'ni' huan ley. Lā' ixtaca'tzīkō'
israelitas xalanī'n nac Damasco que lej tzeyā
chi'xcu' ixuanī't. 13 Lā' Ananías quilakmilh
lā' quilaktapajtzūlh lā' quihuanilh: “Tā'tin
Saulo, calacahuā'na'mpala'”. Lā' chu līlacapalh
iclacahuāna'nchokopā lā' iclaktzī'lh Ananías.
14 Lā' quihuanilh: “IxDiosca'n quinatāta'na'ca'n
lacsacni' hui'x para que chuntza' naca'tzīya'
a'ntū ixtapuhuān lā' nalaktzī'na' huan a'ntī
Xatzey lā' nakaxpa'ta' ixtachihuīn. 15 Lā' chuntza'
nacākalhachihuīna'ni'ya' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
ixpālacata huan a'ntī Xatzey. Lā' nacāpūtle'ke'ni'ya'
a'ntū laktzī'nī'ta' lā' a'ntūn kaxpa'tnī'ta'. 16 Lā'
chuhua'j, ¿a'chī' takoxī'ya'? Catā'kaqui' lā'
ca'a'kpaxti lā' calīpāhua'nti Jesucristo lā' chuntza'
naxapacan mintalaclē'i'”, quihuanilh Ananías.

Pablo cāhuanilh a'nchī līmacā'nca con a'ntīn tū' israelitas

17 ’Lā' icmimpā nac Jerusalén lā' icquī'orarlīlh
nac xaka'tla' lītokpān. Lā' iclakachuyalh.
18 Lā' iclaktzī'lh huan Māpa'ksīni' Jesús lā' xla'
quihuanilh: “Calacapala' lā' cataxtu tuncan
nac Jerusalén porque ā'tzā' tū' catikalhlaka'ī'ca
a'ntū chihuīna'na' quimpālacata”. 19 Lā'
icuanilh: “Māpa'ksīni', xlaca'n taca'tzī que quit
xa'ica'n ixlīhuāk nac lītokpānna' lā' xa'iccāmānū
nac pūlāchī'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'yāni' lā'
xa'iccāhui'līni'. 20 Lā' nā quit xa'icyā a'ntza'
a'xni'ca' maknīca Esteban a'ntī ixchihuīna'n
por mimpālacata. Lā' quit nā xa'iclīca'tzī a'ntūn
tatlahuani'lh lā' xa'icmaktaka'lha ixlu'xu'ca'n
xlaca'n a'ntīn tamaknīlh”. 21 Lā' Māpa'ksīni'
quihuanilh: “Capit. Quit na'icmacā'nāni' makat.

Nacālakpina' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas”. Chuntza' quihuanica —hualh Pablo.

Huan xapuxcu' tropa timāpa'ksīni'lh que ixkēsnokca Pablo

22 Huan tachi'xcuhuī't tū'tza' ixtakaxmatni'cu'tun Pablo a'ntū ixcāhuani. Tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—¡Canīlh huā'mā' chi'xcu'! ¡Tū' līmakuan natahui'la!

23 Ixtata'sa lā' ixtatincxa ixlu'xu'ca'n lā' ixtamākosū pokxni' porque lej ixta'a'kchā'nī't.
24 Lā' huan xapuxcu' tropa māmānūnīni'lh Pablo nac cuartel. Lā' ixmākēsno'knīni'ncu'tun para namāchihuīnīcan. Ixca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata ixtalīta'sa huan tachi'xcuhuī't lā' ixtalī'a'kchā'ni' Pablo.
25 Lā' a'xni'ca' ixchī'yāhuamā'ca para nakēsnokcan, Pablo kalhasqui'nīlh huan capitán a'ntī ixyā a'ntza':

—¿Chu chuntza' huan nac ley? Tūla kēsnokcan kalhatin a'ntīn tapa'ksī nac Roma lā' palh tūna'j tlahuani'can justicia.

26 A'xni'ca' huanica huā'mā', huan capitán laka'lh huan xapuxcu' tropa lā' māca'tzīnīlh lā' huanilh:

—¿Tuchū natlahua'ya'? Huanmā' chi'xcu' xla' tapa'ksī nac Roma.

27 Lā' huan xapuxcu' tropa lakmilh Pablo lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Chā stu'ncua' hui'x tapa'ksīya' nac Roma?

Lā' Pablo kalhtīni'lh:

—U'huē. Quit ictapa'ksī nac Roma.

28 Huan xapuxcu' tropa hualh:

—Lā' lhūhua' tumīn icmāpalanī't para na'ictapa'ksī nac Roma.

Lā' Pablo hualh:
—Desde iclacatuncuīlh quit ictapa'ksī nac Roma.
29 Chu tuncan lacapalh ta'a'kxtekyāhualh Pablo
a'ntī ixtakēsnokcu'tun. Lā' huan xapuxcu' jicua'lh
a'xni'ca' ca'tzīlh que ixchī'nī't kalhatin a'ntī ix-
tapa'ksī nac Roma.

Pablo tamaktāyalh nac pūchihuīn

30 Lā' ixlīlakalī huan xapuxcu' tropa
ixca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata huan israelitas
talē'ksa'nīni'lh Pablo. Macaxcutli Pablo. Lā'
cāmākēstokli ixlīhuākca'n huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' ixlīhuākca'n pūchihuīna'nī'n. Lā' līmilh
Pablo lā' hui'līlh na ixlacapūnca'n.

23

1 Pablo cālakalaktzī'lh huan pūchihuīna'nī'n lā'
hualh:
—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, quit
māni' icpāstacna'n que lej xa'nca iclatlā'huan na
ixlacapūn Dios hasta chuhua'j.
2 Tuncan huan Ananías, a'ntī xamāpa'ksīni'
curasna', cāhuanilh a'ntī ixtayāna' na ixpajtzu
Pablo:
—Caquilhtu'cstit.
3 Lā' Pablo huanilh:
—Dios namāpātīnīyāni' hui'x, a'kxokonu'. Hui'x
hui'la' para naquintlahuani'ya' justicia chu a'nchī
tatzo'kni' nac ley. Lā' quimātu'csnī'ni'. Lā' tū'
chuntza' tatzo'kni' nac ley.
4 Lā' a'ntī ixtayāna' a'ntza' tahualh:
—¿A'chī' lacatāquī'ya' xla' a'ntī Dios hui'līnī't
xamāpa'ksīni' curasna'?

5 Lā' Pablo hualh:

—Chi'xcuhuī'n, quit tū' xa'icca'tzī palh xla' xamāpa'ksīni' curasna'. Chuntza' tatzo'kni': "Tū' tilīchihuīna'na' a'ntī cāmāpa'ksī tachi'xcuhuī't".

6 Lā' makapitzīn pūchihuīna'nī'n, xlaca'n ixchi'xcuhuī'n saduceosnu' ixtahuanī't lā' ā'makapitzīn huampala ixchi'xcuhuī'n fariseosnu'. Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh Pablo huā'mā', lej palha' cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, quintāta' xla' fariseo lā' nā quit fariseo. Quilālē'ksa'nīni'nāuj porque quit ickalhlaka'ī' que huan nīnī'n natalakahuanchoko.

7 Lā' a'xni'ca' Pablo hualh huā'mā',
tataxtunquīlh a'ntī ixtatakēstoknī't. Lā'
tatzuculh talālacatāquī' huan fariseosnu' lā' huan
saduceosnu'. 8 Huan saduceosnu' tahuan que
tūla catitalakahuanchokolh huan nīnī'n. Lā'
tahuan que tintī' ángeles lā' tintī' huan espíritu.
Lā' huan fariseosnu', xlaca'n takalhlaka'ī' que
huāk a'nan. Lā' ū'tza' talālīhuanilh. 9 Ixlīhuākca'n
ixta'a'cta'samā'na. Tuncan tatāyalh huan
makapitzīn mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley, a'ntī
ixchi'xcuhuī'n fariseosnu' lā' tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' nīn tuntū' tlahuanī't a'ntūn tū' tzey. Tzēlasā' tā'chihuīna'lh lakatin espíritu o kalhatin ángel. Tū' catā'lātlahuáuj Dios.

10 Lā' ā'chulā' talālacatāquī'lh. Lā' xapuxcu' tropa, xla' jicua'lh que Pablo ixtalālīlacstancacu'tun. Lā' ū'tza' cālīmacā'lh ixtropas para namāxtucan lā' nalē'mpalacan nac cuartel.

11 Lā' huā'mā' tzī'sa huan Māpa'ksīni' tasu'yuni'lh Pablo lā' huanilh:

—Tū' caji'cua'. Chuntza' chīn chihuī'na' por quimpālacata nac Jerusalén, chuntza' nachihuīna'na' nac Roma.

Talacchihuīna'lh para natamaknī Pablo

12 A'xni'ca' tuncuīlh, makapitzīn israelitas talacchihuīna'lh que natamaknī Pablo. Tatasca'jalh lā' talāhuanilh:

—Nīn tuntū' catihua'uj lā' tū' catiko'tnūj hasta a'xni'ca namaknīyāuj Pablo. Dios caquincāmāpātīnīni' palh tū' natlōkentaxtūyāuj.

13 Lā' a'ntīn tahualh chuntza' ixlīlhūhua'ca'n más
de tu'pu'xam chi'xcuhuī'n. 14 Xlaca'n talaka'lh
xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' cāhuanica:

—Quina'n icuanī'ta'uj que Dios caquincāmāpātīnīni' palh na'icua'yāuj catūhuā
a'xni'ca' tūna'j na'icmaknīyāuj Pablo. 15 Chuhua'j
hui'xina'n lā' milīhuākca'n pūchihuīna'nī'n, casqui'ni'tit huan xapuxcu' tropa que lakalī calīmilh Pablo na milacapūnca'n. Nahua'ni'yā'tit que hui'xina'n más xa'nca kalhasqui'nīcu'tunā'tit. Pero Pablo tū' catichilh. Quina'n na'icka'lhītīyāuj nac tej para na'icmaknīyāuj —cāhuanica.

16 Huan ixo'kxa' ixtā'tin Pablo ca'tzīlh huan a'ntū ixlacchihuīna'ncanī't lā' a'lh nac cuartel lā'
māca'tzīnīlh Pablo. 17 Lā' Pablo ta'sani'lh kalhatin
capitán lā' huanilh:

—Calī'pini'chi huā'mā' o'kxa' huan xapuxcu' tropa porque xla' tā'chihuīna'ncu'tun macsti'na'j.

18 Lā' huan capitán lē'ni'lh lā' huanilh huan xapuxcu':

—Huan tachī'n Pablo quinta'sani'lh lā' quisqui'ni'lh que ca'iclīmini'ni' huā'mā' o'kxa'. Xla' tā'chihuīna'ncu'tunāni' mat macsti'na'j.

19 Huan xapuxcu' tropa makachi'palh huan o'kxa' lā' lē'lh lacachuna'j lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū quihuanicu'tuna'?

20 Lā' huan o'kxa' hualh:

—Huan israelitas talacchihuīna'nī'ttza' que natasqui'ni'yāni' que nalīpina' lakalī huan Pablo a'nlhā tlahuacan justicia. Natahuaniyāni' que xlaca'n lej xa'nca takalhasqui'nīcu'tun Pablo. Pero
xmān nata'a'kxokoyāni'. 21 Tū' cacākalhlaka'i'.
Xlaca'n más de tu'pu'xam chi'xcuhuī'n a'ntīn taka'lhītīmā'na. Talītasca'janī't lā' nīn tuntū' catitahua'lh lā' nīn catitako'tnūlh hasta que tū' natamaknī Pablo. Lā' chuhua'j tacāxui'lāna'tza'. Xmān taka'lhīmā'ni' hui'x palh namacapina' —hualh huan o'kxa'.

22 Huan xapuxcu' tropa huanilh:

—Nīn tintī' tihuani'ya' palh quimāca'tzīnīnī'ta'tza' huā'mā'.

Lā' macā'lh na ixchic huan o'kxa'.

Lakmacā'nca Pablo con huan gobernador Félix

23 Huan xapuxcu' tropa cāta'sani'lh kalhatu' ix-capitán lā' cāhuanilh:

—Camācāxtit lakatu' ciento tropasna' lā' tu'tumpu'xamacāuj tropas kētō'lana'nī'n lā' lakatu' ciento a'ntī natalē'n espada. Nataxtuyā'tit makna'jās tzī'sa lā' napinā'tit nac Cesarea. 24 Lā' nā
cacākētla'pa'tit huan cahuāyujnu' a'ntū nakētō'la Pablo. Chuntza' nīn tuntū' catipātle'keni'lh Pablo lā' nalakchā'n huan gobernador Félix.

25 Lā' huan xapuxcu' tropa tzo'kli kalhtin ca'psnat lā' hualh:

26 “Quit, Claudio Lisias, ictzo'knuni'yāni' hui'x, gobernador Félix, a'ntī lej a'cnīni'ni'ca'na'.
27 Huan israelitas tachi'panī't huā'mā' chi'xcu' lā' ixtacuīni' Pablo. Lā' ixtamaknīmā'na a'xni'ca' icchā'lh quit con huan tropasna'. Lā' icmāpūtaxtūlh como icca'tzīlh que xla' ixtapa'ksī nac Roma.
28 Quit xa'icca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata ixtalē'ksa'nīni'n. U'tza' iclīlē'lh a'nlhā tatlahua justicia huan israelitas.
29 Lā' tuncan icca'tzīlh que ixtalē'ksa'nīni'n por ixleyca'n israelitas. Nīn tuntū' laclē'n huā'mā' para que tzē namaknīcan o para que namānūcan nac pūlāchī'n.
30 A'xni'ca' quit icca'tzīlh que huan israelitas ixtalīlacchihuīna'nī'ttza' para natamaknī, chu tuncan lacapalh quit icmacā'ni'chāni'. Lā' quit iccāhuanilh a'ntī ixtalē'ksa'nīni'n que catalē'ksa'nīni'lh na milacapūn. Xmān ū'tza' icuaniyāni'”.

31 Lā' chuntza' a'nchī ixcāhuanicanī't, huan tropas talē'lh Pablo lā' līminca tzī'sa nac xcānsipej Antípatris.
32 Lā' ixlīlakalī huan tropas tachimpā nac cuartel. Xmān kētō'lana'nī'n ixtatā'a'mā'na Pablo.
33 A'xni'ca' tachā'lh nac Cesarea, tamacamaxquī'lh ca'psnat huan gobernador Félix lā' talīmini'lh Pablo na ixlacapūn.
34 Lā' a'xni'ca' huan gobernador lakapūtle'kekō'lh huan ca'psnat, xla' cākalhasqui'nīlh lhachū xala' Pablo. Lā' tahuanilh que xla' xala' nac estado de Cilicia.
35 Lā' Félix huanilh Pablo:

—Naquihuani'ya' ixlīhuāk a'xni'ca' natamin a'ntīn talē'ksa'nīni'nāni'.

Huan gobernador māchī'nīni'lh Pablo na ixpalacio Herodes lā' cāyāhuaca a'ntī natamaktaka'lha.

24

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn Félix

1 Lā' ixlīlakaquitzis chi'chini' chā'lh nac Cesarea
huan Ananías a'ntī xamāpa'ksīni' curasna'. Lā'
nā tachā'lh makapitzīn xanapuxcu'nu' israelitas
lā' kalhatin ixkalhmaktāyana'ca'n a'ntī ixtacuīni'
Tértulo. Talaka'lh huan gobernador Félix lā'
talē'ksa'nīni'lh Pablo.
2 Lā' a'xni'ca' līminca Pablo, Tértulo tzuculh
lē'ksa'nīni'n Pablo. Huanilh Félix:
—Señor gobernador, iccāmaxquī'yāni'
pāxcatca'tzī que lej cā'ca'csua' quina'n icui'lāna'uj.
Lā' huā' quixcānsipejca'n mastza' xatzey por
ixpālacata mintapāstacna'. 3 Iccāmaxquī'yāni'
pāxcatca'tzī hui'x, señor gobernador Félix,
por a'ntū pō'ktu quilāmaxquī'yāuj lakaxtim.
4 Lā' como tū' icmāmakchuyīcu'tunāni' ā'chulā',
icsqui'ni'yāni' caquintlahua'ni' talakalhu'mān lā'
caquinkaxpa'tni' macsti'na'j. 5 Huā'mā' chi'xcu'
Pablo lej mājiclhuī'nin. Lakachu cācuccha'xa huan
ixlīhuākca'n israelitas. Lā' xla' ū'tza' xapuxcu'
huan secta a'ntū huanican nazarenos. 6 Lā' xla'
lactlahuacu'tun ixlītzey huan xaka'tla' lītokpān.
Quina'n icchi'pauj lā' xa'iclacāxtlahuacu'tunāuj
chuntza' hua'chi huan nac quileyca'n. 7 Pero
huan Lisias, a'ntī xapuxcu' tropa, maktanūlh lā'
lej līpalha' quincāmaklhtīni'. 8 Lā' cāhuanilh que
catalakmini' hui'x a'ntīn talē'ksa'nīni'n. Hui'x tzē
nakalhasqui'nī'ya' lā' chuntza' naca'tzīya' ixlīhuāk
a'ntū ixpālacata iclē'ksa'nīni'nāuj —hualh Tértulo.

9 Huan israelitas nā xlaca'n talē'ksa'nīni'lh lā'
tahualh que huāk stu'ncua' a'ntū hualh Tértulo.
10 Huan gobernador macahuani'lh Pablo para que
cachihuīna'lh. Lā' Pablo hualh:

—Quit icca'tzī que hui'x juez de huā'mā'
xcānsipej makāntza'. Lā' ū'tza' iclīpāxuhua
na'ictamaktāya na milacapūn. 11 Hui'x
tzē nakalhasqui'nī'ni'na' palh stu'ncua'
que ka'lhītza' xmān lakacāujtu' chi'chini'
icquīlalh nac Jerusalén icquītaquilhpūtani'lh
Dios. 12 Lā' nīn tintī' xa'ictā'lāhuanimā' nīn
kalhatin a'xni'ca' quilaktzī'nca a'ntza'. Tū'
icmākēstokli tachi'xcuhuī't nac xaka'tla' lītokpān,
nīn na ixlītokpānna'ca'n israelitas, nīn nac
Jerusalén. 13 Xlaca'n tūla catitamāstū'ncli a'ntū
quintalīyāhualh. 14 A'ntū ixlīstu'ncua' ū'tza' huā'mā':
Quit icmācā'tanī ixDiosca'n quinatāta'na' chu
a'nchī huan xasāsti' līmāsca'tīn a'ntū xlaca'n
tahuani secta. Quit ickalhlaka'ī' ixlīhuāk a'ntūn
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican ley
lā' a'nlhā huanican profetas. 15 Chuntza' a'nchī
takalhlaka'ī' xlaca'n nā chuntza' ickalhlaka'ī' quit
que Dios nacāmālakahuanīchoko a'ntī xalactzey
lā' nā a'ntī xalacca'tzanca'tzīnī'n. 16 Lā' ū'tza'
iclīhui'līlh na'ictlahua a'ntūn tzey para que
quit na'icca'tzī que tū' iclaclē'ni' nīn Dios nīn
chi'xcuhuī'n.

17 ’Quit makat xa'iclatlā'huan makāntza' lā'
chuhua'j icmimpātza' na quixcānsipej para
na'icmāstā' limosna lā' lē'ksajna'. 18 Lā' xmān
huā'mā' xa'ictlahuamā' lā' makapitzīn israelitas
xalanī'n nac Asia quintalaktzī'lh nac xaka'tla'
lītokpān a'xni'ca' ixquimpa'lhcanī'tcus. Tintī'

lej ixa'nan. Lā' cā'ca'csua' ixuanī't. 19 Lā'
palh xlaca'n tapuhuan palh quit ictlahuanī't
catūhuā, ixtamilh huā'tzā' lā' ixquintalē'ksa'nīni'lh
na milacapūn. 20 Lā' catahualh xlaca'n a'ntī
tahui'lāna' huā'tzā' palh takaksli a'ntūn tū' tzey
xa'ictlahuanī't a'xni'ca' quilē'nca na ixlacapūnca'n
ixpūchihuīna'nī'n israelitas. 21 A'ntū xa'ictlahuanī't
ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' xa'icuī' con ū'tunu'n,
iccāhuanilh lej palha': “Chuhua'j hui'xina'n
quilākalhasqui'nīmā'nauj porque quit ickalhlaka'ī'
que huan nīnī'n natalakahuanchoko”.

22 Félix lejtza' xa'nca ixca'tzīhuī' ixlīmāsca'tīnca'n
a'ntī ixtatā'a'n Jesucristo. Lā' xla' cālhcāni'lh
ā'lakatin chi'chini' lā' cāhuanilh:

—Hasta a'xni'ca' namin Lisias huan xapuxcu'
tropa, hasta a'xni'ca' na'iclacāxtlahua huā'mā'.

23 Lā' Félix maxquī'lh talacasqui' huan capitán
que calē'lh huan Pablo tachī'n lā' catlahuani'lh
talakalhu'mān macsti'na'j lā' cacāmakxtekli talak-
min ixamigos para natatlahuani' a'ntū xla' macla-
casqui'n.

24 Lā' lātma'j tachā'lh Félix lā' Drusila, ixpuscāt,
a'ntī israelita ixuanī't. Lā' Félix mātayīni'lh Pablo.
Lā' Pablo cātā'chihuīna'lh a'nchīn kalhlaka'ī'can Je-
sucristo. 25 Lā' cākalhachihuīna'ni'lh a'nchī xa'nca
līlatā'kchokocan lā' a'nchī līhui'līcan que tūla catit-
lahuaca a'ntūn tū' tzey. Lā' cākalhachihuīna'ni'lh
a'nchī Dios najuzgarlī. Lā' Félix lej jicua'lh lā'
huanilh:

—Tzeytza'. Chuhua'j capit. A'xni'ca' icka'lhī
lugar na'icmātayīni'mpalayāni'.

26 Lā' nā Félix ixpuhuan que Pablo ixmaxquī'lh
tumīn para que ixmakxtekca. Lā' ū'tza' lej

maklhūhua' ixlīmātayīni'n lā' ixtā'chihuīna'n. 27 Lā'
a'xni'ca' tlahualh lakatu' cā'ta, Félix taxtulh
ixlīgobernador. Lā' tanūlh ixlaktapalh a'ntī
ixtacuīni' Porcio Festo. Lā' Félix ixcātlahuani'cu'tun
huan israelitas lej ka'tla' talakalhu'mān. Lā' ū'tza'
līmakxtekli huan Pablo tachī'n.

25

Pablo na ixlacapūn Festo

1 Festo chā'lh para natanū ixlīgobernador. Lā'
ixlīlakatu'tun chi'chini' taxtulh de nac Cesarea lā'
a'lh nac Jerusalén. 2 A'ntza' huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' huan israelitas más xalaka'tla'n
talē'ksa'nīni'lh Pablo con Festo. 3 Lā' lej lhūhua'
talakalhu'mān tasqui'ni'lh que camātayīni'lh Pablo
nac Jerusalén. Xlaca'n ixtalīlacchihuīna'nī'ttza'
nataka'lhītī nac tej para natamaknī. 4 Festo
cāhuanilh que Pablo chī'canī'ta'ncha' nac Cesarea
lā' māni' ū'tza' ixa'ncu'tun a'ntza' lacapalh. 5 Lā'
cāhuanilh:
—Caquilātā'a'uj hui'xina'n a'ntī ka'lhīyā'tit
līmāpa'ksīn. Lā' palh huā'mā' chi'xcu' tlahuanī't
a'ntūn tū' tzey, calē'ksa'nī'ni'ntit a'ntza' —cāhuanilh.
6 Festo tachokolh nac Jerusalén xmān
lakatzeyan o lakacāuj chi'chini' lā' a'mpā nac
Cesarea. Lā' ixlīlakalī tahuī'lh a'nlhā ixtlahuacan
justicia. Lā' mātayīni'lh Pablo. 7 Lā' a'xni'ca'
milh Pablo, talītaxti'li'lh huan israelitas a'ntī
ixtaminī'ta'ncha' nac Jerusalén. Lā' lej lhūhua'
laka'tla'n catūhuā ixtalē'ksa'nīni'n. Pero tūla
ixtamāstū'ncni' nīn tuntū'. 8 Pablo ixtamaktāya
lā' hualh:
—Quit tuntū' ictlahuanī't por ixpālacata ixl-
eyca'n israelitas. Tuntū' ictlahuani'nī't huan

xaka'tla' lītokpān nīn huan xamāpa'ksīni' nac Roma a'ntī huanican César —cāhuanilh Pablo.
9 Lā' Festo xla' ixcātlahuani'cu'tun huan israelitas
lakatin talakalhu'mān. Lā' ū'tza' līkalhasqui'nīlh
Pablo:

—¿Chā pincu'tuna' nac Jerusalén para que a'ntza' nalacāxtlahuani'ca'na' na quilacapūn?

10 Lā' Pablo kalhtīni'lh:
—Quilākalhasqui'nīmā'nauj nac huan pūchihuīn
a'ntū māpa'ksī César. Lā chuntza' xatzey. Quit
tuntū'yā catūhuā ko'hua'jua' iccātlahuani'nī't
huan israelitas. Huā'mā' hui'x ca'tzīya'. 11 Palh
quit ictlahuanī't lakatin catūhuā a'ntūn tzē
naquilīmaknīcan, caquimaknīca. Lā' palh
tū' stu'ncua' a'ntūn quintalīyāhua, tūla a'ntī
naquimacamāstā' con ū'tunu'n. Icsqui'ni' César
caquilacāxtlahualh.
12 Festo cātā'chihuīna'lh ixmaktāyana'nī'n lā' tun-
can xla' huanilh Pablo:

—Hui'x squi'nī'ta' que César ixlacāxtlahuani'ni'. Lā' ū'tza' nalīla'kpina' César.

Pablo na ixlacapūn huan rey Agripa

13 Lā' ā'calīstān lā' tū' lātma'j huan rey Agripa lā'
Berenice, ixpuscāt huan rey, talakchā'lh Festo nac
Cesarea. 14 A'ntza' tatachokolh lātma'j. Lā' Festo
kalhachihuīna'ni'lh huan rey por ixpālacata Pablo
lā' hualh:
—A'tzā' tachī'n kalhatin chi'xcu' a'ntī makxtekli
Félix. 15 A'xni'ca' quit icquīlalh nac Jerusalén,
talē'ksa'nīni'lh con quit huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas. Lā'
quintasqui'ni'lh que quit ca'icmāmaknīnīni'lh.
16 Quit iccākalhtīlh que xapū'la huan tachī'n

calacan cacātā'chihuīna'lh a'ntīn talē'ksa'nīni'n. Chuntza' tzē natamaktāya. Lā' xmān chuntza' tzē namaknīcan. Chuntza' pō'ktu tatlahua huan pūchihuīna'nī'n xalanī'n nac Roma.
17 A'xni'ca' tachilh xlaca'n huā'tzā', quit tū' ictakoxīlh. Ixlīlakalī ictahuī'lh a'nlhā tlahuacan justicia. Lā' icmātayīni'lh huan tachī'n Pablo.
18 A'xni'ca' tatāyalh a'ntī ixtalē'ksa'nīni'n, tū' talē'ksa'nīni'lh a'nchī quit xa'icpuhuan.
19 Xmān a'ntū ixtahuan por ū'tza' xmān ixpālacata a'ntū takalhlaka'ī' xlaca'n lā' ixpālacata kalhatin a'ntī ixtacuīni' Jesús a'ntī nīlh. Lā' Pablo huan que lakahuan.
20 Como quit tūla xa'iclacāxtlahua huā'mā', ickalhasqui'nīlh Pablo palh a'ncu'tun nac Jerusalén para que a'ntza' nalacāxtlahuacan.
21 Pero a'xni'ca' Pablo squi'nli que calacāxtlahualh César, huan xamāpa'ksīni' nac Roma, quit icmāpa'ksīni'lh que catachokolh tachī'n hasta a'xni'ca' quit tzē na'iclakmacā'n César.

22 Lā' Agripa huanilh Festo:

—Nā quit ickaxmatni'cu'tun ixtachihuīn huā'mā' chi'xcu'.

Lā' kalhtīca:

—Lakalī nakaxpa'ta'.

23 Lā' ixlīlakalī Agripa lā' Berenice tamilh tzey tacāxyāna' lā' lej cā'a'cnīni'ni'ca. Lā' tatanūlh nac pū'a'cta'san lā' nā tatanūkō'lh xanapuxcu'nu' tropa lā' huan xalaka'tla'n chi'xcuhuī'n. Lā' Festo mātayīni'lh Pablo.
24 Lā' Festo hualh:

—Rey Agripa lā' milīhuākca'n a'ntīn takēstoknī'ta'ntit huā'tzā', hui'xina'n laktzī'nā'tit huā'yā chi'xcu' Pablo. Lej quintasqui'ni'lh, ixpālacata huā'mā' chi'xcu', lhūhua' israelitas xala'

nac Jerusalén lā' xala' ā'tzā' nac Cesarea. Lā' lej
palha' tahualh que canīlh. 25 Quit icpuhuan que
nīn tuntū' tlahuanī't para que tzē namaknīcan. Lā'
como xla' squi'ni'lh que huan xamāpa'ksīni' César
calacāxtlahualh, quit iclīhui'līlh na'iclakmacā'n
César. 26 Pero quit tuntū' icka'lhī a'ntū lej tasqui'nī
na'ictzo'knun por ixpālacata huā' chi'xcu'. U'tza'
iclīlīmin na milacapūnca'n hui'xina'n. Lā' más
iclīmincu'tun na milacapūn hui'x, rey Agripa, para
que nakalhasqui'nī'ya'. Chuntza' quit na'icca'tzī
a'ntū na'ictzo'ka. 27 ¿Chichū quit na'iclīmacā'n
kalhatin tachī'n palh tū' icca'tzī a'ntū līyāhuacan?

26

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn rey Agripa

1 Lā' Agripa huanilh Pablo:

—Chuhua'j tzē natamaktāya'ya'.

Lā' Pablo cha'xli ixmacan lā' tzuculh tamaktāya
lā' hualh:

2 —Rey Agripa, iclīpāxuhua porque quit
na'ictamaktāya na milacapūn por ixpālacata
ixlīhuāk a'ntū quintalē'ksa'nīni'n israelitas. 3 Hui'x
xa'nca lakapasa' ixlīhuāk a'nchī ixtalanānca'n
israelitas lā' nā a'ntūn talālīsta'la. Lā' ū'tza'
iclīsqui'ni'yāni' caquinkaxpa'tni' līlacatejtin.

Pablo cāhuanilh a'nchī ixlīlatlā'huan a'xni'ca tūna'j ixkalhlaka'ī'

4 ’Ixlīhuākca'n israelitas taca'tzīkō' a'nchī,
desde quilīka'hua'chu, xa'iclīlatlā'huan nac
Jerusalén lā' nā ixlaclhpu'nanca'n israelitas.
5 Xlaca'n taca'tzī lā', palh tahuancu'tun, tzē
natamālacstū'nca que makāntza' quit fariseo

xa'icuanī't. Huan fariseosnu', xlaca'n taka'lhī
ixleyca'n līhua'ca' más xapalha' que ixlīhuākca'n
a'ntīn tamakstāla hua'chi israelitas. 6 Chuhua'j
quinkalhasqui'nīmā'ca porque quit ickalhlaka'ī'
que Dios nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n
chuntza' hua'chi Dios cāhuanilh quinapapna'ca'n.
7 Quina'n, israelitas, ī'xū'yātā'natna'ca'n huan
kalhacāujtu' lītā'timīn a'ntī ixo'kxa'n Israel
ixtahuanī't. Lā' quilīhuākca'n ickalhlaka'ī'yāuj
que Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh. Lā' ū'tza'
iclīmācā'tanīyāuj Dios de tzī'sa lā' tuncuj.
Icuaniyāni', rey Agripa, nā quit ickalhlaka'ī'
que Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh. Lā' ū'tza'
ixpālacata quintalē'ksa'nīni'n huan israelitas. 8 Lā'
¿a'chī' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit que Dios tzē
namālakahuanīchoko huan nīnī'n?

Pablo cāhuanilh a'nchī ixcāmacaputza a'ntī ixtakalhlaka'ī'

9 'Xapū'la quit xa'icpuhuan que lej lhūhua'
catūhuā xa'iccātlahuani'lh a'ntī ixtastālani' Jesús
xala' nac Nazaret. 10 Lā' chuntza' ictlahualh nac
Jerusalén. Huan xanapuxcu'nu' curas quinta-
maxquī'lh līmāpa'ksīn. Lā' chuntza' xa'iccāmānū
nac pūlāchī'n lhūhua' a'ntī ixtastālani' Jesús. Lā'
nā quit chu xa'iclīca'tzī a'xni'ca' ixcāmaknīcan.
11 Lā' maklhūhua' quit xa'iccāmāpātīnī lā'
chuntza' quit xa'iccāmāmakxtekēcu'tun a'nchī
ixtakalhlaka'ī'nī't Jesús. Chuntza' xa'ictlahua
quit na ixlīhuāk ixlītokpānna'ca'n israelitas. Lej
ixquintamakā'kchā'n lā' xa'iccāmacaputza hasta na
ī'xcānsipejni'ca'n makatiyātī'n.

Pablo cāhuanilh a'nchī tzuculh tapa'ksī con Cristo
Hch. 9.1-19; 22.6-16

12 ’Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata xa'iclī'a'mā'
nac Damasco. Huan xanapuxcu'nu' curas
ixquintamaxquī'nī't līmāpa'ksīn lā' talacasqui' lā'
ū'tza' tzē xa'iccālīmacaputza. 13 Lā' na'icuaniyāni'
hui'x, rey, a'ntū quimpātle'keni'lh. Lā'
hua'chi tastu'nūta a'xni'ca' xa'ictlā'huantēlha,
quit iclaktzī'lh lakatin xkakana' a'ntū
mincha' nac a'kapūn. Xla' más xkaka que
chi'chini'. Quilītamacxti'li'lh quit lā' nā a'ntī
ixquintatā'a'mā'na. 14 Lā' quilīhuākca'n ica'kā'nui
nac ti'ya't. Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn
a'ntū quihuanilh ixtachihuīn hebreo: “Saulo,
Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'? Chu tlakaj
quintā'la'tla'hua'ya'. Hui'x hua'chi lakatin
cahuāyuj a'xni'ca' chi'nta huan qui'hui' a'ntū
lītlakalē'ncan”. 15 Lā' quit icualh: “¿Tichū
hui'x, Māpa'ksīni'?” Lā' huan Māpa'ksīni'
quihuanilh: “Quit Jesús a'ntī hui'x macaputzaya'.
16 Catā'kaqui' lā' catāya'. Quit ictasu'ni'mā'ni'
hui'x porque quit iclacsacnī'ta'ni' para que
naquintā'scuja lā' nacāhua'ni'ya' ā'makapitzīn
a'nchī iclītasu'ni'ni' lā' a'nchī na'iclītasu'yuni'yāni'.
17 Na'icmāpūtaxtūyāni' de huan israelitas lā'
nā a'ntīn tū' israelitas a'nlhā na'icmacā'nāni'.
18 Na'iccāmacā'ni'yāni' para que nā xlaca'n
natalacahuāna'n lā' natataxtu de a'nlhā cā'pucsua'
lā' chuntza' natalatā'kchoko de a'nlhā xkaka lā'
para que natapūtaxtu na ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'
lā' natastālani' Dios. Quit na'iccāmacā'ni'yāni'
para que naquintakalhlaka'ī' quit lā' chuntza'
ixtalaclē'i'ca'n nacāmāsputūnu'ni'can lā' nā xlaca'n

nacātlahuacan lej xalacuan hua'chi ixlīhuākca'n a'ntī quintakalhlaka'ī' quit”, chuntza' quihuanilh huan Māpa'ksīni' Jesús.

Pablo a'kahuāna'ni'lh Māpa'ksīni' Jesús

19 ’U'tza' huā'mā' icuaniyāni', rey Agripa. Quit
ica'kahuāna'ni'lh a'ntū quihuanilh Māpa'ksīni'
xala' nac a'kapūn a'xni'ca' quintasu'ni'lh. 20 Quit
xapū'la iccākalhachihuīna'ni'lh xalanī'n nac
Damasco lā' ā'calīstān xalanī'n nac Jerusalén lā'
ixlīhuāk xalanī'n huan nac estado de Judea. Lā' nā
xa'iccāhuani a'ntīn tū' israelitas: “Caxtāpalī'tit
mintapāstacna'ca'n lā' castālani'tit Dios lā' nā
chuntza' catahui'la'tit hua'chi a'ntīn taxtāpalīnī't
ixtapāstacna'ca'n”, xa'iccāhuani. 21 Lā' ū'tza'
quintalīchi'palh huan israelitas nac xaka'tla'
lītokpān lā' ixquintamaknīcu'tun. 22 Hasta chuhua'j
Dios quimaktāyanī't. Lā' ū'tza' iccālīhuanicus
ixtachihuīn Dios ixlīhuākca'n xalactzina'j lā'
xalaka'tla'n. Lā' xmān iclīchihuīna'n a'ntū
māsu'yulh Moisés makāntza' lā' a'ntū tahualh huan
a'cta'sana'nī'n que napātle'ke. 23 Xlaca'n tahualh
que tasqui'nī que napātīni'n Cristo lā' nanī lā'
māni' ū'tza' a'ntī xapū'la nalakahuanchoko, lā'
chuntza' nacāmāca'tzīnīcan a'ntū ixlīstu'ncua' huan
israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.

Pablo ixmākalhlaka'ī'nīcu'tun Agripa

24 Lā' chuntza' Pablo lītamaktāyalh. Lā' Festo
hualh lej palha':

—¡Hui'x chuya'ya', Pablo! Lej lhūhua' sca'tnī'ta'. Lā' ū'tza' līmakachuya'yāni'.

25 Lā' Pablo kalhtīni'lh:

—Quit tū' icchuya, Festo. Lā' quit stu'ncua'
a'ntū icuan. 26 Huan rey Agripa nā xla' laka-
pasa huā'mā'. Lā' ū'tza' iclīchihuīna'n na ixla-
capūn lā' tū' iclacapuhuan. Quit lej xa'nca
icca'tzīhuī' que nā xla' ca'tzīkō' huā'mā'. Quit ic-
chihuīna'n a'ntūn tū' tlahuacanī't cā'tzē'k. 27 ¿Chā
hui'x, rey Agripa, a'ka'ī'ya' a'ntūn tahualh huan
a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza'? Quit icca'tzī
que kalhlaka'ī'ya'.
28 Lā' Agripa huanilh Pablo:

—Con macsti'na'j tachihuīn puhua'na' palh naquimākalhlaka'ī'nī'ya'.

29 Lā' Pablo hualh:

—A'yuj macsti'na'j, a'yuj lhūhua' tachihuīn, iclacasqui'n que hui'x cala't hua'chi quit. Lā' catalakō'lh hua'chi quit ixlīhuākca'n a'ntīn quintakaxmatni'mā'na chuhua'j. Xmān tū' cacāmacachī'ca hua'chi quit —hualh Pablo.

30 Lā' tatāyakō'lh ixlīhuākca'n, huan rey lā' huan
gobernador lā' Berenice lā' ixlīhuākca'n a'ntī ix-
tatā'hui'lāna'. 31 Tatatampūxtulh lacachuna'j lā'
talāhuanilh:

—Huā'mā' chi'xcu' nīn tuntū' tlahua para que tzē namaknīcan o nachī'can.

32 Lā' Agripa huanilh Festo:

—Palh huā'mā' chi'xcu' tū' ī'squi'nli nalacāxtlahua César, quina'n tzē ixmakxtekui.

27

Macā'nca Pablo nac Roma

1 Lā' a'xni'ca' pāstacca naquincātamacā'nāni'
nac Italia, tamacamāstā'lh Pablo lā' ā'makapitzīn
tachī'nī'n con kalhatin capitán a'ntī ixtacuīni' Julio.

Xla' ixmāpa'ksī huan batallón a'ntū huanican
Augusto. 2 Ictojōuj nac lakatin barco xala' nac
Adramitio. Huā'mā' barco ixtētāyacu'tun nac
makapitzīn xcānsipejni' nac Asia a'nlhā ixpūjaxni'
barco. Lā' quincātā'a'ni' Aristarco xala' nac
Tesalónica, lakatin xcānsipej nac Macedonia.
3 Lā' ixlīlakalī icchā'uj nac Sidón a'nlhā ixpūjaxni'
barco. Lā' Julio lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't con
Pablo lā' makxtekli que cālaka'lh ixamigos.
Xlaca'n tatlahuani'lh a'ntū ixmaclacasqui'n. 4 Lā'
ā'maktin ica'mpalauj nac barco. Huan ū'ni' lej
palha' quincāpāxtokni'. Lā' ū'tza' iclīpātle'keuj na
ixpāxtūn Chipre a'ntū pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan
mar. A'ntza' tū' lej palha' ixquincāsnokāni' huan
ū'ni'. 5 A'calīstān icpū'a'uj huan barco pajtzu na
ixquilhtūn a'nlhā huanican Cilicia lā' Panfilia. Lā'
icchā'uj nac Mira, lakatin xcānsipej nac estado de
Licia.

6 A'ntza' kaksli huan capitán lakatin barco
xala' nac Alejandría a'ntū ixa'mā' nac Italia.
Lā' quincāmojōpalani' huan ā'lakatin barco. Lā'
ū'tza' icpū'a'mpalauj. 7 Xa'ica'mā'nauj lej lacatzucu
lātma'j lā' jicslīhua' iclīchā'uj ixpajtzu Gnido.
Lā' huan ū'ni' quincāmāmakchuyīni' lā' ū'tza'
iclīpātle'kepalauj ixpajtzu Salmón na ixpāxtūn
Creta a'ntū pītzina'j ti'ya't ixpu'nan mar. A'ntza'
tū' lej palha' ixquincāsnokāni' huan ū'ni'. 8 Lā'
jicslīhua' xa'ictētaxtumā'nauj ixpajtzu Creta.
Icchā'uj nac Buenos Puertos, ixpajtzu huan
xcānsipej Lasea.

9 Lejtza' makān xa'ictakoxīnī'ta'uj lā' ixmimā'tza'
huan cā'lonkni'. Lā' ū'tza' lej ixlījicua'ncan
ixpū'a'ncan huan barco. Lā' Pablo cāmaxquī'lh

tapāstacna' 10 lā' cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n, quit icpuhuan palh ā'chulā' na'a'nāuj, catūhuā naquincālani'yāni' lā' lej lhūhua' namakasputāuj. Namakasputāuj huā' barco lā' huā' tacu'ca' lā' nā quina'n nanīyāuj.
11 Pero huan capitán tū' a'kahuāna'ni'lh Pablo. Cā'a'kahuāna'ni'lh huan piloto lā' huan ixtēcu'
barco. 12 Lā' a'ntza' tūla māchokocan barco a'xni'ca'
ixlonknu'n. Lā' ū'tza' huan ixtalhūhuā't talīhualh:
—Cāhui ā'chulā'.
Ixtapuhuan palh tzē cahuā ixtachā'lh nac Fenice, lakatin xcānsipej nac Creta. Lā' nac Fenice a'nlhā ixpūjaxni' barco laca'a'huī' nac noroeste lā' nac suroeste. A'ntza' ixtapuhuan ixtatachokolh a'xni'ca' ixlonknu'lh.

Huan ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān huan barco

13 A'xni'ca' tzuculh ū'nun macsti'na'j de nac sur, tapuhuampā que tzētza' nata'a'mpala. Lā' tatzucupā ta'a'n lā' ixtatētaxtumā'na ixpajtzu huan pītzina'j ti'ya't a'ntū huanican Creta. 14 Lā' lacapalh milh lakatin palha' ū'ni' a'ntū ixuanican Nordeste. 15 Lā' huan ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān huan barco lā' tū' quincāmakxtekni' na'ica'nāuj a'nlhā xa'ica'ncu'tumā'nauj. Lā' tūlalhtza' ixtlahuacan nīn tuntū'. Lā' chuxalhā quincālē'ni' huan ū'ni'. 16 Ictētaxtūj na ixpajtzu lakatin pītzina'j ti'ya't ixtacuīni' Clauda. Lā' a'ntza' tū'tza' lej palha' ixquincāsno'kāni' huan ū'ni'. Lā' jicslīhua' icstancacu'tūj huan pāti a'ntū xa'icstancalīmināuj.
17 Lā' a'xni'ca' ixmojōcanī'ttza' huan pāti nac barco, chā'xpāchī'ca huan barco. Ixtajicua'n porque lasā' ixa'ksatāyalh huan nac cā'cucujnu' a'ntū ixtacuīni' Sirte. Lā' ū'tza' talīmāyujūlh huan xalu'xu' barco

a'ntū ixlīsno'klē'n ū'ni' huan barco. Lā' chuntza'
lakachu quincālē'ni' huan ū'ni'. 18 Lā' ixlīlakalī
huan xasipej mar lā' huan ū'ni' lej palha' sno'kli
huan barco. Lā' ū'tza' tatzuculh talīmaka'n huan
tacu'ca' nac mar. Lā' chuntza' tū'tza' lej tzi'ncalh
huan barco. 19 Lā' ixlīlakalī huampala icmaka'uj
con quimacanca'n ixmaclacasqui' xala' na ix-
chakān barco. 20 Lakalhūhua' chi'chini' pātle'kelh
lā' tū' iclaktzī'uj chi'chini' nīn sta'cu. Lā' huan
ū'ni' lejcus palha' ī'sno'kmā' huan barco. Lā' ū'tza'
xa'iclīpuhuanāuj que tūlatza' xa'icpūtaxtūj quina'n.

21 Lā' makāntza' tū' xa'icuā'yanī'ta'uj. Lā' Pablo
tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā' hualh:

—Chi'xcuhuī'n, ixquilākaxmatni'uj. Palh tū'
ixtaxtuchāuj nac Creta, tū ixquincāpātle'keni'ni'
huā'mā' lījicua' lā' nīn tuntū' ixmakasputui.
22 Chuhua'j, tū' calakaputzatit. Hui'xina'n nīn
chā'tin catinīlh, a'yuj casputli huā' barco. 23 Kōtan
tzī'sa quit quintasu'ni'lh kalhatin ángel a'ntī Dios
macamilh. Huā'mā' Dios ū'tza' a'ntī quimāpa'ksī
lā' a'ntī ictā'scuja. 24 Lā' huan ángel quihuanilh:
“Hui'x, Pablo, tū' caji'cua'. Lej tasqui'nī hui'x
nalakpina' César. Lā' por mimpālacata, Dios
nacāmāpūtaxtū ixlīhuākca'n a'ntīn tatojōmā'na
con hui'x nac barco”, quihuanilh huan ángel.
25 Lā' chuhua'j, chi'xcuhuī'n, tū' calakaputzatit.
Quit iclīpāhuan Dios. Lā' quit icuan chuntza' nala
a'nchīn quihuanica. 26 Tasqui'nī nachā'nāuj nac
lakatin pītzina'j ti'ya't ixpu'nan mar —hualh Pablo.

27 Lā' lakacāujtā'ti' chi'chini' ixlanī't palha'
ū'ni'. Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa huan barco lakachu
ixlē'n huan xasipej mar a'ntū huanican Adria.
Lā' huan marineros tapuhualh que tzēlasā'

ixtatapajtzūmā'na nac lakatin ti'ya't. 28 Talhcālh
ixlīpūlhmā'n huan xcān lā' pu'xamacāujchāxan
metro ixuanī't. Lā' lacachuna'j huampala
chu talhcāpā lā' xmāntza' pu'xamatojon metro
ixuanī't. 29 Ixtajicua'n que tzēlasā' ixtalaknūlh
huan barco nac cā'chihuixni'. Lā' ū'tza' talīmojōlh
nac xcān lakatā'ti' xalactzinca xala' na ixkēn
huan barco lā' chuntza' tzēn talīyāhualh huan
barco. Lā' taka'lhīlh hasta a'xni'ca' tuncuīlh.
30 Huan marineros ixtamāyujūmā'na huan pāti.
Ixtatasu'yu a'nchī ixtamojōmā'nampā nac xcān
huan xalactzinca xala' na ixquini' barco a'ntū
nalītāya huan barco. Pero xmān ta'a'kxokonu'lh.
Ixtapūtzā'lacu'tun nac pāti. 31 Lā' Pablo cāhuanilh
huan capitán lā' huan tropasna':

—Palh huan tamā'na chi'xcuhuī'n tū' natatachoko nac barco, hui'xina'n tūlalhtza' catipūtaxtutit.

32 Lā' chu tuncan huan tropasna' tacā'tu'cxli
huan tasiuj a'ntū tapūmāyujūlh huan pāti. Lā'
tamacamincha' nac xcān.

33 Lā' a'xni'ca' ixtuncuīmā'tza', Pablo cāhuanilh
ixlīhuākca'n que catahuā'yalh macsti'na'j.
Cāhuanilh:

—Tlahualhtza' lakacāujtā'ti' chi'chini' lā'
tū' huā'ya'nī'ta'ntit lā' tū' lhtatanī'ta'ntit.
34 Iccāhuaniyāni' cahuā'ya'ntit lā' chuntza'
natli'hui'quinā'tit. Nīn chā'tin de hui'xina'n
catimakasputtit nīn kantin miya'jca'n.

35 A'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Pablo tayalh
pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios na
ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n lā' che'kelh lā'
tzuculh huā'yan. 36 Lā' ixlīhuākca'n tū'tza'

ixtalakaputza lā' nā tahuā'yalh. 37 Quina'n
quilīhuākca'n xa'icuanī'ta'uj lakatu' ciento
ā'tu'tumpu'xamacāujchāxan a'ntī xa'ictajōmā'nauj
nac barco. 38 Lā' a'xni'ca' ixtahuā'yanī'ttza',
tatamakajūlh trigo nac mar lā' chuntza' tū'tza'
lej ixtzincan huan barco.

Huan barco laclalh

39 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan marinerosnu'
tū' ixtalakapasna'n huanmā' ti'ya't. Talaktzī'lh
lakatin ixmacan mar lā' ixka'lhī cucuj. Lā' tita-
puhualh palh tzē cahuā ixtamāpajtzūlh a'ntza'
huan barco. 40 Lā' tacā'tu'cxli huan tasiuj lā'
chuntza' tachokolh nac mar huan xalactzinca lā'
chuntza' tzēn taxakā'līlh huan barco. Taxla'jalh
huan ixtasiuj ixlēkosnu' huan barco. Lā' tacha'xli
huan lu'xu' xala' ixquini' barco para que chuntza'
natampi'ta'lē'n huan ū'ni'. Lā' huan barco tzu-
culh a'n nac ti'ya't. 41 Lā' talaknūlh nac lakatin
cā'cucujnu'. Lā' ixquini' barco a'ksātāyalh lā'
tūlalhtza' taxakā'līlh. Lā' huan ixlīsnū'n huan xcān
mālakuanīlh ixkēn huan barco. 42 Huan tropasna'
ixtamaknīcu'tun huan tachī'nī'n para que chuntza'
nīn chā'tin naxiquihuā'tnatacuta de nac mar lā'
chuntza' tzē natatzā'la. 43 Pero huan capitán
ixmāpūtaxtūcu'tun Pablo. Lā' ū'tza' tū' līmakxtekli
nacāmaknīcan. Cāmāpa'ksīlh a'ntīn tzē ixtaxiqui-
huā'tnan, xapū'la catatojōlh nac xcān lā' cata'a'lh
nac ti'ya't. 44 Lā' māpa'ksīni'lh que makapitzīn
catapūtacutli lhta'ca'la' lā' makapitzīn catapūtacutli
xalacpītzin de huan barco. Lā' chuntza' tata-
cutkō'lh nac xcān lā' tapūtaxtukō'lh ixlīhuākca'n.

28

Pablo nac Malta

1 Lā' a'xni'ca' xa'icpūtaxtunī'ta'ujtza', icca'tzīuj
que huan pītzina'j ti'ya't ixtacuīni' Malta. 2 Xalanī'n
a'ntza' lej quincātalakalhu'mani'. Lā' como ixlamā'
xcān lā' ixlonknu'n, tahui'līlh macscut. Lā'
quincātahuanini' ca'icskō'nui. 3 Pablo putzalh
makxpātin qui'hui'. Lā' a'xni'ca' ixmāpū'cu'tumā'
nac macscut, taxtuchi lakatin lūhua' tzā'latēlha
de nac macscut lā' macaxcalh na ixmacan Pablo.
4 Lā' a'xni'ca' huan xalanī'n nac Malta talaktzī'lh
huan lūhua' a'nchī ixa'kanūhua'ca' na ixmacan
Pablo, talāhuanilh:

—Lā' stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' maknīni'. Lā'
a'yuj pūtaxtulh nac mar, tasqui'nī nanī para
namāpala con Dios.

5 Pablo tincxmaka'lh huan lūhua' nac macscut
lā' nīn tuntū' pātle'keni'lh. 6 Xlaca'n ixtapuhuan
palh ixcu'nli a'nlhā ī'xcanī't huan lūhua' o palh
ixa'kā'lh xanīn. Lej makān taka'lhīlh. Lā' a'xni'ca'
talaktzī'lh que nīn tuntū' lani'lh, lā' tapuhuampā
lā' talāhuanilh:

—Chō'la ū'tza' kalhatin dios huā'mā' chi'xcu'.

7 Lā' pajtzu ixuī' ixti'ya't huan xapuxcu' chi'xcu'
xala' nac Malta. Xla' ixuanican Publio. U'tza'
quincāmāchokoni' na ixchic lakatu'tun chi'chini'
lā' lej lhūhua' quincātlahuani'ni' a'ntūn tzey.
8 Huan ixtāta' Publio ixmā' nac tama' lā' ixka'lhī
tachi'chīxni' lā' taka'lhni'tanti. Pablo laka'lh lā'
orarlīlh lā' mā'ca'ni'lh ixmacan lā' mātzeyīlh. 9 Lā'
a'xni'ca' pātle'kelh huā'mā', tamilh ā'makapitzīn
huampala ī'tza'ca'nī'n a'ntī ixtahui'lāna' nac
Malta. Lā' nā cāmātzeyīca. 10 Lā' lhūhua' lē'ksajna'

quincātamaxquī'ni'. Lā' a'xni'ca' ictaxtūj, ū'tunu'n tamānūlh nac barco a'ntū icmaclacasquī'nāuj.

Pablo chā'lh nac Roma

11 Lā' ixlīlakatu'tun mālhcuyu' icpū'a'uj lakatin barco a'ntū ixtachokonī't na ixpajtzu Malta ixlīhuāk huan cā'lonkni'. Huan barco xla' xala' nac xcānsipej Alejandría. Lā' ixyāhuani'canī't nac barco ixlīlakapascan a'ntū lakatu' ídolo a'ntū ixuanican Cástor lā' Pólux. 12 Icchā'uj nac Siracusa lā' a'ntza' ictachokouj tu'tuma'j. 13 A'ntza' ictaxtūj lā' tūlalh stu'nc ica'uj. A'calīstān icchā'uj nac Regio. Lā' ixlīlakalī lalh ū'ni' xala' nac sur. Lā' ixlītu'ma'j icchā'uj nac Puteoli. 14 A'ntza' iccāpāxtokui ā'makapitzīn tā'timīn. Xlaca'n quincātahuanini' que ca'ictachokouj a'ntza' con ū'tunu'n lakatojon chi'chini'. A'calīstān ictaxtupalauj para na'ica'nāuj nac Roma. 15 Lā' ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' huan tā'timīn nac Roma palh na'icchā'nāuj. Lā' xlaca'n tataxtulh lā' tamilh hasta nac lītamāuj Apio lā' nā a'nlhā huanican Tres Tabernas. A'ntza' iclāpāxtokui nac tej. Lā' a'xni'ca' cālaktzī'lh Pablo maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' ka'lhīlh tapāxuhuān.
16 Lā' a'xni'ca' icchā'uj nac Roma, huan capitán cāmacamaxquī'lh huan tachī'nī'n huan xapuxcu' maktaka'lhna'. Lā' Pablo makxtekca natachoko ixa'cstu lā' kalhatin tropa ixmaktaka'lha.

Pablo a'cta'sana'lh nac Roma

17 Lā' ixlītu'tuma'j Pablo cāmātayīni'lh huan xanapuxcu'nu' israelitas nac Roma. Lā' a'xni'ca' ixtalaktakēxtimīnī't, Pablo cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n israelitas, quit nīn tuntū' a'ntūn
tū' tzey iccātlōni'nī't huan israelitas nīn ixta-
lanānca'n quinatāta'na'ca'n. Lā' a'yuj nīn tuntū' ict-
lahuanī't a'ntūn tū' tzey, quimacamāstā'ca tachī'n
con huan chi'xcuhuī'n romanos nac Jerusalén.
18 Huan romanos quintakalhasqui'nīlh lā' nīn
tuntū' takaksli para que tzē naquimaknīcan. Lā'
ū'tza' ixquintalīmakxtekcu'tun. 19 Lā' huan israeli-
tas tū' talacasqui'lh naquimakxtekcan. Lā' ū'tza'
lītasqui'nī que icsqui'nli caquinkalhasqui'nīca na
ixlacapūn César, a'yuj tū' iccālē'ksa'nīni'n xalanī'n
na quixcānsipej. 20 Lā' ū'tza' iccālīmāta'sīnī'ta'ni'
hui'xina'n. Quit xa'iccālaktzī'ncu'tunāni' hui'xina'n
lā' xa'iccātā'chihuīna'ncu'tunāni'. Huan israelitas
takalhlaka'ī' que Dios nacāmālakahuanīchoko huan
nīnī'n. Lā' nā quit chuntza' ickalhlaka'ī'. Lā'
ū'tza' ixpālacata quilīmacatūpixchī'canī't —cāhuanilh
Pablo.

21 Lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas tahuanilh:

—Xalanī'n nac Judea tū' tamacaminī't ca'psnat
por mimpālacata. Lā' huan israelitas, a'ntīn tamin-
cha' nac Judea, nīn tuntū' quincātahuaninī'ta'ni' por
mimpālacata. 22 Iclacasqui'nāuj que caquilāhuaniuj
a'ntū hui'x puhua'na'. Icca'tzīyāuj a'nchī lakaxtim
huancan que tū' tzey huā'mā' secta —huanica
Pablo.

23 Huanmā' chi'chini' a'ntū ixlaclhcāhui'līcanī't,
ixlhūhua'ca'n tamilh huan nac chic a'nlhā
ixtachoko Pablo. Lā' huan cā'tzi'sāt Pablo
tzuculh cātā'kalhachihuīna'n a'nchī māpa'ksīni'n
Dios. Lā' cātā'chihuīna'lh hasta tzī'sualh. Lā'
cākalhachihuīna'ni'lh a'ntū huan ixtachihuīn Dios
por ixpālacata Jesús a'nlhā tatzo'kni' huan ley a'ntū
maxquī'ca Moisés lā' a'nlhā huanican profetas. Lā'

chuntza' Pablo cāmākalhlaka'ī'nīcu'tulh ixpālacata
Jesús. 24 Lā' makapitzīn ixta'a'ka'ī'mā'na lā'
ā'makapitzīn tū' ta'a'ka'ī'lh. 25 Lā' chuntza' tū' chu
lakatin ixtapāstacna'ca'n ixtahuanī't. Lā' tatzuculh
ta'a'n. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtataxtu, Pablo cāhuanilh:

—Huan Espíritu Santo hualh a'ntū ixlīstu'ncua' a'xni'ca' māchihuīnīlh huan a'cta'sana' Isaías. Chuntza' cāhuanilh quinapapna'ca'n:

26 Capit lā' cacāhua'ni' huā'mā' tachi'xcuhuī't:
Hui'xina'n nakaxpa'tā'tit lā' tū' catimāchekxī'tit;
nalaktzī'nā'tit lā' tū' catimāchekxī'tit a'ntū la'ktzī'nā'tit.
27 Tuntū'tza' ta'u'cxca'tzī na ixa'clhcunucca'n huā'mā' tachi'xcuhuī't.
Ixa'ka'xko'lhca'n tū' tapūkaxmata xa'nca.
Tatalakatzī'nī't ixlakastapunca'n.
Tū' talaktzī'ncu'tun lā' tū' takaxmatcu'tun.
Lā' tū' tamāchekxīcu'tun.
Lā' tū' taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n para que chuntza' quit tzē na'iccāmātzeyī.
Chuntza' māhuanīlh Dios huan Isaías.

28 Lā' Pablo ā'chulā' ixchihuīna'n lā' cāhuanilh:

—Caca'tzītit hui'xinan'n huā'mā': Huan tīn tū' israelitas cāmāca'tzīnīcanī'ttza' a'nchī Dios māpūtaxtūnu'n. Xlaca'n natakaxmata.

29 Lā' a'xni'ca' Pablo ixuanī'ttza' huā'mā', huan
israelitas ta'a'lh lā' ixtalīkalhachihuīna'ntēlha.
30 Lā' Pablo a'ntza' tachokolh calacs lakatu'
cā'ta nac chic a'nlhā ī'sācua'nī't. Lā' laktzī'lh
con tapāxuhuān ixlīhuākca'n a'ntī ixtalakmin.
31 Lā' ixcāhuani a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā'
ixcāmāsu'ni' por ixpālacata Māpa'ksīni' Jesucristo
na ixlacapūnca'n ixtalhūhuā't. Lā' nīn tintī'
ixmāmakchuyī.

Huan Xasāsti’ testamento: Huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo
New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez (MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Xicotepec De Juárez

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Xicotepec de Juárez [too], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http:// creativecommons.org/ licenses/ by-nc-nd/ 3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Xicotepec De Juárez

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
19fdc186-6668-5688-b18c-dfd601741a49